

**Wojewódzki Sąd Administracyjny  
w Szczecinie**

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI  
WOJEWÓDZKIEGO SĄDU  
ADMINISTRACYJNEGO W SZCZECINIE  
w ROKU 2016**

Szczecin - styczeń 2017 r.

## WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie zostało przygotowane w związku z treścią § 19 ust.1 pkt 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 sierpnia 2015 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1177). Przepis ten nakłada na prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego obowiązek przedstawienia informacji o rocznej działalności sądu, podlegającej rozpatrzeniu przez zgromadzenie ogólne stosownie do art. 24 § 4 pkt 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz.1066 ze zm.).

Rok 2016 był kolejnym rokiem działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie, w którym Sąd funkcjonował w strukturze dwóch wydziałów orzeczniczych oraz Wydziału Informacji Sądowej i oddziałów: finansowo-budżetowego, spraw ogólnych i osobowych oraz administracyjno-gospodarczego.

Funkcję Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie pełnił sędzia NSA Grzegorz Jankowski łącząc jednocześnie do kwietnia obowiązki Przewodniczącego Wydziału Informacji Sądowej.

Z dniem 1 maja 2016 r. Prezes Sądu powierzył obowiązki Przewodniczącego Wydziału Informacji Sądowej Pani sędzi WSA Marii Mysiak.

Stanowisko Wiceprezesa i Przewodniczącej Wydziału I pełniła sędzia WSA Alicja Polańska, natomiast funkcję Przewodniczącego Wydziału II pełnił sędzia WSA Arkadiusz Windak.

W roku 2016 r. w WSA w Szczecinie orzekało 22 sędziów.

W WSA w Szczecinie orzekało 4 referendarzy, pracowało 13 asystentów sędziego oraz 43 pracowników administracyjnych i obsługi.

## I. WPŁYW SKARG I WYNIKI POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO

### 1. Wpływ skarg i sposób ich załatwienia

Z poprzedniego okresu w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Szczecinie do rozpoznania pozostały ogółem 1009 spraw, w tym 981 spraw ze skarg na akty i czynności administracyjne (oznaczone symbolem SA), 25 skarg na bezczynność i przewlekłość organów administracyjnych (oznaczone symbolem SAB) oraz 3 wnioski (oznaczone symbolem SO).

**W roku 2016 wpłynęło ogółem 2981 spraw**, w tym 2785 skarg na akty i czynności administracyjne, 174 skargi na bezczynność i przewlekłość organów administracyjnych oraz 22 wnioski. W porównaniu do roku 2015 ogólny wpływ spraw zmniejszył się o 193 sprawy. Średni miesięczny wpływ skarg w 2016 roku wyniósł 248 skarg, a w 2015 roku 263.

Najwięcej skarg wniosły osoby fizyczne – 2047. Osoby prawne wniosły 826 skarg.

W 80 sprawach skarżącymi były organizacje społeczne. Prokurator, jako strona skarżąca wystąpił w 28 sprawach. Nie odnotowano wpływu skarg Rzecznika Praw Obywatelskich.

#### **Załatwionych zostało ogółem 3195 spraw w tym:**

- 3012 skarg na akty i czynności, z których 749 (24,9%) uwzględniono, 1649 (54,7%) oddalono, 539 (17,9%) załatwiono w inny sposób,
- 158 skarg na bezczynność i przewlekłość organów, z których 32 (20,25%) uwzględniono, 45 (28,5%) oddalono, 49 (31%) załatwiono w inny sposób.
- oraz 25 wniosków (SO).

Na następny okres sprawozdawczy pozostało 795 spraw niezadowolonych. Dla porównania na koniec 2015 roku pozostałość wynosiła 1005 spraw. Tak, więc ilość spraw niezadowolonych została zmniejszona o 210 spraw.

Poniższa tabela szczegółowo przedstawia wpływ i załatwienia w poszczególnych wydziałach:

	Wydział I		Wydział II		Razem	
	SA	SAB	SA	SAB	SA	SAB
<b>Pozostało z poprzedniego okresu</b>	375	2	606	23	981	25
<b>Wpływ</b>	1296	12	1489	162	2785	174
<b>Załatwienia</b>	1365	12	1647	146	3012	158
<b>Pozostało na następny okres</b>	306	2	448	39	754	41

Udział określonych podmiotów w sprawach rozstrzygniętych w okresie sprawozdawczym odpowiednio w Wydziale I i II:

- pełnomocników organów administracji państwowej - 801 (555 + 246),
- adwokatów, jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania - 283 (128 + 155),
- radców prawnych, jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania - 429 (252 + 177),
- doradców podatkowych jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania - 129 (129 + 0)
- prokuratorów - 29 (2 + 27).

## 2. Postępowanie mediacyjne i uproszczone

Nie rozpoznano żadnej sprawy w postępowaniu mediacyjnym.

Postępowanie uproszczone jest szczególnym rodzajem postępowania sądownoadministracyjnego uregulowanym w art. 119–122 p.p.s.a. W 2016 roku w trybie uproszczonym rozpoznano łącznie 426 spraw (stanowi to 13,4% ogółu załatwień). W trybie tym w 110 sprawach uwzględniono skargę, a w 297 sprawach skarga została oddalona, 19 spraw załatwiono w inny sposób.

Obserwuje się znaczny wzrost liczby spraw rozpoznawanych w tym trybie w porównaniu do lat poprzednich. W 2015 r. w tym trybie rozpoznano 95 spraw, a w 2014 r. tylko 4. Przyczyną takiego stanu rzeczy może być zmiana art. 119 p.p.s.a., wprowadzona ustawą z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami

administracyjnymi, obowiązująca od 15 sierpnia 2015 r. i rozszerzająca katalog spraw mogących być rozpoznanych w tym trybie.

### 3. Skargi kasacyjne.

W 2016 roku, od orzeczeń WSA w Szczecinie wpłynęło 938 (557+381) skarg kasacyjnych, z czego 68 (31+37) skarg kasacyjnych odrzucono, 916 (558+358) skarg kasacyjnych przekazano do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W odniesieniu do załatwionych 3170 skarg (1377+1793) w 2016 roku zaskarżalność stanowiła 29,6%. W poszczególnych Wydziałach zaskarżalność kształtowała się następująco:

- w Wydziale I – 40,45%
- w Wydziale II – 21,2%

Z ogólnej liczby 938 skarg kasacyjnych od orzeczeń WSA w Szczecinie, jakie wpłynęły w 2016 roku - 916 skarg przekazano do Naczelnego Sądu Administracyjnego, 68 skarg odrzucono, a w 2 sprawach uchylono zaskarżony wyrok i rozpoznano sprawę w trybie art. 179a p.p.s.a.

#### Wpływ i załatwienia skarg kasacyjnych w 2016 r. w poszczególnych wydziałach:

Rodzaj sprawy	Wpływ skarg kasacyjnych	Ilość skarg kasacyjnych		Załatwionych przez NSA (stan na 31.12.2016 r.)		
		Odrzuconych przez WSA	Przekazanych do NSA	Ilość skarg		
				Oddalonych	Uwzględnionych	W inny sposób
Wydział I	557	31	558	277	109	40
Wydział II	381	37	358	180	68	6
Ogółem	938	68	916	457	177	46

### 4. Grzywny

W 2016 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie na podstawie art. 55 § 1, art. 112, art. 149 § 2 i art. 154 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi – wymierzył grzywnę w 51 sprawach.

- W trybie **art. 55 § 1 p.p.s.a.**, na ogólną liczbę 5 wniosków, grzywnę wymierzono w 2 sprawach, w 2 sprawach oddalono wniosek a 1 sprawę załatwiono w inny sposób;

- W trybie art. 149 § 2 p.p.s.a, wpłynęło 61 wniosków, w 49 sprawach wymierzono grzywnę, w 18 wniosków oddalono, w inny sposób załatwiono 24 sprawy;
- W trybie art. 154 § 1 p.p.s.a. wpłynęło 6 skarg, w 3 sprawach oddalono wniosek oraz 3 sprawy załatwiono w inny sposób.

W okresie sprawozdawczym nie wysłano na podstawie art. 155 § 1 i 2 p.p.s.a. postanowień sygnalizacyjnych do organu.

## 5. Prawo pomocy

W okresie sprawozdawczym wpłynęło 506 wniosków o przyznanie prawa pomocy (odpowiednio w Wydziale I – 320 i II – 186).

Rozpatrzono łącznie 483 wnioski, przyznając prawo pomocy w całości w 121 sprawach (65+56), przyznając prawo pomocy w części w 56 sprawach (17+39), odmówiono przyznania prawa pomocy w 239 sprawach (167+72), w 35 sprawach wniosków pozostawiono bez rozpoznania (22+13), a 32 sprawy załatwiono w inny sposób (21+11).

Wydatki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na opłacenie pomocy prawnej w roku sprawozdawczym świadczonej przez adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych wyniosły 61 923,65 zł

W roku 2015 wydatki te wynosiły 45 964,84 zł, a w 2014 roku 57 067,26 zł.

Na koniec okresu sprawozdawczego w WSA w Szczecinie zostało niezadowolonych 17 spraw, w których od pierwszej rejestracji upłynęło powyżej 12 miesięcy do 2 lat oraz 9 spraw, w których od ich pierwszej rejestracji upłynęło ponad 2 lata, powyżej 3 lat pozostało do załatwienia 10 spraw.

We wszystkich tych sprawach są podejmowane czynności na bieżąco. W większości spraw zostały wyznaczone terminy przypadające na kolejny okres sprawozdawczy.

## II. WYBRANE PROBLEMY ORZECZNICTWA

### Sprawy z zakresu budownictwa (601)

W sprawach z zakresu budownictwa, nadzoru architektoniczno-budowlanego i specjalistycznego oraz ochrony przeciwpożarowej, o symbolu 601, łącznie w 2015 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie wydał około 200 wyroków.

Najwięcej wyroków – 118, a w tym 87 oddalających skargę, 22 uchylające decyzje, 2 stwierdzające nieważność - zapadło w sprawach oznaczonych symbolem 6014 dotyczących, między innymi, nakazu rozbiórki budowli lub innego obiektu budowlanego (25) oraz związanego z tym postępowania egzekucyjnego (20), oceny stanu technicznego budynku i doprowadzenia obiektu do stanu zgodnego z prawem i innych. Wśród wyroków uchylających przeważającą podstawę uchylenia wydanych decyzji, czy postanowień stanowiło naruszenie przepisów dotyczących postępowania administracyjnego, a szczególnie art. 7 i 77 § 1 k.p.a. oraz dokonywanie przez organy błędnej wykładni przepisów ustawy Prawo budowlane, wynikające najczęściej z nieznamomości aktualnego orzecznictwa sądów administracyjnych oraz braku znajomości prawa cywilnego.

Do najciekawszych prawomocnych rozstrzygnięć należy zaliczyć wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 13 lipca 2016 r., sygn. akt II SA/Sz 1476/15, w którym Sąd zaprezentował swoje stanowisko odnośnie do zakresu legalizacji budowlanej. Wyrok ten zapadł w następującym stanie faktycznym. Organ nadzoru budowlanego po stwierdzeniu, że strona nie wykonała nałożonego na nią obowiązku, decyzją nakazał inwestorowi doprowadzenie przebudowanej stacji bazowej telefonii komórkowej do stanu poprzedniego, zaś organ odwoławczy uchylając tą decyzję, równocześnie nakazał rozbiórkę elementów samowolnej przebudowy stacji, poprzez zdemontowanie 6 anten sektorowych, konstrukcji wsporczych dla anten, 12 modułów radiowych dla anten sektorowych, radiolinii i kabli światłowodowych. Podstawą materialnoprawną powołanych decyzji obu instancji stanowił art. 51 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.), w myśl którego, po upływie terminu lub na wniosek inwestora, właściwy organ sprawdza wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i w przypadku niewykonania obowiązku – wydaje decyzję nakazującą zaniechanie dalszych robót budowlanych bądź rozbiórkę obiektu lub jego części, bądź doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego. Decyzje te stały się przedmiotem skargi do Sądu. Tymczasem, jak wynika z ustaleń Sądu, prawomocnym wyrokiem z dnia 21 stycznia 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w sprawie o sygn. akt II SA/Sz 420/15 uchylił uprzednio wydane decyzje w przedmiocie nałożenia obowiązku wykonania określonych czynności. W uzasadnieniu przedmiotowego wyroku stwierdził również, że skoro u podstaw rozstrzygnięć wydanych przez organy obu instancji leżało przekonanie, iż inwestor dysponuje ostateczną decyzją o zatwierdzeniu projektu

budowlanego i udzieleniu pozwolenia na budowę stacji bazowej, zatem kwestia wyeliminowania tych decyzji z obrotu prawnego przez Sąd prawomocnym wyrokiem z dnia 16 maja 2013 r. sygn. akt II SA/Sz 86/13, w sposób oczywisty ma wpływ na wynik postępowania legalizacyjnego dotyczącego przebudowy istniejącej stacji bazowej, gdyż powoduje, że brak jest możliwości zalegalizowania dokonanej przebudowy.

W ocenie Sądu, niewątpliwie sam fakt wyeliminowania z obrotu prawnego decyzji wydanych w przedmiocie nałożenia obowiązku wykonania określonych czynności celem doprowadzenia wykonanych robót przy stacji bazowej do stanu zgodnego z prawem powoduje, że zaskarżona decyzja, jak i poprzedzająca ją decyzja organu I instancji, utraciły podstawę swego bytu prawnego. W takiej sytuacji jaka wystąpiła w sprawie, Sąd uchylając wydane decyzje stwierdził, że maszt stacji bazowej telefonii komórkowej wraz z doinstalowanymi, czy wymienionymi urządzeniami, objąć należy wspólną procedurą legalizacyjną, jako jeden obiekt budowlany.

W prawomocnym wyroku z dnia 11 maja 2016 r. sygn. akt II SA/Sz 248/16 Sąd uchylając wydane decyzje stwierdził, między innymi: Zdaniem Sądu, jeżeli procedura legalizacyjna dotyczy robót budowlanych, na wykonanie których konieczne jest uzyskanie zgody konserwatora zabytków, to podobnie jak w procedurze uzyskiwania pozwolenia na budowę, zgoda taka powinna być uzyskana przez inwestora przed wydaniem decyzji w sprawie. Inaczej mówiąc, najpierw konserwator zabytków powinien zająć stanowisko, czy takie roboty mogą być wykonane w budynku stanowiący element objętego ochroną konserwatorską układu urbanistycznego Starego Miasta w Szczecinie i w zależności od stanowiska konserwatora organ nadzoru budowlanego będzie mógł wydać stosowną decyzję. /.../ Skoro przepisy ustawy Prawo budowlane przewidują możliwość legalizacji samowolnie wykonanych robót budowlanych i nie wyłączają takiej procedury w stosunku do obiektów zabytkowych, to brak jest podstaw do przyjęcia, że proces naprawczy odbywać ma się bez udziału organów ochrony zabytków. Przyjęcie takiego stanowiska mogłoby doprowadzić do sytuacji, że legalizowano by samowole budowlane w zabytkach a organy ochrony zabytków nie miałyby możliwości wypowiedzenia się.

W sprawach o symbolach 6110, 6012, 6013, 6016, 6019 orzecznictwo jest stabilne, zaś najwięcej powodów uchylenia zaskarżonych rozstrzygnięć – podobnie jak w sprawach o symbolu 6014, stanowiło naruszenie art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a. W sprawach oznaczonych symbolami 6011, 6015, 6017, 6018 w roku 2016 nie wydano żadnego wyroku, albowiem żadna sprawa dotycząca nałożenia obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę, rozbiórkę lub użytkowanie (6011), uzgodnienia (6015), samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (6017), dopuszczenia organizacji ekologicznej do udziału w postępowaniu w sprawie oznaczonych symbolem 601 (6018) nie wpłynęła do Sądu.

W sprawie oznaczonej symbolem 6010 Sąd po raz kolejny zmierzył się z akceptowanym przez organy architektoniczno-budowlane pojęciem „projekt wykonawczy”. W wyroku z dnia 13 października 2016 r. sygn. akt II SA/Sz 788/16 Sąd stwierdził, że błędne



jest stanowisko organów, iż w rozpatrywanej sprawie można było wydać decyzję o pozwoleniu na budowę bez pełnego projektu, obejmującego również tzw. palowanie, mające na celu osadzenie obiektu budowlanego na wzmocnionym w ten sposób gruncie, z pozostawieniem tej kwestii do opracowania w tzw. projekcie wykonawczym. Powołując się na utrwalone orzecznictwo NSA wskazał, że [...] posługiwanie się pojęciem „projektu wykonawczego” nie znajduje uzasadnienia w sprawach dotyczących uzyskiwania pozwolenia na budowę, wydawanych na podstawie ustawy Prawo budowlane. Pojęcie „projektu wykonawczego” ma zastosowanie tylko w postępowaniu o ubieganie się o zamówienia publiczne (§ 4 ust. 1 i § 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych (Dz. U. Nr 202, poz. 2072). Ustawodawca nie posługuje się tym pojęciem w przepisach budowlanego prawa materialnego, zatem zaskarżoną decyzję i w tej części należało uznać za wadliwą, wydaną z naruszeniem art. 35 ust. 1 Prawa budowlanego.

W wyroku z dnia 17 marca 2016 r., sygn. akt II SA/Sz 1005/15 dotyczącym zmiany decyzji zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę Sąd stwierdził, że prawidłowe ustalenie możliwości połączenia nieruchomości skarżącego z istniejącą siecią kanalizacyjną nie może się ograniczać wyłącznie do stwierdzenia istnienia tej sieci w pobliżu działki, na której prowadzona będzie inwestycja. Organ powinien bowiem, w ramach badania możliwości podłączenia do sieci, poczynić ustalenia w przedmiocie technicznych możliwości tego połączenia, w szczególności zaś ustalić, czy wystarczającym będzie wybudowanie samego przyłącza, czy też konieczna będzie rozbudowa sieci. Okoliczność, że w pobliżu nieruchomości posadowiona jest sieć kanalizacyjna, nie oznacza bowiem automatycznie, że zagwarantowane są odpowiednie rozwiązania techniczne do wykonania przyłącza. Rzeczą organu było dokonanie prawidłowej oceny charakteru prac wymaganych do połączenia nieruchomości skarżącego z istniejącą siecią kanalizacyjną, w szczególności określenie, czy wykonanie przecisku pod drogą powiatową i wybudowanie przydomowej przepompowni ścieków mieści się w ramach ustawowej definicji przyłącza, czy też stanowi element sieci. [...] organ nie dokonał oceny przesłanki o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przewidującej możliwość wybudowania przydomowej oczyszczalni ścieków w przypadku, gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona.

W wyroku z dnia 29 września 2016 r. sygn. akt II SA/Sz 421/16 (sprawa oznaczona symbolem 6016 -ochrona przeciwpożarowa), Sąd stwierdził nieważność decyzji Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej oraz poprzedzającej ją decyzji Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w przedmiocie zmiany, na podstawie art. 155 k.p.a., decyzji nakładającej na skarżącą wykonanie, we wskazanym w decyzji terminie, obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Powołując się na przepis art. 155 k.p.a. Sąd podał, że zastosowanie wskazanego w tym przepisie trybu ma na celu wyłącznie zmianę na przyszłość sytuacji prawnej strony, a zatem określone w decyzji uprawnienie lub obowiązek muszą istnieć w dacie dokonywania zmiany.

Uwaga ta ma szczególnie doniosłe znaczenie dla decyzji, w których został określony termin dla realizacji przyznanych uprawnień, czy nałożonych obowiązków. Upływ zastrzeżonego terminu skutkuje bowiem brakiem możliwości zmiany takiej decyzji, bez względu na to, którego z elementów rozstrzygnięcia modyfikacja miałaby dotyczyć, tj. czy terminu, czy zakresu obowiązku (uprawnienia).

Niewątpliwie zatem w dacie złożenia wniosku, termin do wykonania nałożonych rozstrzygnięciem na stronę obowiązków upłynął, a tym samym brak było podstaw do zmiany tego rozstrzygnięcia (dop. na podstawie art. 155 k.p.a.).

W wyroku z dnia 18 listopada 2016 r. sygn. akt II SA/Sz 1485/15 (symbol 6119) Sąd wyraził pogląd utrwalony w orzecznictwie sądoadministracyjnym oraz będący przedmiotem orzekania przez Trybunał Konstytucyjny, że w postępowaniu zgłoszeniowym (przed organem I instancji) stronami postępowania są wyłącznie inwestor (dokonujący zgłoszenia) i organ. Żaden podmiot, oprócz inwestora, nie może dochodzić swoich praw w postępowaniu prowadzonym na podstawie zgłoszenia robót budowlanych. Postępowanie zgłoszeniowe nie jest typowym postępowaniem administracyjnym, w szczególności nie biorą w nim udziału właściciele nieruchomości sąsiednich. Z uwagi na charakter prawny zgłoszenia, poziom ochrony prawnej osób trzecich, które nie są nawet o nim powiadamiane, jest w przypadku tej instytucji zdecydowanie niższy niż w sytuacji stosowania konstrukcji prawnych zorientowanych na uzyskanie rozstrzygnięcia organu władzy publicznej w postaci decyzji administracyjnej. Wobec szczególnej regulacji instytucji sprzeciwu zawartej w ustawie - Prawo budowlane, nie ma w sprawie, której przedmiotem jest wydanie decyzji o sprzeciwie, możliwości uznania, że poza inwestorem w wydaniu tej decyzji udział powinny mieć także inne podmioty poza inwestorem. Przyjęcie, że te inne osoby mają interes w sprawie i należy zapewnić im udział w postępowaniu wymagałoby w szczególności zachowania odpowiednich procedur umożliwiających im wzięcie udziału w postępowaniu, takich jak zawiadomienie o wszczęciu postępowania, umożliwienie zapoznania się z materiałem zgromadzonym w sprawie oraz wypowiedzenia się przed wydaniem decyzji itd. Wyjątkowa, wynikająca ze specyfiki instytucji sprzeciwu od zgłoszenia wykonania robót budowlanych sytuacja, a przede wszystkim niezwykle krótki termin do wniesienia sprzeciwu liczony od daty zgłoszenia, wskazuje na to, że brak jest podstaw do tego, aby zaakceptować pogląd, iż poza inwestorem w sprawie wydania decyzji o sprzeciwie stronami są inne jeszcze podmioty. Za wnioskiem tym przemawia również to, że realizacja inwestycji na podstawie zgłoszenia ograniczona została wyłącznie do przypadków mniejszej wagi. Przyjąć zatem należy, że inwestycje, które mogą być realizowane w tym trybie mają taki charakter, że nie wpływają na prawa i obowiązki podmiotów innych niż inwestor.

W świetle powyższego przed organem I instancji w postępowaniu zgłoszeniowym może występować wyłącznie podmiot dokonujący zgłoszenia (inwestor) [...].

**Sprawy z zakresu skarg na uchwały jednostek samorządu terytorialnego oraz skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze. Ceny, opłaty, stawki taryfowe (602). Skargi na uchwały organów jednostek samorządowych (639). Skargi organów nadzoru na uchwały organów jednostek samorządowych (640). Rozstrzygnięcia nadzorcze (641)**

Wśród skarg rozpatrywanych w 2016 roku były sprawy, w których przedmiot sporu dotyczył cen, opłat i stawek, uchwał organów samorządowych i rozstrzygnięć nadzorczych. Wpłynęły 3 sprawy dotyczące cen, opłat i stawek o symbolu 602, w tym 2 załatwiono (1 na posiedzeniu niejawnym, a w 1 sprawie stwierdzono nieważność uchwały). W sprawach skarg na uchwały organów samorządowych o symbolu 639 wpłynęły 22 sprawy, w tym o symbolu 6391 wpłynęło: 15 spraw, załatwiono: 13 spraw (w jednej wydano wyrok uchylający zaskarżony akt, w dwóch sprawach oddalono skargę, pozostałe załatwiono w inny sposób); o symbolu 6392 wpłynęło: 6 spraw, załatwiono: 7 spraw (w trzech wydano wyrok uchylający zaskarżony akt, w czterech sprawach skargi oddalono); o symbolu 6401 wpłynęły: 2 sprawy, załatwiono: 2 sprawy (w tym w jednej wydano wyrok uchylający, a jedną rozpoznano na posiedzeniu niejawnym); o symbolu 6411 wpłynęły 4 sprawy, załatwiono: 4 sprawy, (z czego w jednej uchylono zaskarżony akt, a w dwóch sprawach skargi oddalono); o symbolu 6412 wpłynęła jedna sprawa (uchylono zaskarżone rozstrzygnięcie nadzorcze).

1. Odnosząc się do treści wydanych przez Sąd rozstrzygnięć, jako przykład można wskazać, że w sprawie o sygnaturze akt I SA/Sz 148/16 Sąd uznał, że zaskarżony akt nadzoru narusza przepisy proceduralne, co skutkowało koniecznością jego uchylenia. Sąd podzielił stanowisko strony skarżącej (Gminy), która wniosła o uchylenie w całości rozstrzygnięcia nadzorczego Regionalnej Izby Obrachunkowej (dalej zwanej: „RIO”), tj. uchwały Nr XXVI.276.S.2015 z dnia 25 listopada 2015 r. stwierdzającego nieważność uchwały Rady Miasta Nr XII/282/15 z dnia 27 października 2015 r. zmieniającej uchwałę Nr XXVIII/567/04 z dnia 8 listopad 2004 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego - w części dotyczącej § 1 pkt 2 uchwały, zarzucając m.in., że rozstrzygnięcie nadzorcze wydał podmiot nieuprawniony, co oznaczało, że naruszono właściwość rzeczową organu. Zdaniem skarżącej uchwały podejmowane na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (DZ. U. z 1997 r., nr 137, poz. 926 ze zm.) nie mieszczą się w katalogu uchwał wymienionym w art. 11 ust. 1 pkt 5 u.r.i.o., bowiem nie dotyczą podatków i opłat do których stosuje się przepisy Ordynacji Podatkowej. Sąd zgodził się ze skarżącą, że RIO nie ma kompetencji do wydawania rozstrzygnięć nadzorczych co do uchwał dotyczących ustalania stawek opłat za zajęcie pasa drogowego, bowiem opłaty te stanowią niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, o których mowa

w art. 60 pkt 7 u.f.p., a zatem nie mieszczą się w katalogu art. 11 ust. 1 u.r.i.o. (nie są należnością podatkową).

W ocenie Sądu RIO nie posiadała kompetencji do wydania zaskarżonego aktu, bowiem opłata za zajęcie pasa drogowego nie jest ustalana lub określana przez organ podatkowy (czego wymaga art. 2 § 1 pkt 1 o.p.), lecz przez stanowiący organ jednostki samorządu terytorialnego z mocy art. 40 ust. 8 u.d.p., a zatem opłata ta nie mieści się w kategorii "podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa", a czego wymaga art. 11 ust.1 pkt 5 u.r.i.o.

2. W sprawie o sygnaturze akt I SA/Sz 226/16 Sąd oddalił skargę, gdyż nie zgodził się ze stanowiskiem strony skarżącej co do tego, że jedynym warunkiem przyznania dotacji jest podanie przez organ prowadzący do 30 września roku poprzedzającego udzielenie dotacji właściwemu organowi planowanej liczby uczniów, nie jest natomiast wymagane także prowadzenie przez szkołę działalności. W ocenie Sądu podstawowym warunkiem przyznania dotacji jest prowadzenie działalności.

Sąd wskazał, że sformułowanie „pod warunkiem że” brzmi jednoznacznie: niepodanie w określonym terminie planowanej liczby uczniów w przyszłym roku budżetowym, upoważnia jednostkę samorządu do odmowy udzielenia dotacji. Ponadto Sąd wyjaśnił, że złożenie wniosku i informacji o planowanej liczbie uczniów w terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji jest wprawdzie warunkiem koniecznym, ale niewystarczającym z punktu widzenia komentowanego przepisu. Dotowana szkoła lub placówka powinna w tej dacie być wpisana do ewidencji prowadzonej przez właściwy organ na podstawie art. 82. Zdaniem Sądu, użyty w przepisach art. 90 termin „osoby prowadzącej” należy odnosić do osoby, która w terminie do 30 września nie tylko wystąpiła z wnioskiem o wpis do ewidencji, lecz również zdążyła go uzyskać, a nadto rozpoczęła działalność oświatową, gdyż dotacja oświatowa ma charakter celowy, a więc jest przeznaczona na ściśle określone cele. Skoro strona skarżąca nie rozpoczęła działalności z dniem 1 wrzesień 2015 r. to były podstawy do podjęcia uchwały o odmowie przyznania dotacji.

3. Sąd w sprawie o sygnaturze akt I SA/Sz 360/16 ze skargi organu prowadzącego Przedszkole Niepubliczne na uchwałę Rady Miasta w przedmiocie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli niepublicznych i innych form wychowania przedszkolnego oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania w wydanym wyroku w punkcie 1 stwierdził nieważność zdania trzeciego w § 8 ust. 7 pkt. 2 zaskarżonej uchwały, w punkcie 2 stwierdził nieważność § 6 ust. 1 zaskarżonej uchwały o treści: "według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej uchwały", w punkcie 3 w pozostałym zakresie oddalił skargę.

W ocenie Sądu zakwestionowane zdanie uchwały wykracza poza ramy upoważnienia ustawowego dla rady gminy, ingerując zbyt głęboko w sposób dokumentowania ponoszonych przez organ prowadzący przedszkole wydatków finansowanych z dotacji.

W tym zakresie Sąd podzielił pogląd wyrażony w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 listopada 2012 r. sygn. II GSK 1759/11, w którym stwierdzono, że: „Użyte w art. 90 ust. 4 u.s.o. określenie "tryb rozliczania dotacji... oraz termin i sposób rozliczenia dotacji", należy odnosić do czynności o charakterze materialno-technicznym z zakresu księgowości i rachunkowości. (...) w tak rozumianym upoważnieniu nie mieści się ustanawianie obowiązku opatrywania pieczęcią i opisem o określonej treści faktur (rachunków). Taką ingerencję organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego w sposób opisu (dekretacji) dokumentów źródłowych należy uznać za pozbawioną podstaw prawnych. Należy zauważyć, że dekretacja wspomnianych dokumentów stanowi w istocie element rachunkowości beneficjenta dotacji, (...)". Z tych względów Sąd stwierdził nieważność wskazanego zdania uchwały.

Podobnie Sąd ocenił zawarte w § 6 ust. 1 uchwały odesłanie do załącznika nr 3. Przepis § 6 ust. 1 brzmi: „Kwoty dotacji udzielonej w roku budżetowym dla przedszkola podlegają rozliczeniu po przedstawieniu przez osobę prowadzącą przedszkole informacji rocznej składanej do 10 stycznia roku następnego, według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.".

Zdaniem Sądu narzucanie organowi prowadzącemu przedszkole obowiązku przedstawiania rozliczenia stanu uczniów i wydatków według określonego wzoru również wykracza poza ramy upoważnienia ustawowego. Zastrzeżenie to dotyczy w szczególności tabeli nr 2 - Rozliczenie wydatków. We wzorze tabeli nakazano organowi prowadzącemu przedszkole podawanie: miesięcznej kwoty dotacji, daty dokumentu stanowiącego podstawę wydatkowania dotacji, numeru dokumentu stanowiącego podstawę wydatkowania dotacji, terminu płatności wynikającego z dokumentu, daty zapłaty, wartości do zapłaty wynikającej z dokumentu, kwoty sfinansowanej dotacją, formy płatności (G-gotówka; P-przelew; K-karta) oraz celu wydatku z dokumentu potwierdzającego jego poniesienie.

Sąd uznał, że takie uszczegółowienie w rozliczeniu dotacji nie znajduje uzasadnienia w przepisie art. 90 ust. 4 u.s.o. i może być uznane za nadmierną ingerencję w sposób rozliczania dotacji przez organy prowadzące. Te kwestie szczegółowe mogą być bowiem weryfikowane przez organ gminy w trakcie kontroli wykorzystania dotacji.

### **Sprawy z zakresu utrzymania i ochrony dróg publicznych i innych dróg (603)**

Symbol 6031- uprawnienia do kierowania pojazdami, skierowania na badania.

W sprawie o sygn. II SA/Sz 820/15 Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja i poprzedzająca ją decyzja organu I instancji w części dotyczącej określenia terminu poddania się przez kierowcę sprawdzeniu kwalifikacji dotknięta jest wadą nieważności. Podzielając utrwalone w tym względzie orzecznictwo sądów administracyjnych (vide wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 września 2007 r., sygn. akt I OSK 1363/06, z dnia 30 czerwca 2009 r., sygn. akt I OSK 960/06, z dnia 15 października 2009 r., sygn. akt

I OSK 35/09 i z dnia 25 listopada 2010 r., sygn. akt I OSK 190/10) wyjaśnił, że w przepisie art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. "b" ustawy Prawo o ruchu drogowym, mowa jest wyłącznie o skierowaniu kierowcy na sprawdzenie kwalifikacji. Przepis ten nie określa terminu sprawdzenia kwalifikacji ani też nie przyznaje organowi uprawnień do wskazywania, w jakim czasie dana osoba zobowiązana jest poddać się takiemu egzaminowi. Brak w przepisach o ruchu drogowym podstawy do określenia przez organ terminu wykonania orzeczonego w decyzji skierowania do poddania się przez kierowcę kontrolnemu sprawdzeniu kwalifikacji oznacza, że decyzja taka w zakresie określającym taki termin została wydana bez podstawy prawnej, zatem zgodnie z dyspozycją art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., w tej części dotknięta jest nieważnością, którą należy wyeliminować, przez orzeczenie nieważności zaskarżonej decyzji w tym zakresie. W takiej sytuacji bowiem orzeczone przez organ skierowanie podlega wykonaniu z dniem, w którym orzeczenie o skierowaniu na sprawdzenie kwalifikacji do prowadzenia pojazdu stanie się ostateczne. Adresat takiej decyzji zobowiązany jest do niezwłocznego wykonania ostatecznego orzeczenia (decyzji) w tym zakresie. Podobnie Sąd orzekł w wyroku wydanym w sprawie o sygn. akt II SA/Sz 261/16.

Symbol 6033 - zajęcie pasa drogowego

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 468/16 Sąd rozpoznał skargę prokuratora na decyzję SKO stwierdzającą nieważność decyzji ostatecznej (odwołania nie wniesiono) organu I instancji wydanej w 2011 r. w sprawie wymierzenia pełnomocnikowi finansowemu Komitetu Wyborczego partii X kary pieniężnej w określonej kwocie, za umieszczenie reklam – plakatów wyborczych, na słupach oświetlenia ulicznego, bez zezwolenia zarządcy drogi w pasie drogowym kilkudziesięciu ulic miasta. Ze stanu faktycznego sprawy wynikało, że w 2015 r. tenże pełnomocnik finansowy wniósł o stwierdzenie nieważności decyzji o nałożeniu nań kary pieniężnej, jako decyzji skierowanej do osoby nie będącej stroną postępowania oraz wydanej bez podstawy prawnej (art. 156 § 1 pkt 2 i 4 k.p.a.). Kolegium, posiłkując się stanowiskiem orzecznictwa (wyrok WSA w Krakowie z dnia 6 marca 2013 r., sygn. akt III SA/Kr 686/13), stwierdziło, że plakat wyborczy, spełniający cechy materiału wyborczego w rozumieniu art. 109 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego, nie jest reklamą w rozumieniu art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o drogach publicznych i jego umieszczenie w pasie drogi nie podlega dyspozycji art. 40 ust. 1 w zw. z ust. 2 pkt 3 tej ustawy. Według Kolegium, rozpatrywane plakaty wyborcze, umieszczone zostały na lampach oświetlenia ulicznego (latarniach), wpisując się wprost w treść dozwolonego art. 110 § 1 Kodeksu wyborczego, miejsca ich usytuowania. W związku z powyższym Kolegium orzekło o stwierdzeniu nieważności decyzji organu I instancji. Uwzględniając skargę prokuratora Sąd na wstępie rozważań zawartych w uzasadnieniu wyroku wyjaśnił, mając na względzie art. 50 § 1 w zw. z art. 52 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, że nie budzi wątpliwości dopuszczalność skargi prokuratora, który w sytuacji, gdy nie brał udziału w postępowaniu administracyjnym, może zaskarżyć decyzję

administracyjną, w terminie 6 miesięcy od dnia doręczenia stronie rozstrzygnięcia w sprawie (art. 53 § 1 P.p.s.a.), który to wymóg został w sprawie spełniony. Dalej Sąd wskazał, że przedmiot sprawy objętej skargą dotyczy decyzji SKO wydanej na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 ustawy k.p.a. Powołany przepis przewiduje stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej, w przypadku ustalenia, że została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. W ocenie Sądu, organ wydając zaskarżoną decyzję, dopuścił się naruszenia powołanego art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., uznając, że zachodziły przesłanki stwierdzenia nieważności wskazanej wyżej decyzji.

W orzecznictwie sądowoadministracyjnym, wypracowany został pogląd, że o rażącym naruszeniu prawa decydują łącznie trzy przesłanki: oczywistość naruszenia prawa, charakter przepisu, który został naruszony oraz racje ekonomiczne lub gospodarcze skutki, które wywołuje decyzja (wyrok NSA z dnia 9 lutego 2005 r., sygn. akt OSK 1134/04). Stosownie do art. 40 ust. 1 pkt 12 u.d.p., za zajęcie pasa drogowego: 1) bez zezwolenia zarządcy drogi, 2) z przekroczeniem terminu zajęcia określonego w zezwoleniu zarządcy drogi, 3) o powierzchni większej niż określona w zezwoleniu zarządcy drogi, zarządca drogi wymierza, w drodze decyzji administracyjnej, karę pieniężną w wysokości 10-krotności opłaty ustalonej zgodnie z ust. 4-6. Swoje rozważania prawne Kolegium oparło na analizie uzasadnienia wyroku WSA w Krakowie z dnia 6 marca 2013 r., sygn. akt III SA/Kr 686/13 i dokonanej w nim wykładni przepisów Kodeksu wyborczego oraz ustawy o drogach publicznych, które stanowiły podstawę prawną wydania decyzji w trybie zwykłym. Organ ten jednakże pominął, że w postępowaniu nadzwyczajnym, zainicjowanym wnioskiem strony o stwierdzenie nieważności decyzji, obowiązkiem organu jest zbadanie, a w razie stwierdzenia nieważności, jednoczesne wykazanie w sposób niebudzący wątpliwości, że w sprawie zaistniała oczywista sprzeczność pomiędzy treścią rozstrzygnięcia decyzji wydanej w trybie zwykłym, a jednoznaczną treścią przepisu prawa przywołanego w niej jako materialna podstawa rozstrzygnięcia. Wstępnym warunkiem uznania, że nastąpiło rażące naruszenie prawa, o którym mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., jest stwierdzenie, iż w zakresie objętym konkretną decyzją administracyjną obowiązywał niewątpliwie stan prawny (patrz: wyrok NSA w Warszawie z dnia 18 lipca 1994 r., sygn. akt V SA 535/94, ONSA 1995/2/91). Organ uchylił się od zbadania i rozważenia, czy stanowisko prezentowane w wyroku, na którym oparł swoje przekonanie, jest wyrazem jednobrzmiącego poglądu orzecznictwa ukształtowanego na tle oczywistego brzmienia przepisów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy zakończonej weryfikowaną decyzją. Podstawą stwierdzenia nieważności decyzji nie może być przyjęcie jednej z konkurencyjnych wykładni przepisu, który budzi wątpliwości interpretacyjne. Wnioski, jakie organ wyprowadził na podstawie też z orzeczenia sądowego i przedstawionego w nim sposobu stosowania przepisów Kodeksu wyborczego i ustawy o drogach publicznych, nie świadczą o tym, że doszło do naruszenia porządku prawnego wydaną decyzją administracyjną z racji istnienia w niej wad o szczególnie dużym ciężarze gatunkowym. Z przeglądu orzecznictwa sądowego wynika

bowiem, że zastosowanie sankcji z art. 40 ust. 1 pkt 12 ustawy o drogach publicznych, w przypadku umieszczenia reklamy w pasie drogowym, rodzi liczne wątpliwości interpretacyjne w sytuacji, gdy mamy do czynienia z plakatem wyborczym. Zwrócić trzeba tu uwagę, na tę linię orzecznictwa, w świetle której materiały wyborcze w rozumieniu prawa wyborczego są reklamą w rozumieniu art. 4 pkt 23 ustawy o drogach publicznych (por. wyrok NSA z dnia 24 sierpnia 2010 r., sygn. akt I GSK 728/09, Lex nr 737659). Podnosi się w nim, że brak jest podstaw do rozróżniania materiałów wyborczych eksponowanych w obszarze pasa drogowego od innego rodzaju nośników informacji wizualnych znajdujących się w polu widzenia użytkowników drogi (por. wyrok WSA w Łodzi z dnia 12 maja 2009 r., sygn. III SA/Łd 579/08, Lex 557942). W sposób rażący może zostać naruszony wyłącznie przepis, który może być stosowany w bezpośrednim rozumieniu, to znaczy taki, który nie wymaga stosowania wykładni prawa. Do rażącego naruszenia prawa dochodzi zatem wówczas, gdy decyzja w sposób oczywisty i bezsporny narusza konkretny przepis prawa. Takich okoliczności w niniejszej sprawie brak. Już sam fakt istnienia różnych interpretacji przepisu prawa, nawet mniej lub bardziej trafnych, i wybór jednej z nich, jeżeli nawet później zostanie uznana za nieprawidłową, świadczy o tym, że nie występuje przesłanka rażącego naruszenia prawa, w której nie chodzi o błędy wykładni, ale o przekroczenie prawa w sposób jasny i niedwuznaczny. W świetle powyższego, WSA w Szczecinie stwierdził, że zaskarżona decyzja Kolegium została wydana z naruszeniem art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., a zatem nie może pozostać w obrocie prawnym.

### **Sprawy z zakresu gier losowych i zakładów wzajemnych (6042)**

Stanowiły one dużą (ok.200) liczbę rozpoznawanych spraw. Były to dwie kategorie spraw: jedną, której przedmiotem było obciążenie kosztami badania sprawdzającego automatu do gier i drugą, której przedmiotem było wymierzenie kary pieniężnej z tytułu urządzenia gier na automatach poza kasynem. W zdecydowanej większości spraw Sąd skargi oddalił.

O ile w pierwszej kategorii spraw Sąd nie miał większych problemów, tak w drugiej rozbieżność orzecznictwa wśród sądów administracyjnych w skali kraju spowodowała, że w dniu 16 maja 2016 r. została podjęta przez NSA uchwała II GPS 1/16, w której Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że art. 89 ust.1 pkt. 2 ustawy z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 612, ze zm.) nie jest przepisem technicznym w rozumieniu art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE L z 1998 r. Nr 204, s. 37, ze zm.), którego projekt powinien być przekazany Komisji Europejskiej zgodnie z art. 8 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektyw i może stanowić podstawą wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie przepisów ustawy o grach hazardowych, a dla



rekonstrukcji znamion deliktu administracyjnego, o których mowa w przepisie oraz jego stosowalności w sprawach o nałożenie kary pieniężnej, nie ma znaczenia brak notyfikacji oraz techniczny – w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE - charakter art. 14 ust.1 tej ustawy.

Urządzający gry na automatach poza kasynem gry, bez względu na to, czy legitymuje się koncesją lub zezwoleniem – 14 lipca 2011 r. także zgłoszeniem lub wymaganą rejestracją automatu lub urządzenia do gry, podlega karze pieniężnej, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 612, ze zm.).

W kilkunastu sprawach (m.in. II SA/Sz 476/16, II SA/Sz 710/16, II SA/Sz 400/16, II SA/Sz 659/16, II SA/Sz 555/16, II SA/Sz 543/16), w których Sąd orzekł o uchyleniu zaskarżonej oraz poprzedzającej ją decyzji organu pierwszej instancji, powodem uchylenia było nieprawidłowe ustalenie przez organy stanu faktycznego, w oparciu o który, zostały wydane decyzje. W sprawach tych, zdaniem Sądu, nie można było bezspornie uznać, że skarżący pełnił rolę podmiotu zarządzającego gry na automatach poza kasynem. W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 410/16 Sąd uchylił decyzje organów obu instancji. Sąd ocenił jako nieprawidłowe postępowanie organu I instancji, który wywiódł wnioski z materiału z innego postępowania (akt sprawy karnej-skarbowej), włączonego do sprawy administracyjnej, powołując się na nie w zaskarżonej decyzji, a które to materiały zostały następnie wyłączone ze sprawy administracyjnej i jak wynikało z akt, strona skarżąca nie miała do nich dostępu w ramach postępowania administracyjnego prowadzonego przed organem I instancji. Dotyczyło to w szczególności zeznań świadków.

Zdaniem Sądu, naruszało to prawo strony do obrony a tym samym zawiadomienie organu I instancji skierowane do niej o możliwości wypowiedzenia się co zebranego materiału dowodowego było w części iluzoryczne. Wadliwość postępowania w tym zakresie skorygował dopiero organ II instancji, który postanowieniem włączył dowody w postaci kserokopii protokołów przesłuchań świadków do akt postępowania. Zdaniem Sądu, nie zmieniona pozostała okoliczność, że dowody te, które stanowiły podstawę dokonania istotnych w rozpoznawanej sprawie ustaleń, nie mogły być „zwalczone” przez stronę skarżącą przeciwdowodami w postępowaniu przed organem I instancji. Również w odwołaniu od decyzji organu I instancji Skarżąca pozbawiona została możliwości polemiki z oceną ww. dowodów przez organ. Powyższe, w ocenie Sądu, skutkowało ograniczeniem zasady dwuinstancyjności postępowania w rozpoznawanej sprawie.

Ponadto w rozpoznawanej sprawie Sąd zwrócił uwagę, że czynność „urządzania gier” na gruncie art. 89 u.g.h nie jest dokonywana automatycznie, w związku z samą czynnością oddania do używania powierzchni lokalu, innemu podmiotowi pod eksploatację automatów w ramach umowy najmu lub dzierżawy. Czynność „urządzania gier” nie zawsze musi obejmować obowiązki czy uprawnienia wynajmującego powierzchnię użytkową. Oznaczałoby to bowiem, iż w przypadku, gdy dany lokal nie stanowi własności podmiotu

eksploatującego automaty do gier, to zawsze występuje wielość urządzających gry, tj. nie tylko podmiot eksploatujący automat, ale i podmiot (co najmniej jeden, zakładając brak podnajmu) oddający temu podmiotowi powierzchnię do eksploatacji automatów. Sąd zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 35 pkt 6 u.g.h., wniosek o koncesję na kasyno gry powinien zawierać „odpis dokumentów wskazujących na prawo do władania budynkiem (lokałem) lub umowy zobowiązującej do oddania we władanie budynku (lokalu), w którym będą urządzone gry”. Regulacja ta niewątpliwie wskazuje, że na gruncie przepisów ustawy o grach, o grach hazardowych brak jest tożsamości pomiędzy urządzeniem gier a zawarciem umowy zobowiązaniowej oddającej prawo do korzystania z lokalu (z jego części). Brak jest zatem podstaw prawnych, by już samą czynność cywilnoprawną (umowę najmu lub dzierżawy) oddania lokalu do władania innemu podmiotowi dla eksploatacji automatów, utożsamiać z pojęciem „urządzenie gier” w znaczeniu art. 89 ust. 1 u.g.h. W konsekwencji samo oddanie lokalu (części jego powierzchni użytkowej) nie może być uznane za wystarczającą przesłankę do kwalifikowania podmiotu wynajmującego lokal pod eksploatację automatów jako urządzającego gry i podlegającego karze pieniężnej.

W jednej sprawie o sygnaturze akt. II SA/Sz 723/16 Sąd uchylił decyzję organu I i II instancji i umorzył postępowanie w sprawie uznając, że strona skarżąca nie mogła być uznana za urządzającą gry na automatach, o której mowa w art. 89 ust.1 pkt.2 u.g.h, a wszczęcie postępowania wobec niej było nieprawidłowe dlatego postępowanie należało umorzyć.

### **Sprawy z zakresu podatku od towarów i usług (6110). Zobowiązania podatkowe (611)**

1. Sprawa o sygn. akt I SA/Sz 937/16 – istota sporu dotyczyła, czy organ prawidłowo uznał, że wnioskowany przez Gminę zwrot nadpłaty w VAT oraz nadwyżka podatku naliczonego VAT nad należnym za wskazane okresy rozliczeniowe 2010 r. nie powstały w wyniku orzeczenia TSUE z dnia 29 września 2015 r. w sprawie Gminy Wrocław (C-276/14), co w konsekwencji doprowadziło do odmowy przez organ naliczenia i wypłaty oprocentowania nadpłaty w VAT oraz nadwyżki VAT naliczonego nad należnym za wskazane okresy rozliczeniowe 2010 r. stosownie do tych przepisów.

Zdaniem skarżącej Gminy, nadpłata VAT powstała w wyniku ww. orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (o czym stanowi art. 74 O.p.), który to pogląd podzielił Sąd rozpoznający sprawę.

Zdaniem Sądu, nadpłata taka (a także nadwyżka podatku naliczonego nad należnym) nie jest „wyłącznie efektem ww. uchwały NSA” - jak twierdził organ odwoławczy. Wskazano przy tym, że uchwały NSA nie dokonują zmian stanu prawnego (inaczej niż orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego), nie wiążą też bezpośrednio organów podatkowych. Sąd przy tym podniósł, że fakt, iż Naczelny Sąd Administracyjny nie wystąpił do TSUE z pytaniem prejudycjalnym dotyczącym zakładów budżetowych, lecz niezwłocznie po wydaniu

omawianego wyroku TSUE z 29 września 2015 r. w sprawie C-276/14 Gmina Wrocław (jeszcze przed jego opublikowaniem) podjął ww. uchwałę oznaczając, że w związku z wydaniem tego wyroku, NSA nie miał wątpliwości co do braku podmiotowości podatkowej zakładów budżetowych i dlatego samodzielnie, tj. nie występując z pytaniem prejudycjalnym, rozstrzygnął tę kwestię i to w sposób wiążący wszystkie składy orzekające sądów administracyjnych. Zarazem oznacza to, że żaden inny sąd administracyjny nie wystąpi z takim pytaniem do TSUE. W istocie, obecnie skierowanie takiego pytania byłoby pozbawione racjonalnych podstaw.

Sąd uznał więc, że omawiany wyrok TSUE przesądził o nieprawidłowej dotychczasowej wykładni (i niewłaściwym stosowaniu) przepisów u.p.t.u. (art. 15 ust. 1 i ust. 6) w odniesieniu do zakładów budżetowych – uznającej je za podatników VAT. Uzasadnione jest więc stwierdzenie, że przedmiotowa nadpłata VAT powstała „w wyniku” tego orzeczenia TSUE, bowiem bez niego utrzymywałyby się dotychczasowa nieprawidłowa wykładnia w tym zakresie, skutkująca odmową stwierdzenia takiej nadpłaty.

Jak dalej wskazał Sąd, zasadnie w tym zakresie Skarżąca wskazała m.in. na wyrok NSA z dnia 18 grudnia 2014 r., sygn. I FSK 1204/14, którego teza brzmi: „Wykładni art. 74 pkt 1 o.p. należy dokonać w taki sposób, że uznanie, iż nadpłata powstała w wyniku orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dotyczy również sytuacji, kiedy orzeczenie Trybunału skutkowało wyeliminowaniem niezgodnej z prawem unijnym wykładni prawa krajowego stosowanej przez organy podatkowe i sądy, co w istocie wcześniej uniemożliwiało podatnikowi stosowanie prawa zgodnie z prawem unijnym.”.

Podobne stanowisko NSA zajął m.in. w wyroku z dnia 26 lutego 2016 r., sygn. I FSK 46/15.

Sąd w pełni podzielił ten pogląd, podkreślając przy tym, że gdyby nie wskazywany wyrok TSUE, stanowiący w istocie podstawę do wydanej przez NSA uchwały z dnia 26.10.2015 r., organy podatkowe w tej sprawie nie zaakceptowałyby złożonych przez Gminę korekt rozliczeń za przedmiotowe okresy i nie dokonały stosownych zwrotów nadpłat podatku.

Przechodząc następnie do kwestii oprocentowania przedmiotowej nadpłaty Sąd wskazał na wyrok NSA z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. II FSK 3058/13, w którym Sąd orzekł m.in., że: "uprawniona zatem staje się teza, iż orzeczenie TSUE stanowi wiążącą dla sądu krajowego wykładnię przepisów wspólnotowych natomiast rzeczą sądu krajowego jest ocena, czy przepis wspólnotowy w znaczeniu ustalonym w orzeczeniu Trybunału będzie miał zastosowanie w stanie faktycznym sprawy. (...), ocena zastosowania nie może się sprowadzać i ograniczać do prostego zestawienia stanów faktycznych i odmowy zastosowania w przypadku stwierdzenia istnienia braku tożsamości tych stanów. Rzecz polega bowiem nie na tożsamości stanu faktycznego ale na ustaleniu, czy przepis w brzmieniu ustalonym przez TSUE będzie miał zastosowanie w konkretnej, rozpoznawanej sprawie. (...) Należy również podkreślić, że stanowisko prezentowane przez organy podatkowe (...) doprowadza do sytuacji, że Skarb Państwa czerpie korzyści finansowe

z wadliwej implementacji prawa wspólnotowego do krajowego porządku prawnego. Na skutek tej wadliwości w postępowaniu Państwa podatnik był pozbawiony prawa dysponowania określonej, nadpłaconej kwoty podatku. Brak oprocentowania tej nadpłaty sprawia, że nieodpłatnie Skarb Państwa dysponował środkami finansowymi podatnika. Zatem koszty finansowe wadliwej implementacji w gruncie rzeczy obciążałyby podatnika. Stanowisko to pozostaje jednak w sprzeczności z zasadą efektywności prawa wspólnotowego, z której wywodzi się, że Państwo Członkowskie obowiązane jest zapewnić zwrot wszelkich opłat pobranych z naruszeniem prawa wspólnotowego."

Sąd wskazał przy tym, że wprawdzie omawiany wyrok TSUE nie dotyczył wadliwej implementacji prawa unijnego (bowiem art. 9 ust. 1 i art. 13 Dyrektywy VAT zostały prawidłowo implementowane do krajowego porządku prawnego w art. 15 ust. 1 i 6 u.p.t.u.), lecz wadliwej ich interpretacji przez sądy i organy podatkowe, jednak skutki tej wadliwości należy oceniać identycznie, również przy uwzględnieniu ww. zasady efektywności prawa wspólnotowego.

Powyższe stwierdzenia dotyczące powstania i oprocentowania nadpłaty VAT odnoszą się również do powstania i oprocentowania zwróconych nadwyżek podatku naliczonego nad należnym za ww. okresy rozliczeniowe roku 2010.

Zgodnie bowiem z art. 87 ust. 1 u.p.t.u., w przypadku gdy kwota podatku naliczonego, o której mowa w art. 86 ust. 2, jest w okresie rozliczeniowym wyższa od kwoty podatku należnego, podatnik ma prawo do obniżenia o tę różnicę kwoty podatku należnego za następne okresy lub do zwrotu różnicy na rachunek bankowy. W myśl ust. 7 tego artykułu, różnicę podatku niezwróconą przez urząd skarbowy w terminach, o których mowa w ust. 2 zdanie pierwsze i ust. 5a, traktuje się jako nadpłatę podatku podlegającą oprocentowaniu w rozumieniu przepisów O.p.

Sąd zgodził się więc ze stanowiskiem Skarżącej, że zarówno nadpłata jak i nadwyżka podatku naliczonego nad należnym za poszczególne okresy rozliczeniowe 2010 r. powstała „w wyniku” ww. orzeczenia TSUE, zatem zarówno nadpłata wynikająca z takiego orzeczenia jak i zwrot nadwyżki w VAT powinny podlegać zasadom dotyczącym oprocentowania w sposób analogiczny - tj. zgodnie z art. 78 § 5 pkt 2 O.p., co - jak dalej wskazał Sąd - znajduje potwierdzenie w orzecznictwie, w tym również w ww. wyroku NSA z dnia 26 lutego 2016 r., sygn. I FSK 46/15, a także w wyrokach z 20 grudnia 2011 r., sygn. I FSK 481/11 i I FSK 485/11 oraz w wyrokach z 18 grudnia 2012 r., sygn. I FSK 67/12 oraz z 11 lipca 2013 r., sygn. I FSK 1015/12.

2. Sprawa o sygn. akt I SA/Sz 785/16 - zasadniczą kwestią sporną rozpoznawanej sprawy była prawnopodatkowa ocena, tj. czy skarżącej spółce przysługiwało uprawnienie do odliczenia podatku naliczonego z faktur dokumentujących nabycie towarów i usług związanych z nakładami na niezakończoną budowę domu mieszkalnego wraz z budynkiem garażowo-gospodarczym w K. oraz z pracami i usługami przy budowie O. wystawionych przez 4 jej kontrahentów.

Według organów podatkowych, będące w posiadaniu skarżącej spółki faktury nie mogły stanowić podstawy do odliczenia podatku naliczonego i obniżenia podatku należnego - na podstawie art. 86 ust. 1 u.p.t.u. - z uwagi na to, że budowa domu mieszkalnego wraz z budynkiem garażowo-gospodarczym służyła powiększeniu majątku prywatnego K. L. oraz z uwagi na to, że faktury wystawione przez 4 kontrahentów spółki, mające dokumentować prace i usługi przy budowie O., nie dokumentują rzeczywistych transakcji oraz, że spółka nie dochowała należytej staranności dokonując transakcji z tymi kontrahentami, zatem w sprawie znajduje zastosowanie przepis art. 88 ust. 3a pkt 4 lit. a u.p.t.u., nakazujący pozbawić takiego uprawnienia podatnika z tej przyczyny, iż sprzedaż została udokumentowana fakturami stwierdzającymi czynności, które nie zostały dokonane w całości lub w części.

Natomiast, według skarżącej, inwestycja realizowana w K. związana jest z budową siedziby spółki, a umowa dzierżawy z 30 września 2012 r. była tylko potwierdzeniem na piśmie wcześniejszych ustaleń ustnych poczynionych między spółką i K. L, a nadto, że nie może ona ponosić negatywnych konsekwencji niezgodnej z prawem działalności kontrahentów, gdyż nie miała świadomości takiej ich działalności, zaś nabycia obejmujące prace i usługi przy budowie O. były rzeczywiste. Zastosowanie więc w sprawie art. 88 ust. 3a pkt 4 lit. a u.p.t.u. było nieuprawnione. Ponadto, według skarżącej spółki, organy obu instancji naruszyły przepisy postępowania podatkowego wskutek oddalenia wniosków dowodowych, pozbawieniu spółki prawa do czynnego udziału w postępowaniu oraz wadliwie ustaliły treść czynności prawnej - ww. umowy dzierżawy.

Sąd zaakceptował stanowisko organu podatkowego wskazując, że z prawidłowo poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, że w okresie od lutego do listopada 2013 r. ww. kontrahent spółki wystawił na rzecz skarżącej spółki 5 faktur na kwotę 91.096 zł (netto) + podatek VAT - 20.952 zł z tytułu dostawy elementów kamiennych. Organy ustaliły także, że L.K. zeznała, iż towar był odbierany przez skarżącą spółkę (transport własny), jednak prezes zarządu spółki, który miał negocjować dostawy, nie wskazał żadnych okoliczności związanych z tymi dostawami, tj. nie podał nazw firm transportujących elementy kamienne, nie wyjaśnił ile ton tych elementów zakupiono, gdyż w fakturach podano jako jednostkę miary - 6 kompletów. Nadto, skarżąca spółka w swojej dokumentacji nie posiadała listów przewozowych, dowodów wydania/odbioru towaru, ani też faktur pochodzących od firm transportowych, a oczywiste jest, że skoro transport obejmował - jak podał prezes zarządu spółki - od 15 do 16 transportów co do każdej dostawy z faktury, łącznie od 75 do 80 transportów, to przy ustaleniu, że spółka nie posiadała własnego transportu, niemożliwością jest, aby prezes zarządu spółki nie pamiętał, kto był przewoźnikiem, skoro transport miał się odbywać na trasie ok. 350 km.

Zatem, prawidłowo oceniły organy podatkowe, że wykazane w zakwestionowanych fakturach dostawy nie wystąpiły i, że nie mogły one stanowić podstawy do odliczenia podatku naliczonego w nich wykazanego.

Zdaniem Sądu, w konsekwencji poczynionych ustaleń i wyrażonych ocen prawnych, organy prawidłowo zastosowały w sprawie przepis art. 88 ust. 3a pkt 4 lit. a u.p.t.u., który wyłącza możliwość obniżenia podatku należnego oraz zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego, w sytuacji gdy wystawiono faktury stwierdzające czynności, które nie zostały dokonane.

3. Sprawa o sygn. akt I SA/Sz 991/16 - sprawa dotyczyła wniosku o udzielenie interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie dotyczącej podatku od towarów i usług w zakresie obowiązku naliczenia i zapłaty podatku z tytułu czynności zbycia nieruchomości przewłaszczonej w celu zaspokojenia wierzytelności.

Organ uznając, że wniosek nie spełnia wymogów określonych wart. 14b § 3 O.p., wydał w dniu 13 czerwca 2016 r. postanowienie nr ITPP3/4512-190/16/APR o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia.

Istota sporu w rozpoznawanej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy słusznie Organ uznał, że wniosek Skarżącej nie zawierał wyczerpującego przedstawienia stanu faktycznego oraz, czy uzasadnione było stwierdzenie Organu, że strona pomimo wezwania, nie uzupełniła wniosku o wydanie indywidualnej interpretacji w sposób wskazany przez Organ, wskutek czego wniosek Skarżącej pozostawiono bez rozpatrzenia.

Z przedstawionego opisu sprawy wynikało, że Skarżąca w ramach prowadzonej działalności gospodarczej udziela pożyczek innym przedsiębiorcom i osobom fizycznym. Pożyczki zabezpieczone są przez Pożyczkobiorcę lub innego dłużnika rzeczowego przeniesieniem na Skarżącą własności zabudowanej nieruchomości na zabezpieczenie spłaty pożyczki. Zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki oraz umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie spłaty pożyczki, Skarżąca udziela pożyczkobiorcy pożyczki w określonej kwocie, a pożyczkobiorca zobowiązuje się zwrócić pożyczkę wraz z odsetkami w terminie wynikającym z umowy. Po spłacie pożyczki Skarżąca przeniesie własność nieruchomości z powrotem na dłużnika. W okresie trwania pożyczki pożyczkobiorca lub dłużnik rzeczowy będzie jedynym posiadaczem samoistnym nieruchomości uprawnionym do czerpania pożytków z nieruchomości. Skarżąca zobowiązuje się do nie obciążania, ani nie dysponowania nieruchomością w żaden sposób bez zgody dłużnika do czasu wygaśnięcia roszczenia o zwrot nieruchomości. W razie gdyby pożyczkobiorca nie spłacił pożyczki w terminie roszczenie o zwrot nieruchomości wygasa, a Skarżąca będzie uprawniona do zbycia przewłaszczonej nieruchomości by zaspokoić swoje roszczenia z ceny sprzedaży. Skarżąca prowadzi jedynie działalność finansową, która jest zwolniona z podatku VAT. Nieruchomość, która zostanie nabyta w formie przewłaszczenia na zabezpieczenie nie będzie wykorzystywana przez Skarżącą w celach gospodarczych, a będzie jedynie stanowić zabezpieczenie udzielonej przez Skarżącą pożyczki. Skarżąca nie będzie też ponosiła żadnych wydatków na ulepszenie nieruchomości, zaś jedyne wydatki to takie, które będą niezbędne do zabezpieczenia nieruchomości do czasu jej sprzedaży, jednak będą one niższe niż 30% wartości początkowej nieruchomości. Nieruchomość stanowiąca

zabezpieczenie opisanej wyżej pożyczki będzie nieruchomością zabudowaną budynkami budowlami trwale związanymi z gruntem lub ich częściami. Budynki będą miały przeznaczenie mieszkalne (co wynikało z uzupełnienia wniosku), a ich dostawa opisana we wniosku może być dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim lub w terminie krótszym niż 2 lata od dnia zasiedlenia lub w terminie późniejszym niż 2 lata od dnia zasiedlenia.

Wątpliwości Skarżącej dotyczyły opodatkowania sprzedaży przewłaszczonej nieruchomości w celu zaspokojenia przysługującej jej wierzytelności.

Z przytoczonych przepisów u.p.t.u., w tym art. 43 ust. 1 pkt 10 wynika, że aby dostawa nieruchomości zabudowanych bądź ich części mogła korzystać ze zwolnienia na podstawie tego przepisu musi dojść do pierwszego zasiedlenia i dostawa ta musi być dokonana po upływie 2 lat od pierwszego zasiedlenia.

W ocenie Sądu zatem, nie powinno przysporzyć trudności wypowiedzenie się przez Organ w zakresie zwolnienia tak w przypadku, gdy Skarżąca dokona zbycia przewłaszczonej nieruchomości w stosunku do której doszło do pierwszego zasiedlenia i dostawa ta zostanie dokonana po upływie 2 lat od pierwszego zasiedlenia, jak też w stosunku do nieruchomości (bądź jej części) do której nie nastąpiło pierwsze zasiedlenie albo, gdy jej dostawa nastąpi przed upływem 2 lat od ich pierwszego zasiedlenia.

W związku z powyższym, Sąd uchylając zaskarżone postanowienie wskazał, że Organ mógł dokonać także analizy zwolnienia wynikającego z ww. art. 43 ust. 1 pkt 10a u.p.t.u. Z opisu zdarzenia przyszłego wynikało bowiem w sposób nie budzący wątpliwości, że Skarżąca nie będzie ponosiła żadnych wydatków na ulepszenie nieruchomości, poza takimi, które będą niższe niż 30% wartości początkowej nieruchomości. A skoro tak, to Organ mógł wywieść, czy Skarżąca będzie także uprawniona do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu nieruchomości, określić, czy z uwagi na powyższe okoliczności będzie Skarżącej przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego, skoro znajdujące się na niej budynki lub ich części nie będą ulepszone i w efekcie wskazać czy przedmiotowa dostawa będzie korzystać ze zwolnienia na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10a u.p.t.u.

Końcowo Sąd wskazał, że podsumowaniem powyższej analizy powinno być stwierdzenie co do stawki, jaką objęte będzie zbycie gruntu, na którym posadowiony jest przedmiotowy budynek. Tym samym, zdaniem Sądu, można było w oparciu o przedstawione zdarzenie przyszłe dokonać interpretacji i dokonać oceny przedstawionego przez Skarżącą stanowiska.

3. Sprawa o sygn. akt I SA/Sz 800/16 – istota sporu w niniejszej sprawie dotyczyła kwestii uznania komorników sądowych za podatników podatku VAT, niekorzystających z wyłączenia, o którym mowa w art. 15 ust. 6 u.p.t.u.

We wstępnej części uzasadnienia wyroku Sąd przypomniał, że w spornej kwestii wydana została Interpretacja Ogólna Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 2015 r., którą

zmieniono Interpretację Ogólną z dnia 30 lipca 2004 r. W świetle interpretacji ogólnej z 9 czerwca 2015 r., komornik wykonujący w szczególności czynności egzekucyjne – prowadzi działalność gospodarczą w rozumieniu u.p.t.u. działając w charakterze podatnika podatku od towarów i usług. Jednocześnie do tych czynności nie ma zastosowania wyłączenie, o którym mowa w art. 15 ust. 6 u.p.t.u.

W zaskarżonej interpretacji organ stwierdził, że komornik wykonuje działalność nie w formie podmiotu prawa publicznego, ponieważ nie jest częścią administracji publicznej, lecz w formie samodzielnej działalności gospodarczej. Jednocześnie wskazał, że brak podstaw, aby utożsamiać pełnienie funkcji komornika, w myśl postanowień ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, jako funkcjonariusza publicznego z działalnością podmiotu publicznego, który działa w charakterze władzy publicznej.

Rozstrzygając ten spór, Sąd odniósł się do dwóch kwestii, po pierwsze - czy Skarżący jest adresatem normy z art. 15 ust. 1 i ust. 2 u.p.t.u., a zatem, czy działając jako organ egzekucyjny i dokonując czynności za które pobiera opłaty egzekucyjne, prowadzi w sposób samodzielny i niezależny działalność gospodarczą wykonywaną w ramach wolnego zawodu. Pozytywne rozstrzygnięcie tej kwestii i uznanie komornika za podatnika podatku. Po drugie - czy komornik podlega wyłączeniu z opodatkowania podatkiem od towarów i usług na podstawie art. 15 ust. 6 u.p.t.u., a zatem czy działa jako organ władzy publicznej, w rozumieniu tego przepisu.

Analizując te kwestie, Sąd odniósł się do przepisów prawa krajowego (u.p.t.u.) oraz przepisów art. 9 i art. 13 Dyrektywy 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L z 2006 r. Nr 347/1 ze zm.). Nadto, odniesiono się do orzecznictwa sądów administracyjnych, orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego oraz wytycznych TSUE zawartych w wyroku z dnia 29 września 2015 r. wydanym w sprawie C-276/14 (Gmina Wrocław przeciwko Ministrowi Finansów, dostępny na stronie internetowej: [curia.europa.eu](http://curia.europa.eu)).

Sumując, Sąd wskazał, że Minister Finansów prawidłowo wywiódł w zaskarżonej interpretacji, że strona wykonuje działalność nie w formie podmiotu prawa publicznego, ponieważ nie jest częścią administracji publicznej, lecz w formie samodzielnej działalności gospodarczej. Tym samym brak podstaw, aby utożsamiać pełnienie funkcji komornika w myśl postanowień ustawy o komornikach sądowych i egzekucji jako funkcjonariusza publicznego z działalnością podmiotu publicznego, który działa w charakterze władzy publicznej. Zatem, Skarżący wykonując czynności egzekucyjne - prowadzi działalność gospodarczą w rozumieniu art. 15 ust. 2 u.p.t.u. i tym samym działa w charakterze podatnika podatku od towarów i usług, o którym mowa w ust. 1 powołanego artykułu.

## **Sprawy z zakresu podatku akcyzowego (6111)**



1. W 2016 r., podobnie, jak w latach poprzednich, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w zakresie podatku akcyzowego rozstrzygał m.in. w sprawach sporu dotyczącego oceny czy nabyte w państwie członkowskim Unii Europejskiej, a następnie sprowadzone na terytorium kraju samochody były - jak przyjmowały organy podatkowe - samochodami przeznaczonymi zasadniczo do przewozu osób (klasyfikowanym do pozycji CN 8703) i podlegającymi opodatkowaniu podatkiem akcyzowym, czy też samochodami ciężarowymi (pozycja CN 8704), jak twierdziła strona skarżąca, niepodlegającymi opodatkowaniu tym podatkiem (np. I SA/Sz 1098/15, I SA/Sz 59/16, I SA/Sz 66/16, I SA/Sz 147/16, I SA/Sz 213/16, I SA/Sz 587/16). Sąd przyjmował, że procedura klasyfikowania pojazdu samochodowego do pozycji CN winna przebiegać w ten sposób, że na wstępie powinno być ustalone przeznaczenie danego pojazdu. Do pozycji CN 8703 można zakwalifikować jedynie pojazd, który jest przeznaczony zasadniczo do przewozu osób. Dopiero, spełnienie tego warunku uprawnia do zastosowania dalszej procedury klasyfikacji w oparciu o Noty Wyjaśniające. Natomiast, ustalenie, że pojazd nie jest przeznaczony zasadniczo do przewozu osób powoduje, że winien być zaklasyfikowany do pozycji CN 8704 - pojazdy samochodowe do transportu towarowego.

W ocenie Sądu, organy prawidłowo dokonywały ustaleń, co do zasadniczego przeznaczenia pojazdu na podstawie, m.in. dokumentów otrzymanych ze starostwa przedłożonych w celu rejestracji pojazdu, w tym zagranicznego dowodu rejestracyjnego, zaświadczenia o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu, rachunku dotyczącego usługi zmian samochodu ciężarowego na samochód osobowy, dokumentu obejmującego opis zmian dokonanych w pojeździe na terytorium kraju oraz informacji producenta pojazdu. Przy czym podkreślano, że o zasadniczym przeznaczeniu pojazdu decyduje jego producent, ponieważ to właśnie on tworzy konstrukcję pojazdu zgodną z normami bezpieczeństwa i przepisami o ruchu drogowym, która ma odpowiadać określonymu przeznaczeniu pojazdu. Konstrukcyjnego przeznaczenia samochodów nie zmieniają ich użytkownicy dokonujący adaptacji wnętrza do własnych potrzeb.

Według Sądu, zasadna była odmowa organów uznania dowodu rejestracyjnego za wiążący dokument, z którego treści wynika brak zasadniczego przeznaczenia pojazdu do przewozu osób. Dowód rejestracyjny jest bowiem zasadniczo dokumentem stwierdzającym dopuszczenie pojazdu do ruchu. Podobnie Sąd uznawał, że homologacja nie jest podstawowym dowodem świadczącym o klasyfikacji pojazdu jako ciężarowego w celu określenia należnego podatku akcyzowego. Świadectwo homologacji jest urzędowym potwierdzeniem, że dany typ pojazdu z punktu widzenia bezpieczeństwa może uczestniczyć w ruchu drogowym.

Niemniej, pomimo wskazanego powyżej dominującego stanowiska tuż. Sądu w nielicznych sprawach z tego zakresu skargę uwzględniono stając na stanowisku, że zaniechanie dokonania oględzin samochodu, istotnie naruszyło art. 191 Ordynacji

podatkowej wyrażający zasadę swobodnej oceny dowodów (I SA/Sz 233/16, I SA/Sz 112/16).

2. W 2016 r. wśród spraw z zakresu podatku akcyzowego sporą grupę stanowiły sprawy związane z określeniem zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym z tytułu sprzedaży oleju opałowego przeznaczonego na cele opałowe, z powodu niedochowania warunków uprawniających do zastosowania obniżonej stawki akcyzy (braki i nieprawidłowości oświadczeń odbieranych przez podatników od nabywców tego oleju). Braki obejmowały zazwyczaj numery PESEL i NIP, brak typu i modelu urządzenia grzewczego, natomiast nieprawidłowości związane były między innymi z podawaniem przez nabywców niepełnych dat wystawienia oświadczeń, niepełnych adresów nabywców, które powodowały, że oświadczenia te nie spełniały warunków, o których mowa w § 4 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego (Dz. U. Nr 87, poz. 825 ze zm.).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w sprawach skarg podatników, którzy prowadzili sprzedaż olejów opałowych przeznaczonych na cele opałowe z obniżoną stawką podatku akcyzowego, co do zasady przyjmował, że celem wprowadzenia obowiązku uzyskiwania oświadczeń, o których mowa w § 4 wymienionego rozporządzenia, było umożliwienie sprawowania kontroli nad obrotem olejami opałowymi, które mogły być wykorzystywane do innych celów niż opałowe. Sąd wskazał, że wymóg uzyskiwania oświadczeń jest jednym z elementów takiej kontroli, pozwalającym stwierdzić, czy sprzedawca sprzedał olej opałowy przeznaczony na cele opałowe (wymieniony w rozporządzeniu warunek stosowania obniżonej stawki akcyzy), a następnie także na dokonanie weryfikacji wykorzystania oleju przez nabywcę. Ze składanego pisemnego oświadczenia nabywcy oleju opałowego wynikać ma zamiar przeznaczenia oleju na cele opałowe, a zatem ustalenie przez sprzedawcę tego, jaką stawkę akcyzy powinien zastosować przy dokonywaniu transakcji sprzedaży oleju uzależnione jest właśnie od tego, czy otrzymał od nabywcy oświadczenie, o jakim mowa w § 4 rozporządzenia. Dokonanie sprzedaży oleju opałowego z obniżoną stawką akcyzy możliwe jest bowiem tylko po uzyskaniu takiego oświadczenia, zawierającego co najmniej dane zawarte w przepisach rozporządzenia. I tak, w uzasadnieniu wyroków uchylających zaskarżoną decyzję zapadłych w sprawach o sygn. akt I SA/Sz 557/16, I SA/Sz 470/16 przyjmowano, że złożenie oświadczenia nie jest celem samym w sobie, lecz środkiem, który ma zapewnić organowi podatkowemu kontrolę rzeczywistego przeznaczenia nabywanego paliwa i korzystania ze związanego z tym uprawnienia do preferencyjnej stawki podatkowej. W związku z tym brak formalny, oświadczenia, np. brak PESEL lub NIP, nie może niweczyć uprawnienia do obniżenia podatku akcyzowego. W oświadczeniu muszą być zawarte dane pozwalające na łatwą i rzeczywistą identyfikację nabywcy oleju grzewczego i urządzenia grzewczego w powiązaniu z konkretną transakcją. Kontrola zużycia oleju opałowego na cele opałowe nie może sprowadzać się do kontroli formalnej poprawności oświadczeń ponieważ samo

stwierdzenie braku formalnego oświadczenia nie wystarczy do uznania, że zastosowanie preferencyjnej stawki podatku akcyzowego jest nieuzasadnione, w szczególności gdy inne dowody potwierdzają rzetelność informacji i zużycie oleju opałowego na cele opałowe. Brak w oświadczeniu informacji dotyczących NIP, PESEL nabywcy lub niekompletny adresu zamieszkania kupującego nie muszą dyskwalifikować takiego oświadczenia i wykluczać prawa do obniżonej stawki podatkowej, jeżeli na podstawie danych zawartych w oświadczeniu organ ustalił nabywcę produktu, zaś transakcja i użycie oleju opałowego na cele grzewcze zostały potwierdzone. W ocenie Sądu, niedokonanie przez organ odwoławczy weryfikacji oświadczeń pod kątem celu, jakiemu służyło ich złożenie i poprzestanie jedynie na formalnej kontroli, narusza zasady zaufania do organów podatkowych (art. 121 § 1 O.p.), zasady prawdy materialnej zobowiązującej organ do wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału dowodowego (art. 187 O.p.) oraz przepisu art. 191 O.p. zobowiązującego organ podatkowy do oceny, czy dana okoliczność została udowodniona na podstawie całego zebranego materiału dowodowego.

3. Podobne stanowisko zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny jeżeli chodzi o nieprawidłowości o charakterze formalnym zawarte w zestawieniu oświadczeń sporządzonym na podstawie art. 89 ust. 14 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U z 2009 r., Nr 3, poz. 11 ze zm., dalej, w skrócie: „u.p.a.”), który stanowi, że sprzedawca wyrobów akcyzowych określonych w ust. 1 pkt 9, 10 i 15 sporządza i przekazuje do właściwego naczelnika urzędu celnego, w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano sprzedaży, miesięczne zestawienie oświadczeń, o których mowa w ust. 5.

W tym zakresie Sąd powołał się na wyrok TSUE z 2 czerwca 2016 r. w sprawie ROZ-ŚWIT, C- 418/14, EU:C:2016:400, wydany w następstwie skierowania pytania prejudycjalnego przez Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu (postanowienie z dnia 4 czerwca 2014 r., sygn. akt I SA/Wr 562/14). Orzeczenie to, jak wskazał Sąd, jakkolwiek wprost odnosi się do kwestii dotyczącej złożenia zestawień oświadczeń z uchybieniem terminu, o którym mowa w art. 89 ust. 14 u.p.a., to zawiera istotne wskazania w zakresie prawidłowej interpretacji dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz. Urz. UE z dnia 31 października 2003 r. Nr L 283, s. 51 i nast.; dalej: dyrektywa 2003/96) oraz zasady proporcjonalności.

W ocenie Sądu, wyrok w sprawie ROZ-ŚWIT jednoznacznie potwierdza, że stosowanie stawki akcyzy do olejów opałowych nie może być uzależnione od spełnienia wymogów formalnych. W świetle bowiem dyrektywy 2003/96 istotna jest okoliczność, czy wyrób rzeczywiście został zużyty do celów zgodnych z przeznaczeniem.

4. Część spraw rozpoznawanych w 2016 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Szczecinie dotyczyła nadpłaty podatku akcyzowego w kwocie z tytułu

dokonanego nabycia wewnątrzspółnotowego olejów smarowych o kodzie CN 2710 19 81 oraz o kodzie CN 2710 19 87.

Zaskarżone decyzje w tych sprawach były uchylane bowiem Sąd stanął na stanowisku, że wobec uznania, że rozstrzygnięcie wniosku skarżącej Spółki o stwierdzenie nadpłaty powinno nastąpić wyłącznie w decyzji wydanej w postępowaniu „nadpłatowym” (bez wydawania decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego), to właśnie w decyzji w przedmiocie nadpłaty powinny być rozstrzygnięte kwestie prawne, dotyczące podlegania obowiązkowi podatkowemu w podatku akcyzowym wewnątrzspółnotowego nabycia olejów smarowych przez Spółkę. Tymczasem, w zaskarżonych decyzjach w żaden sposób organ nie rozstrzygał tej kwestii, wręcz przeciwnie, uznał że analiza przepisów unijnych (i krajowych) dotyczących obowiązku podatkowego nie mogła być przedmiotem rozstrzygnięcia w decyzji dotyczącej nadpłaty podatku.

Zatem decyzje te wydane zostały z naruszeniem przepisów postępowania mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy (I SA/Sz 250-254/16, I SA/Sz 261-267/16).

Z kolei, w sprawach z tego samego zakresu, w których zapadły merytoryczne rozstrzygnięcia rozpoznające ww. kwestie, Sąd wskazywał, że oleje smarowe zostały ujęte w zakresie przedmiotowym opodatkowania podatkiem akcyzowym, ponieważ zostały wymienione jako produkty energetyczne w art. 2 ust. 1 lit. b Dyrektywy Energetycznej; także te opisane w grupowaniu CN od 2710 19 71 do 2710 19 99. Również w prawie krajowym oleje smarowe uznane są za wyroby akcyzowe i to wyroby akcyzowe zharmonizowane (art. 2 pkt 2 u.p.a. i poz. 4 Załącznika nr 2 w ramach Produktów rafinacji ropy naftowej, jako objęte ogólnie kodem 2710).

Jednakże przy analizie opodatkowania wspólnotowym podatkiem akcyzowym zauważyć należy, że zgodnie z art. 2 ust. 4 lit. b Dyrektywy Energetycznej nie będzie ona miała zastosowania przy wykorzystaniu produktów energetycznych w celach innych niż paliwo silnikowe lub paliwa do ogrzewania. Zatem również oleje smarowe nie będą objęte tymi regulacjami wspólnotowymi, gdy będą wykorzystywane w innych celach niż paliwo silnikowe lub paliwo do ogrzewania. Nie wyklucza to jednak nałożenia na nie innego podatku konsumpcyjnego przez prawo krajowe.

Zarzuty skarg odnośnie nieobjęcia zwolnieniem spornych wyrobów Sąd uznał za nieuzasadnione bowiem krajowa regulacja prawna, na podstawie której skarżąca deklarowała i wpłacała podatek akcyzowy z tytułu dokonanego nabycia olejów smarowych, przeznaczonych do innych celów niż napędowe lub grzewcze, była zgodna z prawem unijnym.

Sąd stwierdził także, że wymogi jakie zostały ustanowione w prawie krajowym przy opodatkowaniu podatkiem akcyzowym olejów smarowych, nie mogą zostać uznane za zwiększające formalności lub też wprowadzające dodatkowe warunki związane z każdorazowym przekraczaniem granicy przez nabywany wewnątrzspółnotowo olej smarowy, czy też utrudniające swobodny przepływ towaru i handel tym towarem pomiędzy

państwami członkowskimi (uchwała I GPS 1/12 r. i orzeczenia TSUE z 2015 r.). Sąd podzielił także stwierdzenie, że żaden z warunków przemieszczania wyrobów akcyzowych, zarówno w procedurze zawieszenia poboru akcyzy, jak i z zapłaconą akcyzą, nie został nałożony ściśle w związku z przekraczaniem granicy i nie zmienia tej oceny pogląd skarżącej o zmiennych warunkach społeczno-politycznych (wprowadzenie strefy Schengen w grudniu 2007 r.), w takich bowiem realiach była podejmowana ww. uchwała NSA z 2012 r. i orzeczenie TSUE z 2015 r.

Skoro zatem zwolnienie od akcyzy jest związane z przeznaczeniem przedmiotowych wyrobów (na cele inne niż napędowe i opałowe), to ustawodawca krajowy miał prawo wprowadzić procedury mające na celu zapewnienie możliwości kontroli, czy wyroby takie faktycznie zostały wykorzystane do tych innych celów. Tym samym, obowiązki przewidziane w ustawie o podatku akcyzowym stanowią formalności, które w istocie rzeczy nie wiążą się z przekroczeniem granicy, lecz są przesłankami, od których spełnienia zależy zwolnienie wyrobu z podatku akcyzowego.

Mając na uwadze powyższe, skargi w sprawach dotyczących tej materii zostały oddalone (I SA/Sz 439-466/16).

### **Sprawy z zakresu podatku dochodowego od osób fizycznych (6112)**

W zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie rozpoznał w 2016 r. 197 skarg na decyzje i interpretacje. Wydał 140 wyroków, w tym 34 wyroków uwzględniających skargę, 106 oddalających skargi, a w 5 przypadkach załatwił sprawy w inny sposób. Z kolei na posiedzeniu niejawnym załatwiono 52 sprawy, z czego w 40 przypadkach oddalono skargi w trybie uproszczonym, a 30 skarg odrzucono.

Rozstrzygnięcia w ww. sprawach wydane zostały m.in. w przedmiocie: określenia wysokości podatku dochodowego od osób fizycznych, w tym dotyczącego kwestii związanych z ustaleniem daty nabycia nieruchomości, przez osobę, która uzyskała przychód z jej sprzedaży ( np. I SA/Sz 1257/15; I SA/Sz 1274/15, I SA/Sz 1285/15, I SA/Sz 158/16, I SA/Sz 51/16, I SA/Sz 603/16, I SA/Sz 1020/16, I SA/Sz 417/16), z ustaleniem przedmiotu opodatkowania w związku z uzyskaniem odszkodowania i odsetek zasądzonych ostatecznym wyrokiem sądu powszechnego w wyniku wyłączenia nieruchomości (I SA/Sz 868/16), związanych z opodatkowaniem świadczeń uzyskanych w ramach programów dobrowolnych odejść pracowniczych (I SA/Sz 801/16), opodatkowaniem w Polsce dochodów uzyskanych przez polskich rezydentów podatkowych (marynarze) w innym państwie (np. I SA/Sz 133/16, I SA/Sz 957/16, I SA/Sz 969/16, I SA/Sz 635/16 – Brazylia, Australia, I SA/Sz 869/16 - Singapur, Brazylia, I SA/Sz 320/16 - Nigeria, I SA/Sz 628/16 – Zjednoczone Emiraty Arabskie, Wielka Brytania, Guemsey, I SA/Sz 621/16 - Brazylia), czy też związanych z opodatkowaniem dochodów niezajdujących pokrycia

w ujawnionych źródłach przychodów lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych (I SA/Sz 483/16, I SA/Sz 486/16, I SA/Sz 412/16).

1. W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 1274/15 istotą sporu była zasadność opodatkowania dochodu z odpłatnego zbycia przez skarżącą w 2014 r. nieruchomości, w części odpowiadającej ½ udziału, nabytego w 2010 r. w drodze dziedziczenia po zmarłym mężu. Sąd nie podzielił stanowiska organu, zgodnie z którym odpłatne zbycie nieruchomości, w udziale stanowiącym ½ części tego prawa nabytym w drodze dziedziczenia po zmarłym mężu, stanowi źródło przychodu podatkowego, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (p.d.o.f.). Sąd wyjaśnił, że w myśl tego przepisu, źródłem przychodów jest między innymi odpłatne zbycie nieruchomości, jeżeli nie następuje w wykonaniu działalności gospodarczej i zostało dokonane przed upływem pięciu lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie. Na podstawie art. 19 ust. 1 p.d.o.f. przychodem z odpłatnego zbycia nieruchomości lub praw majątkowych oraz innych rzeczy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8, jest ich wartość wyrażona w cenie określonej w umowie, pomniejszona o koszty odpłatnego zbycia. Istotne wątpliwości interpretacyjne w kontekście powstania źródła przychodu z tytułu zbycia tego prawa powstają natomiast, na tle użytego w art. 10 ust. 1 pkt 8 p.d.o.f. sformułowania "nabycie", tj. czy, skarżąca "nabyła" w rozumieniu tego przepisu w drodze dziedziczenia po zmarłym mężu udział wynoszący ½ części nieruchomości, stanowiący źródło przychodu podatkowego, w sytuacji zbycia tego prawa majątkowego przed upływem określonego w nim terminu.

Sąd, przedstawiając przepisy prawa podatkowego, przepisy prawa rodzinnego oraz ugruntowane orzecznictwo sądów administracyjnych stwierdził, że nie można w takim przypadku przyjąć, że pięcioletni termin, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 p.d.o.f. biegnie od daty nabycia udziału w przedmiotowej nieruchomości przez podatniczkę po śmierci męża. Skutkiem tego, w tej sprawie, zważywszy na pierwotny moment nabycia tego prawa (rok 1969), brak jest możliwości opodatkowania jego zbycia w 2014 r. na podstawie tego przepisu.

Taki pogląd WSA w Szczecinie prezentował jednolicie w wielu innych wyrokach dotyczących ww. zagadnienia.

2. Wiele zawisłych przed WSA w Szczecinie skarg odnosiło się do interpretacji i decyzji podatkowych w przedmiocie opodatkowania w Polsce dochodów uzyskanych przez polskich rezydentów podatkowych (marynarze) w innym państwie.

Przykładowo, w sprawie I SA/Sz 333/16 zaskarżona została decyzja w przedmiocie odmowy ograniczenia poboru zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych należnych od maja 2015 r. z tytułu dochodów uzyskanych z pracy najemnej na pokładzie statku wiertniczego eksploatowanego w komunikacji międzynarodowej przez przedsiębiorstwo z faktycznym zarządem w Singapurze. Podatnik zwrócił się do organu I instancji z wnioskiem o ograniczenie poboru zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od maja 2015

roku w pełnym zakresie. Zdaniem podatnika wnioszek był zasadny z uwagi na możliwość skorzystania przez niego z ulgi abolicyjnej. Podatnik podkreślił, że jest marynarzem i od maja 2015 roku będzie wykonywał pracę najemną na pokładzie statków eksploatowanych w komunikacji międzynarodowej przez przedsiębiorstwo z faktycznym zarządem w Singapurze. Podatnik powołał się także na postanowienia umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej w dniu 4 listopada 2012 r. przez Rzeczpospolitą Polską z Republiką Singapuru. We wniosku podatnik zaznaczył także, że w jego przypadku zastosowanie znajdzie metoda proporcjonalnego odliczenia. Wskazał następnie, że osoby, które za granicą uzyskały dochody podlegające w Polsce rozliczeniu z zastosowaniem ww. metody mają prawo do odliczenia od podatku tzw. ulgi abolicyjnej. Zdaniem strony możliwość skorzystania z ulgi abolicyjnej nie jest uzależniona od tego czy dochody osiągnięte za granicą zostały opodatkowane w państwie źródła, tj. w państwie, w którym podatnik je uzyskuje. Nie ma też znaczenia, czy Polska zawierała czy nie zawierała z tym państwem umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Sąd oddalając skargę stwierdził, że w sprawie nie budziło wątpliwości, że skarżący podlega nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Polsce, w 2015 r. świadczył pracę najemną na statku wiertniczym(...), będąc zatrudnionym przez spółkę (...) z siedzibą w Singapurze, a także to, że pomiędzy Polską i Federacyjną Republiką Brazylii nie została zawarta umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania. Sąd wyjaśnił, że spór między stronami dotyczył tego czy statek był eksploatowany w transporcie międzynarodowym przez przedsiębiorstwo z siedzibą w Singapurze, co pozwalałoby na zastosowanie art. 15 ust. 3 umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej między Rzeczpospolitą Polską a Singapurem, czy też działania statku odbywały się na szelfie kontynentalnym Brazylii, a z uwagi na brak umowy z tym państwem o unikaniu podwójnego opodatkowania, dochody skarżącego podlegałyby opodatkowaniu w miejscu jego zamieszkania (w Polsce). Spór dotyczył także kwestii, czy skarżący uprawdopodobnił, że zaliczki obliczone według zasad określonych w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych byłyby niewspółmiernie wysokie w stosunku do podatku należnego od dochodu przewidywanego za rok 2015. Skarżący swój wniosek o ograniczenie poboru zaliczek na podatek uzasadniał tym, że przysługuje mu prawo do skorzystania z tzw. ulgi abolicyjnej, o której mowa w art. 27g p.d.o.f.

W ocenie Sądu prawidłowo organ uznał, że skarżący wykonywał pracę najemną na pokładzie statku wiertniczego (...), który nie był eksploatowany w transporcie międzynarodowym, a był wykorzystywany w eksploatacji dna morskiego i podziemia obszarów podmorskich, których suwerenem jest Brazylia.

Przywołując stosowne przepisy ustawy podatkowej oraz Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, Sąd stwierdził, że słusznie organ uznał, że statek nie był wykorzystywany w transporcie międzynarodowym (co uprawniałoby do opodatkowania dochodów w Singapurze), a był wykorzystywany w eksploatacji dna morskiego i podziemia

obszarów podmorskich, których suwerenem jest Brazylia. Zatem – w ocenie Sądu - za nieuzasadniony należało uznać zarzut dotyczący naruszenia art. 15 ust. 3, art. 22 ust. 1 lit. a oraz art. 3 ust. 1 lit. h umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Singapuru.

Sąd stwierdził dalej, że zasadnie organ uznał, że skoro Rzeczpospolita Polska nie podpisała umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania z Republiką Brazylii to osiągnięte w tym drugim państwie dochody podlegają opodatkowaniu w miejscu zamieszkania podatnika stosownie do postanowień art. 3 ust. 1 p.d.o.f.

W ocenie Sądu słuszne było twierdzenie organu także co do braku możliwości skorzystania przez skarżącego z zasady obliczenia podatku według metody proporcjonalnego zaliczenia z uwagi na to, że ze zgromadzonych w sprawie dowodów wynikało, że skarżący nie zapłacił za granicą (w Brazylii) podatku od dochodów osiąganych na terytorium tego państwa. W takiej sytuacji nie doszło do podwójnego opodatkowania dochodów skarżącego, co by uzasadniało skorzystanie przez skarżącego z ww. wymienionej metody w celu uniknięcia podwójnego opodatkowania dochodów.

Tym samym w rozpoznawanej sprawie nie znalazły zastosowania przepisy art. 27 ust. 9 i 9a p.d.o.f., regulujące metody eliminacji podwójnego opodatkowania. W dalszej konsekwencji nie było możliwe skorzystanie przez skarżącego z ustanowionej w art. 27g ust. 1 i ust. 2 p.d.o.f. ulgi abolicyjnej, której celem jest zniesienie skutków stosowania mniej korzystnej dla podatników (w stosunku do metody wyłączenia z progresją) metody proporcjonalnego odliczenia. Sąd podkreślił, że warunkiem skorzystania z ulgi abolicyjnej jest rozliczenie się przez podatnika na zasadach określonych w art. 27 ust. 9 i ust. 9a. Zatem uprawnione było twierdzenie organu, że jedynie w przypadku uiszczenia podatku przez skarżącego w Brazylii uprawniałoby go do skorzystania z ulgi abolicyjnej, gdyż wówczas przychody skarżącego rozliczane byłyby według zasad przewidzianych w art. 27 ust. 9 i 9a p.d.o.f.

3. W kilku sprawach Sąd zajmował się kwestią charakteru wypłat dokonywanych w ramach tzw. Programów Dobrowolnych Odejść (PDO), tj. porozumień pracowników zawieranych z pracodawcami będącymi spółkami Skarbu Państwa. Według Sądu, przyznawane skarżącym świadczenia pieniężne, wypłacone na podstawie porozumień z pracodawcami w związku z rozwiązaniem umowy o pracę za porozumieniem stron w ramach PDO, stanowią przychód ze stosunku pracy podlegający opodatkowaniu na podstawie art. 12 ust. 1 u.p.d.o.f., gdyż podstawą wypłaty był stosunek pracy łączący skarżących z pracodawcami. I tak, w tezowanym wyroku z dnia 10 lutego 2016 r. sygn. akt I SA/Sz 1418/15 Sąd wyraził pogląd, że:

I. Porozumienia pracownicze, zawierane w spółkach Skarbu Państwa przy udziale związków zawodowych z pracodawcą, nazywane Programem Dobrowolnych Odejść (PDO), mogące być ocenione jako abuzywne na gruncie prawa pracy, po pierwsze - nie mogą modyfikować konstytucyjnej hierarchii źródeł prawa, po drugie - przyznawane na ich podstawie



pracownikom świadczenia majątkowe określane jako odszkodowania, nie mogą - na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 u.o.p.d.f. - korzystać ze zwolnienia podatkowego, gdyż nie pełnią funkcji odszkodowawczej (kompensacyjnej). Taką funkcję pełnią odszkodowania zasądzone na podstawie art. 58 Kodeksu pracy w wysokości obejmującej okres wypowiedzenia stosunku pracy.

II. Z przepisów art. 12 i art. 59 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji RP nie wynika, aby pracodawcom, pracownikom i związkom zawodowym zagwarantowano możliwość takiego kształtowania układów zbiorowych pracy i innych porozumień, które - po pierwsze, modyfikowałyby hierarchię źródeł prawa, po drugie - umożliwiałyby tym podmiotom swobodne wpływanie na zakres powszechnego obowiązku podatkowego, w tym na ulgi, umorzenia i zwolnienia podatkowe, gdyż - zgodnie z przepisami art. 84 i art. 217 Konstytucji RP - każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie, których nakładanie, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy.

Podobny pogląd został wyrażony w wyroku Sądu o sygn. akt I SA/Sz 1226/15 z dnia 17 grudnia 2015 r. Ta linia orzecznicza była konsekwentnie kontynuowana w dalszych orzeczeniach WSA w Szczecinie wydanych po 10 lutym 2016 r.

4. Z kolei w sprawie o sygn. akt I SA/Sz 868/16 przedstawione w interpretacji indywidualnej zagadnienie prawne związane było z koniecznością ustalenia czy kwota zasądzonych i otrzymanych odsetek na podstawie ostatecznego wyroku sądu powszechnego dotyczącego wywłaszczenia nieruchomości, podlega zwolnieniu podatkowemu na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 28 i 29 u.p.d.o.f.

Organ stwierdził, że stanowisko Wnioskodawcy co do zwolnienia odszkodowania i odsetek od opodatkowania p.d.o.f. jest nieprawidłowe.

Oddalając skargę, Sąd przywołał brzmienie art. art. 21 ust. 1 pkt 29 p.d.o.f., zgodnie z którym wolne od podatku są przychody uzyskane z tytułu odszkodowania wypłacanego stosownie do przepisów o gospodarce nieruchomościami lub z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości na cele uzasadniające jej wywłaszczenie oraz z tytułu sprzedaży nieruchomości w związku z realizacją przez nabywcę prawa pierwokupu, stosownie do przepisów o gospodarce nieruchomościami; nie dotyczy to przypadków, gdy właściciel nieruchomości, o której mowa w zdaniu pierwszym, nabył jej własność w okresie 2 lat przed wszczęciem postępowania wywłaszczeniowego bądź odpłatnym zbyciem nieruchomości za cenę niższą o co najmniej 50% od wysokości uzyskanego odszkodowania lub ceny zbycia nieruchomości na cele uzasadniające jej wywłaszczenie lub w związku z realizacją prawa pierwokupu.

Dalej, przedstawiając odpowiednie przepisy prawne, w tym regulacje z zakresu prawa cywilnego oraz orzecznictwo sądów dotyczące odsetek, Sąd stwierdził, że wyłączenie

z opodatkowania należności głównej nie oznacza, że wolne od podatku są także odsetki. Sąd zwrócił uwagę, że niektóre z odsetek zostały wymienione w katalogu zwolnień przedmiotowych określonym w art. 21 ust. 1 p.d.o.f. i tym samym korzystają ze zwolnienia od podatku. Wskazał, że korzystanie z każdej preferencji podatkowej, w tym zwolnienia od podatku, jest możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy spełnione są wszelkie przesłanki określone w przepisie stanowiącym podstawę prawną danej preferencji. W ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych w katalogu zwolnień przedmiotowych wymieniono wprost odsetki wolne od podatku, co oznacza, że ustawodawca wyraźnie odróżnia je od odszkodowania i zadośćuczynienia.

Sąd zwrócił uwagę, że w orzecznictwie co do zasady jednolicie przyjmowano, że odsetki powinny być zaliczone do tego samego źródła, z którego pochodzi należność główna. Przykładem tej linii orzeczniczej są wyroki NSA z dnia: 6 czerwca 2014 r., sygn. akt II FSK 1611/12; 17 stycznia 2014 r., sygn. akt II FSK 290/12; 25 lutego 2014 r., sygn. akt II FSK 702/12; 29 stycznia 2014 r., sygn. akt II FSK 333/12; 20 grudnia 2013 r., sygn. akt II FSK 115/12.

Wskazał, dalej, że w ostatnim okresie, pojawił się w orzecznictwie pogląd opowiadający się za zaliczeniem odsetek do przychodów z innych źródeł (wyroki WSA w Warszawie: z dnia 6 lutego 2015 r., sygn. akt III SA/Wa 2357/14 (prawomocny); z dnia 25 marca 2015 r., sygn. akt III SA/Wa 2626/14, (nieprawomocny) i stwierdził, że Sąd orzekający w sprawie poparł poglądy prezentowane w tej drugiej linii orzecznictwa.

Sąd przedstawił argumentację uzasadniającą ten pogląd i wskazał, że w świetle aktualnego orzecznictwa sądów administracyjnych nie można twierdzić, że odsetki w każdym przypadku należy przypisać do tego samego źródła przychodu, co należność główna. Sąd wyjaśnił, że nie podzielił odmiennego poglądu w tej kwestii, wypowiedzianego między innymi w przywołanym w skardze wyroku NSA z dnia 17 stycznia 2014 r., sygn. akt II FSK 289/12.

Podsumowując stwierdził, że w sytuacji zwolnienia z podatku należności głównej, zwolnieniu takiemu nie podlegają odsetki od tej należności, chyba że zwolnienie rozciągnięto w sposób wyraźny również i na odsetki.

### **Sprawy z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych (6113)**

W 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie rozpoznał w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych 14 skarg na decyzje organów podatkowych, 10 skarg na interpretacje dyrektora izby skarbowej działającego z upoważnienia Ministra Finansów oraz 1 skargę w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania w sprawie wydania interpretacji indywidualnej.

Rozstrzygnięcia w ww. sprawach zostały wydane w przedmiocie: określenia zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych (I SA/Sz 1168-1169/15, I SA/Sz 12/16, I SA/Sz 50/16, I SA/Sz 191/16, I SA/Sz 448/16, I SA/Sz 529/16,

I SA/Sz 599/16, I SA/Sz 650/16, I SA/Sz 818/16); określenia wysokości straty w tym podatku (I SA/Sz 1256/15, I SA/Sz 5/16); zwrotu oprocentowania nadpłaty w podatku dochodowym od osób prawnych (I SA/Sz 704/16); stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej orzekającej o solidarnej odpowiedzialności członka zarządu za zaległości spółki z o.o. w podatku dochodowym od osób prawnych (I SA/Sz 816/16); zastosowania przepisów prawa podatkowego, w tym w zakresie: możliwości zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów odpisów aktualizujących (I SA/Sz 1355-1356/15), „cash pooling” (I SA/Sz 175/16), obowiązku zapłaty podatku od dochodów spółki kapitałowej prawa maltańskiego (I SA/Sz 201/16), ustalenia kosztów uzyskania przychodów ze zbycia kombajnu (I SA/Sz 288/16), uznania za koszty uzyskania przychodów wydatków poniesionych w związku z działaniami z zakresu społecznej działalności biznesu (I SA/Sz 378/16), zastosowania art. 12 ust. 4d ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (u.p.d.o.p.) do transakcji „wymiany udziałów” (I SA/Sz 862/16), ustalenia dwuletniego okresu posiadania udziałów w spółce, warunkującego zwolnienie z opodatkowania dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych na podstawie art. 22 ust. 4-4b u.p.d.o.p. (I SA/Sz 872/16), obowiązków płatnika, o których mowa w art. 26 ust. 1 i 3 oraz art. 26a u.p.d.o.p., w sytuacji automatycznego umorzenia udziałów (I SA/Sz 913/16).

1. W sprawach o sygn. akt I SA/Sz 1168/15 i I SA/Sz 1169/15 Sąd poddał ocenie decyzje dyrektora izby skarbowej w przedmiocie podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2012 i 2013. W rezultacie Sąd oddalił skargi spółki z o.o., która kwestionowała stanowisko organu, wedle którego skarżąca spółka otrzymała nieodpłatne świadczenie, w rozumieniu art. 12 ust. 1 pkt 2 u.p.d.o.p., w postaci zabezpieczenia wykonania ciężających na niej zobowiązań z tytułu otrzymanego odnawialnego limitu kredytowego oraz odnawialnego kredytu obrotowego w formie linii odnawialnej w sytuacji, gdy zabezpieczeniem spłaty kredytu odnawialnego były (m.in.) poręczenia osób trzecich, będących jednocześnie członkami zarządu i współnikami ww. spółki.

W uzasadnieniu wyroku Sąd odwołał się do zawierających wykładnię pojęcia „nieodpłatne świadczenia” uchwał Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 października 2011 r. sygn. akt II FPS 7/10, z dnia 24 maja 2010 r. sygn. akt II FPS 1/10, z dnia 16 października 2006 r. sygn. akt II FPS 1/06 i z dnia 18 listopada 2002 r. sygn. akt FPS 9/02, oraz podzielił pogląd zawarty w wyrokach Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 sierpnia 2012 r. sygn. akt II FSK 144/11, z dnia 12 marca 2010 r. sygn. akt II FSK 177/08 oraz z dnia 12 grudnia 2008 r. sygn. akt II FSK 1361/07, że udzielenie podatnikowi przez inny podmiot gwarancji czy poręczenia, w celu zabezpieczenia kredytu udzielonego podatnikowi przez bank, podlega opodatkowaniu jako nieodpłatne świadczenie na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 2 u.p.d.o.p.

W ocenie Sądu, organy podatkowe prawidłowo stanęły na stanowisku, że w sprawie doszło do otrzymania przez spółkę świadczenia. Sąd zwrócił uwagę, że wymóg poręczenia zaistniał w momencie podpisania umowy dotyczącej limitu kredytowego i już wówczas spółka

byłaby zmuszona do poniesienia kosztów, tj. opłat związanych z poręczeniem odpłatnym. W przedmiotowej sprawie podmioty dokonujące poręczeń zaniechały pobrania wynagrodzenia za ww. usługi, co stanowi dla Spółki konkretną korzyść finansową już w momencie podpisania umowy. Poręczyciele, którymi byli członkowie zarządu i jednocześnie wspólnicy spółki, wyrazili pozytywną wolę świadczenia, tj. w razie zaistnienia konieczności zobowiązali się do spłaty zobowiązań ciążących na spółce. Udzielenie poręczenia skutkuje więc przyjęciem przez poręczającego finansowego ryzyka niewywiązywania się dłużnika ze swojego zobowiązania względem wierzyciela, a ryzyko takie posiada swoją wartość. Wartością zaś takiego świadczenia jest korzyść wynikająca z zaniechania pobrania wynagrodzenia za udzielone poręczenie.

2. W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 818/16 Sąd oddalił skargę fundacji na decyzję dyrektora izby skarbowej w przedmiocie podatku dochodowego od osób prawnych, dzieląc stanowisko organu podatkowego co do braku podstaw do zakwalifikowania przez skarżącą wykazanego dochodu jako korzystającego ze zwolnienia przedmiotowego na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 6c u.p.d.o.p.

Sąd za niesporny w sprawie uznał stan faktyczny związany z przeznaczeniem przez fundację, będącą organizacją pożytku publicznego, części dochodu na dokapitalizowanie rolniczej spółki kapitałowej, której fundacja jest jedynym udziałowcem. Jako przedmiot sporu wskazał zaś ocenę prawną tego stanu faktycznego. W ocenie fundacji bowiem, tak wydatkowany dochód jest wolny od podatku, gdyż został przeznaczony na jej działalność statutową. Cele statutowe fundacji pokrywają się z działalnością prowadzoną przez dokapitalizowaną spółkę, dzięki której realizuje swoje zadania. Nie ma przy tym znaczenia, że fundacja i spółka stanowią dwa odrębne podmioty gospodarcze, oraz że spółka kapitałowa nie jest organizacją pożytku publicznego. Natomiast, w ocenie organu, samo prowadzenie działalności przez spółkę kapitałową w zakresie zbieżnym z celami działalności fundacji, w dodatku bez formalnego uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego, nie uprawnia fundacji do skorzystania ze zwolnienia dochodu od opodatkowania.

Sąd, przywołując brzmienie art. 17 ust. 1 pkt 6c, ust. 1a pkt 2 i ust. 1b u.p.d.o.p., wskazał na warunki, których spełnienie jest konieczne do skorzystania ze zwolnienia przedmiotowego na ich podstawie. Po pierwsze - jednostka korzystająca ze zwolnienia powinna mieć status organizacji pożytku publicznego, o której mowa w przepisach ustawy o działalności pożytku publicznego (u.d.p.p.), po drugie - uzyskany dochód powinien zostać przeznaczony (ust. 1 pkt 6c) i wydatkowany (ust. 1a pkt 2) na działalność statutową, z wyłączeniem działalności gospodarczej. Ponadto, odwołując się do przepisów art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1 u.d.p.p., Sąd wyjaśnił, że działalność organizacji pożytku publicznego, jako działalność społecznie użyteczna, obejmuje sfery działalności publicznej, takie jak, m.in. rodzina, zdrowie, działalność charytatywna, terapeutyczna, kultura, ekologia, turystyka, bezpieczeństwo. To właśnie te cele bezpośrednio wskazane w statutach organizacji pożytku

publicznego mają realizować i w związku z ich realizacją przysługują im określone przywileje podatkowe.

Odnosząc powyższe do stanu faktycznego sprawy, Sąd stwierdził, że dokapitalizowanie spółki kapitałowej ani nie zostało przewidziane przez fundację jako cel jej działalności, ani - przede wszystkim - nie zostało wskazane przez ustawodawcę jako sfera działalności organizacji pożytku publicznego. A gdyby nawet nie traktować dokapitalizowania spółki jako celu samego w sobie, lecz formę realizacji celów działalności statutowej organizacji pożytku publicznego, to z przepisów prawa również nie wynika, aby taki sposób realizacji celu statutowego korzystał ze zwolnienia od opodatkowania. Nie można się bowiem zgodzić, że dokapitalizowanie spółki służyło bezpośrednio realizacji celom fundacji. Nawet jeśli spółka rolnicza realizuje zadania wpisujące się wprost w zakres celów postawionych sobie przez fundację, to jest to jednak podmiot prawa handlowego (gospodarczego) i powyższe zadania prowadzi w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, która jest nastawiona na zysk. Tym samym, dotowanie spółki kapitałowej prowadzi do wsparcia prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Natomiast, wydatkowanie dochodu organizacji pożytku publicznego na działalność gospodarczą nie jest wolne od podatku.

3. W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 191/16 Sąd uchylił decyzje organów podatkowych I i II instancji, za zasadne uznając zarzuty skarżącej spółki z o.o. co do naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 120, art. 121, art. 122, art. 127, art. 180, art. 187 § 1 i art. 191 ustawy Ordynacja podatkowa (o.p.).

Przedstawiając swoje stanowisko odnośnie do naruszenia przez dyrektora izby skarbowej, wyrażonej w art. 127 o.p., zasady dwuinstancyjności postępowania, Sąd zakwestionował twierdzenie organu odwoławczego, że włączenie do akt postępowania odwoławczego materiału dowodowego zgromadzonego przez dyrektora urzędu kontroli skarbowej w postępowaniu prowadzonym wobec spółki w zakresie podatku od towarów i usług za poszczególne miesiące 2009 r. (blisko 750 stron dokumentów) nie jest przeprowadzeniem postępowania w całym zakresie bądź w znacznej części, a jedynie uzupełnieniem materiałów i dowodów w sprawie o dowody znane już zarówno organowi, jak i stronie. Sąd wskazał, że nie ma znaczenia, że materiał zgromadzony w innym postępowaniu wobec tej samej strony był znany organowi. Winien on znaleźć się w aktach postępowania organu I instancji dotyczących przedmiotowej sprawy, która dotyczy podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. i to strona, a nie tylko organ, winna posiadać pełną wiedzę, że ten właśnie materiał leży u podstawy rozstrzygnięcia przez organ I instancji w zakresie podatku dochodowego.

Sąd dostrzegł także brak logiki i wewnętrzną sprzeczność w twierdzeniach organu odwoławczego, który oceniając decyzję organu I instancji z jednej strony uznał, że decyzja ta została wydana na podstawie kompletnego, prawidłowo zebranego i ocenionego materiału dowodowego, a z drugiej - przyznał, że organ I instancji, rozstrzygając sprawę oparł się

przede wszystkim na włączonych do postępowania decyzjach (I i II instancji) wydanych w stosunku spółki dotyczących podatku od towarów i usług, co spowodowało, że organ odwoławczy włączył do materiału dowodowego obszerną dokumentację (w tym protokoły przesłuchania świadków), która była podstawą wydania tych decyzji dla spółki w zakresie podatku od towarów i usług.

Zdaniem Sądu, w badanej sprawie poprzez zgromadzenie zasadniczego dla rozstrzygnięcia sprawy materiału dowodowego na etapie odwoławczym, organ odwoławczy w zasadzie zastąpił organ I instancji w dokonywaniu ustaleń faktycznych.

### **Podatek od spadków i darowizn (6114)**

1. Wśród spraw ze skarg na decyzje podatkowe dotyczące podatku od czynności cywilnoprawnych i opłaty skarbowej rozpatrywanych w 2016 r., tj. spraw oznaczonych symbolem 6116, znalazły się sprawy związane m.in. z podatkiem powstałym w toku budowlanego procesu inwestycyjnego.

Kwestiami spornymi była prawidłowość określenia podatnikowi opłaty skarbowej w związku z wydaniem pozwolenia na budowę w zakresie dróg osiedlowych, sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej i zjazdu z drogi powiatowej. Organ wskazał, że z art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012 r., poz. 1282 ze zm.) wynika, iż obowiązek zapłaty opłaty skarbowej powstaje z chwilą złożenia wniosku o wydanie zezwolenia, pozwolenia, koncesji. Stosownie do art. 11 ust. 1 i ust. 3 tej ustawy, właściwy starosta przekazał organowi podatkowemu informację o nieuiszczeniu przez inwestora opłaty skarbowej. Przedmiotem wniosku inwestora o pozwolenie na budowę, a zatem i decyzji w tej sprawie, były drogi osiedlowe wraz z odprowadzeniem wód opadowych do studni chłonnych oraz dojazdem z drogi powiatowej, sieć wodociągowa i sieci kanalizacji sanitarnej. Zatem, ani zakres wniosku inwestora, ani zamierzenia budowlanego, ani też decyzja starosty nie obejmowały swym zakresem budynków mieszkalnych. Natomiast podatnik, powołując się na treść indywidualnej interpretacji podatkowej w sprawie przepisów dotyczących opłaty skarbowej, wskazywał że "jeśli decyzja o pozwoleniu na budowę rozstrzygnie, że przedmiotem pozwolenia na budowę są budynki tylko i wyłącznie mieszkalne (bez usług) a całe zamierzenie budowlane stanowi całość wraz z sieciami uzbrojenia terenu, układem komunikacyjnym (w tym zjazdem na drogę publiczną), studniami chłonnymi i rurociągiem tłoczonym służącymi tylko i wyłącznie budynkom mieszkalnym, to całość zamierzenia jest celem mieszkaniowym i jako takie podlega wyłączeniu z obowiązku zapłaty opłaty skarbowej". W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 817/16 Sąd uchylił decyzje organów podatkowych I jak i II instancji. Sąd uznał bowiem, że organy dopuściły się naruszenia przepisów postępowania w stopniu mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem sprawa podatkowa nie została dostatecznie wyjaśniona. Jednakże równocześnie Sąd uznał, że rozpoznając sprawę ponownie organy podatkowe dokonają

szerzej wykładni pojęcia "sprawa budownictwa mieszkaniowego" zawartego w art. 2 ust. 1 pkt. 2 u.o.s., albowiem zasadnie zarzucono w skardze, że poprzestanie w uzasadnieniu decyzji na powołaniu się na interpretację pojęcia "budownictwa mieszkaniowego" wyrażoną we wspólnym stanowisku ministra gospodarki, ministra finansów oraz głównego urzędu nadzoru budowlanego, bez przeprowadzenia własnych ustaleń w tym zakresie w odniesieniu do zaistniałego w sprawie stanu faktycznego, narusza też zasadę pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa i przekonywania strony. Tym samym Sąd wskazał, że niezasadne było podstawowe założenie organów podatkowych, iż obowiązek zapłaty opłaty skarbowej powstaje z chwilą złożenia wniosku o wydanie zezwolenia, pozwolenia, koncesji i nie zachodzi konieczność szerszego badania stanu faktycznego sprawy m.in. poprzez ustalenie zakresu przedmiotowego wniosku w odniesieniu do ewentualnego zakresu przedmiotowego całości realizowanej przez podatnika inwestycji.

2. W sprawie rozstrzygniętej wyrokiem (I SA/Sz 1218/15) oddalającym skargę podatnika, Sąd rozstrzygał m.in. spór sprowadzający się do zasadności domagania się zwrotu nienależnie pobranego podatku od czynności cywilnoprawnych z tytułu nabycia nieruchomości na mocy umowy, zawartej w formie aktu notarialnego w 2007 r. Swoje żądanie Skarżący uzasadniali faktem, że umowa sprzedaży została zawarta na podstawie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o lasach, wobec czego czynność ta jest wyłączona z opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych. Zdaniem Skarżących, organy w sposób nieuprawniony odmówiły im wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nadpłaty w podatku od czynności cywilnoprawnych, albowiem w sprawie nie doszło do przedawnienia zobowiązania podatkowego, skoro zobowiązanie to wygasło wskutek pobrania podatku przez płatnika. W ocenie Skarżących, w sprawie nie ma więc zastosowania przepis art. 79 § 2 Ordynacji podatkowej w zakresie terminu do złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty podatku. Przeciwnego zdania były organy podatkowe, które wobec upływu terminu przedawnienia, odmówiły wszczęcia postępowania w sprawie zwrotu podatku od czynności cywilnoprawnych. Rozstrzygając spór Sąd uznał, iż nie ma racji Strona skarżąca uważając, że nie doszło do upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, gdyż zobowiązanie podatkowe wygasło (przeszło istnieć) przez zapłatę. Skoro art. 79 § 2 Ordynacji podatkowej przewiduje wyraźnie wygaśnięcie prawa do stwierdzenia nadpłaty z chwilą upływu terminu przedawnienia to nie ma znaczenia dla sprawy, podnoszona przez Stronę skarżącą argumentacja, dotycząca wygaśnięcia zobowiązania podatkowego na skutek zapłaty. Sąd wskazał, że elementem konstytutywnym nadpłaty jest zapłata podatku. A zatem, zastosowanie rozumowania Strony skarżącej czyniłoby przepis art. 79 § 2 Ordynacji podatkowej bezprzedmiotowym, co nie tylko przeczy zasadzie racjonalnego prawodawcy lecz doprowadza do chybionej konkluzji, że każdy wniosek o stwierdzenie nadpłaty mógłby być składany bezterminowo. Skoro zatem, zobowiązanie w podatku od czynności cywilnoprawnych powstaje z mocy prawa, to ma do niego zastosowanie art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej stanowiący, że zobowiązanie

przedawnia się z upływem 5 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. W przedmiotowej sprawie termin płatności zobowiązania przypadał na 2007 r., nie zaistniały inne przesłanki zawieszające czy przerywające bieg przedawnienia, a zatem należało uznać, że uległo ono przedawnieniu z dniem 31 grudnia 2012 r. Z tym też dniem wygasło prawo do złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty. Prawidłowe było zatem rozstrzygnięcie organów podatkowych w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania na podstawie art. 165 a § 1 Ordynacji podatkowej.

3. W grupie spraw o symbolu 6114 dotyczącym podatku od spadków i darowizn w 2016 r. problematyka spraw dotyczyła, podobnie jak w latach poprzednich, m.in. skarg na decyzje dotyczące określenia zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn od kwot, na które podatnicy powołali się w toku postępowań podatkowych od dochodu niezajdującego pokrycia w ujawnionych źródłach przychodu lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych, ze wskazaniem, że kwoty te otrzymali w ramach wykonania umowy darowizny. Organy podatkowe uznawały, że samo odebranie przez podatnika wezwania w trybie art. 155 § 1 w zw. z art. 280, art. 272 i art. 274 § 2 O.p. do złożenia wyjaśnień, w związku z wątpliwościami, co do prawidłowości złożonego przez podatnika zeznania PIT-36, stanowi wszczęcie czynności sprawdzających. W związku z czym organy podatkowe przyjęły, że podatnik składając w tym samym dniu zgłoszenie o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych SD-Z2 z powołaniem się na otrzymaną darowiznę środków pieniężnych w roku, którego dotyczyło w ww. wezwaniu i składając w dniu następnym korektę zgłoszenia SD-Z2 wraz z zapłatą wykazanego w korekcie podatku od spadków i darowizn, spełnił obydwie przesłanki art. 15 ust. 4 u.o.p.s.d. warunkujące zastosowanie 20% stawki podatku, tj. podatnik powołał się na umowę darowizny w toku czynności sprawdzających i nie dokonał jego zapłaty równocześnie z powołaniem się na umowę darowizny.

4. W sprawie rozstrzygniętej wyrokiem (I SA/Sz 401/16) uchylającym decyzje organów podatkowych zarówno I jak II instancji, Sąd uznał, że czynności sprawdzające nie mogą służyć zbieraniu danych służących opodatkowaniu przychodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł ujawnionych. Sąd wskazał, że „z samego faktu skierowania do podatnika wezwania opartego na art. 155 § 1 O.p. nie sposób wywieść, aby Organ podatkowy prowadził czynności sprawdzające. Najpierw musi bowiem zaistnieć jeden z celów, dla których czynności te mogą być prowadzone aby w ich ramach możliwe było wystosowanie wezwania opartego na ww. przepisie”. Sąd uznał, że w ww. wezwaniu nie powołano się na art. 20 ust. 3 u.p.d.o.f., wskazano jedynie, że wzywa się Skarżącego do złożenia wyjaśnień w zakresie danych wykazanych w zeznaniu PIT-36 za 2010 r. z uwagi na wysokość poniesionych wydatków. W ocenie Sądu oceniając zakres, w jakim organ podatkowy może wystosować wezwanie oparte na art. 155 § 1 O.p., należy mieć na względzie okoliczność, że zgodnie z art. 280 tej ustawy ma on tu zastosowanie odpowiednie, w zakresie nieuregulowanym w dziale normującym czynności sprawdzające. Oznacza to, że nie stanowi samoistnej podstawy uprawnień organów podatkowych,



a wszelkie określone w nim możliwości muszą mieścić się w ramach celów i wynikających z ich uprawnień, przypisanych czynnościom sprawdzającym. Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał, że w rozpatrywanej sprawie organy podatkowe dokonały błędnej wykładni i błędnie zastosowały przepis prawa materialnego, tj. art. 15 ust. 4 u.p.s.d. zaś źródłem naruszenia prawa materialnego była błędna interpretacja przepisu o charakterze procesowym, a mianowicie art. 272 i 274a § 2 O.p.

5. W okresie sprawozdawczym Sąd rozpoznawał również sprawy w zakresie skarg na decyzje dotyczące zobowiązań podatkowych w podatku od spadków i darowizn związanych z wzajemnymi rozliczeniami byłych małżonków wynikającymi z obowiązku alimentacyjnego oraz podziału majątku wspólnego i wzajemnych rozliczeń z tego tytułu.

Kontroli Sądu poddana została m.in. prawidłowość określenia przez organy podatkowe zobowiązania w ww. podatku w sytuacji gdy na skutek sprzedaży majątku wspólnego byłych małżonków (nieruchomość lokalowa) cena sprzedaży przekazana została wyłącznie jednemu z małżonków a okoliczność ta uzasadniana była przez podatnika wzajemnymi rozliczeniami z tytułu wykonania obowiązku alimentacyjnego, który nie został jednakże ustalony na mocy wyroku Sądu. Rozpoznając sprawę o sygn. akt I SA/Sz 1077/15 Sąd, uchylając decyzje organów podatkowych z uwagi na naruszenie art. 122, art. 187 § 1 i art. 191 O.p. wskazał na konieczność przeprowadzenia pełnego postępowania dowodowego w powyższym zakresie, nie wykluczając tym samym konieczności uwzględnienia wzajemnych rozliczeń małżonków przy ustalaniu podstawy opodatkowania.

Sąd dokonał również kontroli w powyższym zakresie w odniesieniu do opodatkowania ustanowionego na rzecz jednego z byłych małżonków ograniczonego prawa rzeczowego w postaci nieodpłatnej, dożywotniej służebności mieszkania. Służebność ta, jak wskazał podatnik, nie stanowiła nieodpłatnego przysporzenia na jego rzecz lecz była ekwiwalentem z tytułu podziału majątku wspólnego (pokrycia z majątku wspólnego wkładu mieszkaniowego związanego z lokatorskim spółdzielczym prawem do lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej, które to prawo uległo przekształceniu w prawo własności przysługujące wyłącznie jednemu z byłych małżonków). Sąd w wyroku o sygn. akt I SA/SZ 950/16, uwzględniając wskazania i ocenę prawną NSA zawarte w wyroku z dnia 4 sierpnia 2016 r. o sygn. akt II FSK 2047/14, uznał, że niezasadne było pominięcie przez organy podatkowe dowodów w postaci aktów notarialnych dokumentujących zasady podziału majątku wspólnego przez byłych małżonków. Sąd wskazał, że aby uznać czynność ustanowienia nieodpłatnej służebności osobistej mieszkania na rzecz jednego z byłych małżonków za czynność nieodpłatną a tym samym podlegającą opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn, należy uwzględnić całokształt rozliczeń byłych małżonków z tytułu podziału majątku wspólnego i dopiero na tej podstawie ocenić czy ustanowienie ww. ograniczonego prawa rzeczowego nie stanowiło w rzeczywistości ekwiwalentu z tytułu rozliczeń byłych małżonków. Sąd wskazał, że zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego

w Warszawie z dnia 15 listopada 2011 r., (sygn. akt II FSK 970/10), istota ekonomiczna podatku od spadków i darowizn tkwi w przyroście majątkowym podatnika, tj., we wzbogaceniu podatnika na skutek przejęcia majątku pod tytułem darmym. Sąd wskazał, że skoro były małżonek podatniczki otrzymał cały wkład mieszkaniowy oraz związane z nim spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego a byli małżonkowie ustalili, że podział majątku wspólnego następuje bez spłat i dopłat, jednocześnie były małżonek podatniczki udzielił jej pełnomocnictwa do ustanowienia nieodpłatnej służebności osobistej mieszkania, to tym samym „rację należało przyznać Skarżącej, że Organ podatkowy nie mógł ograniczyć się w treści swojej decyzji jedynie do aktu ustanawiającego służebność osobistą. Organ winien wziąć pod uwagę całość okoliczności faktycznych sprawy celem ustalenia czy ustanowiona służebność była odpłatna, czy też nie. Organ podatkowy winien rozważyć i wziąć pod uwagę relacje pomiędzy nieodpłatnym (bez spłat) przysporzeniem dokonany przez Skarżącą na rzecz byłego męża w postaci przeniesienia na jego rzecz całości praw związanych ze spółdzielczym lokatorskim prawem do mieszkania, a ustaleniem na rzecz podatniczki ww. służebności. W ocenie Sądu, uwzględniając powyższe okoliczności, nie sposób było uznać ażeby ustanowiona służebność dokonana została nieodpłatnie w rozumieniu art. 1 ust. 1. pkt 6 ww. ustawy, a tym samym podlegała opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.

**Podatek od nieruchomości (6115), inne podatki i opłaty lokalne, z wyłączeniem uchwał organów samorządowych i rozstrzygnięć nadzorczych (6116).**

W 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie rozpoznał w zakresie podatku od nieruchomości 258 skarg na decyzje i interpretacje. Wydał 212 wyroków, w tym 114 wyroków uwzględniających skargę, 97 oddalających skargę, i w 1 sprawie stwierdził, że organ dopuścił się bezczynności. Sąd odrzucił 32 skargi, w 10 sprawach umorzył postępowanie z innych przyczyn, a 4 sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygania z inną sprawą. W sprawach z zakresu innych podatków i opłat lokalnych Sąd wydał 28 wyroków, w tym 7 uwzględniających skargę, 20 oddalających skargę oraz w 1 sprawie stwierdził nieważność uchwały w części. 12 spraw dotyczyło opłaty targowej, 10 opłat za gospodarowanie odpadami, 1 opłaty skarbowej, 1 uchwały w przedmiocie ustalenia wysokości dopłaty do usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, 1 podatku od środków transportowych, 3 innych spraw.

Spośród spraw dotyczących podatków i opłat lokalnych do niniejszego opracowania wytypowane zostały poniżej przedstawione sprawy. Przedmiotowe orzeczenia dotyczą interesujących zagadnień prawno-procesowych, tj. zawieszenia postępowania, gromadzenia i oceny materiału dowodowego, w tym zasady związania organu ewidencją gruntów i budynków przy wymiarze podatku a także materialnoprawnych, w szczególności zasad

ustalania podmiotu i przedmiotu opodatkowania, zastosowania określonych zwolnień podatkowych obniżonych stawek podatku.

1. W sprawach I SA/Sz 48/16, I SA/Sz 49/16, I SA/Sz 57/16, I SA/Sz 58/16 sporna była kwestia opodatkowania podatkiem od nieruchomości głębi dokowych. Według skarżącej spółki głębie dokowe nie są przedmiotem opodatkowania tym podatkiem, bowiem nie zostały wymienione *expressis verbis* w ustawie Prawo budowlane ani w załączniku do niej. Natomiast - według organów podatkowych - należy uznać je za budowle hydrotechniczne, wymienione wprost w art. 3 pkt 3 u.p.b., a zatem będące budowlą w rozumieniu u.p.o.l.

Sąd rozstrzygając sprawę powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 września 2011 r. sygn. akt P 33/09, w którym – na podstawie sprawy dotyczącej wyrobisk górniczych - wyjaśniono jak ustalać czy dany przedmiot jest budowlą w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, a w konsekwencji, czy podlega on opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości.

Dokonując kwalifikacji głębi dokowanych na gruncie u.p.o.l., zgodnie ze wskazówkami zawartymi w wyroku Trybunału, skład orzekający w sprawie stanął na stanowisku, że brak jest podstaw do uznania za budowlę hydrotechniczną wskazaną w art. 3 pkt 3 u.p.b., czyli także budowlę w rozumieniu u.p.o.l., obiektów budowlanych innych niż wymienionych *expressis verbis* w kategorii XXVII załącznika do u.p.b. oraz obiektów, które przy uwzględnieniu innych regulacji rangi ustawowej można uznać za obiekty wymienione *expressis verbis* w tej kategorii załącznika. Wobec tego, skoro głębie dokowe nie zostały wymienione *expressis verbis* w art. 3 pkt 3 u.p.b. ani też w innych przepisach tej ustawy lub w załączniku do niej, ani nie są urządzeniem technicznym scharakteryzowanym w art. 3 pkt 9 u.p.b. lub w innych przepisach u.p.b. albo w załączniku do niej, a nadto nie zostały wymienione *expressis verbis* w kategorii XXVII załącznika do ustawy jako przykład budowli hydrotechnicznej, oraz brak jest regulacji rangi ustawowej, z których wynikałoby, że głębie dokowe są budowlami hydrotechnicznymi, to brak jest podstaw do uznania głębi dokowej za budowlę w rozumieniu u.p.o.l. i objęcie jej opodatkowaniem. Sąd wskazał, że powoływane w sprawie przez organ rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 1 czerwca 1998 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać morskie budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie, nie ma zastosowania w sprawie. Jest to akt podustawowy, natomiast z zasady wyłączności ustawowej w prawie podatkowym wynika, że niedopuszczalne jest, aby o zakwalifikowaniu określonego obiektu czy urządzenia jako budowli bądź urządzenia budowlanego, w rozumieniu u.p.b., a w konsekwencji jako budowli w rozumieniu u.p.o.l., miałyby przesądzać przepisy aktu wykonawczego. Odwołanie się w u.p.o.l. do przepisów prawa budowlanego należy bowiem interpretować wyłącznie jako odesłanie do regulacji rangi ustawowej.

Jednocześnie skład rozpoznający sprawę nie podzielił stanowiska innego składu orzekającego, wyrażonego w wyroku z dnia 29 lipca 2015 r. sygn. akt I SA/Sz 111/15, który

oddalił skargę skarżącej spółki w sprawie dotyczącej podatku od nieruchomości za 2009 r. oraz stwierdzenia nadpłaty w tym podatku.

2. W sprawach I SA/Sz: 797/16, 810/16, 811/16, 826/16, 827/16, 842/16, 843/16, 855/16, 856/16, 861/16, 891/16, 892/16, 929/16, 930-932/16, 948/16, 949/16, 952-956/16, 958/16, 962-965/16 i 1009/16 ze skargi spółki Sąd – mając na uwadze wskazania NSA - uchylił decyzje organu I i II instancji. Kwestią sporną było czy urządzenia stacji redukcyjno-pomiarowych i punktów pomiarowych stanowią część budowli (jako całości techniczno-użytkowej), czy też stanowią odrębne od sieci gazowej urządzenia techniczne (nie stanowiące obiektów budowlanych lub ich części). Rozstrzygając sprawę, organy podatkowe uznały, że urządzenia techniczne stacji redukcyjno-pomiarowych i punktów pomiarowych stanowią część budowli – sieci gazowej, jako jej urządzenia, wywodząc ten fakt przede wszystkim z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe. Ustawa Prawo budowlane zalicza przepisy tego rozporządzenia do przepisów techniczno-budowlanych (art. 7 u.p.b.).

Powyższego, stanowiska nie zaakceptował sąd rozstrzygający sprawę, który również powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 września 2011 r. sygn. akt P 33/09 wskazał, że rozporządzenie zastosowane w sprawie to akt rangi niższej niż ustawa, a zatem - mimo zaliczenia go do przepisów prawa budowlanego - nie powinien stanowić podstawy do ustalania zakresu (przedmiotu) opodatkowania. W ocenie Sądu, z uwagi na to że sieć gazowa została wymieniona *expressis verbis* w u.p.b. (art. 29 ust. 2 pkt 11, załącznik do ustawy - kategoria XXVI) niewątpliwie należy uznać ją za budowlę także na gruncie u.p.o.l. Ustawa Prawo budowlane nie rozstrzyga jednak, jakie elementy składają się na sieć gazową. Zdaniem Sądu, wymienione w treści art. 3 u.p.b. budowle, a także treść art. 3 pkt 9 u.p.b. wskazują na to, że w przypadku powiązania części budowlanych z urządzeniami technicznymi dla oceny, czy jest to budowla stanowiąca całość techniczno-użytkową wraz z urządzeniami i instalacjami czy też budowla i urządzenia techniczne, należy zbadać, czy tworzą one całość wyłącznie użytkową, bo są odrębne pod względem technicznym, czy też tworzą całość techniczno-użytkową, bo nie są odrębne pod względem technicznym. Ustawodawca wymaga bowiem nie tylko istnienia związku użytkowego, ale również technicznego. Warunek ten dotyczy tak budowli, jak i urządzeń i instalacji, które stanowią jeden obiekt budowlany jako budowla. Tym samym elementy sieci gazowej aby stanowić całość użytkową muszą spełniać określoną rolę niezbędną do prawidłowego jej funkcjonowania, przy zastosowaniu parametrów technicznych jakie poszczególne elementy i połączenia muszą spełniać. Sąd zauważył przy tym, że związek użytkowo-techniczny poszczególnych elementów sieci gazowej zachodzi również wtedy, gdy poszczególne urządzenia można demontować, albowiem "nierozzerwalność" nie jest istotną cechą budowli. Związek techniczny poszczególnych elementów budowli należy rozumieć jako powiązanie poszczególnych elementów z zastosowaniem techniki czyli praktycznym wykorzystaniem nauki w budownictwie, przemyśle itd. Podobnie niektóre z ocenianych w sprawie elementów,

po ich wymontowaniu, mogą odrębnie posiadać wartość techniczno-użytkową, jednakże demontaż któregośkolwiek elementu spowoduje, że celowość istnienia budowli zostanie "zaburzona", powodując niemożność jej funkcjonowania.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd uznał, że organy podatkowe obu instancji w sposób niepełny ustaliły podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, bowiem nie przeprowadziły czynności dowodowych zmierzających do wyjaśnienia, czy wskazane przez skarżącą spółkę urządzenia techniczne można uznać za budowlę, w rozumieniu art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l., a ściślej, za element składowy budowli, jaką jest sieć gazowa. Nadto, organ podatkowy przyjmując założenie, że stacje redukcyjno-pomiarowe są budowlą, nie rozważył także czy kontener stacji jest budynkiem czy też nie.

3. W sprawach I SA/Sz 68-70/16 przedmiotem sporu była kwalifikacja budynków magazynowych (elewatorów) oraz wagi najazdowej samochodowej jako przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Zdaniem skarżącej spółki, budynki magazynowe – elewatory należy zaliczyć do budowli, a wagę samochodową (przenośne urządzenie) jako niepodlegającą opodatkowaniu. W ocenie organów podatkowych, są to odpowiednio: budynek i stanowiący całość techniczno-użytkową obiekt budowlany.

Rozpatrując sprawę, Sąd wskazał, że na podstawie definicji zawartych w art. 1a ust. 1 pkt 1 i 2 u.p.o.l oraz w art. 3 pkt 3 u.p.b. nie można elementów (cech) danego obiektu, na który składają się zarówno instalacje, urządzenia – umożliwiające korzystanie z budynku magazynowego zgodnie z jego przeznaczeniem, takie jak: przegrody (ściany) żelbetowe, drzwi wejściowe i dach (strop-podłoga), zawęzać jedynie do elementów (cech) charakterystycznych dla budynku. Również nie może być istotnym wyznacznikiem przy klasyfikacji takiego obiektu jego wielkość, kształt zewnętrzny bryły obiektu, czy też fakt z jakich materiałów wykonano zewnętrzne zabezpieczenie obiektu. Okoliczność, że w spornym obiekcie budowlanym (budynku magazynowym - elewatorze) m.in. znalazły się elementy statuujące pojęcie budynku, o którym mowa w art. 1a ust. 1 pkt 1 u.p.o.l., (związanie z gruntem, fundamenty i dach), nie oznacza, iż obiekt ten jest budynkiem w rozumieniu tego przepisu. Ustawodawca w pojęciu budynku nie zawarł zapisu, iż nie może on być budowlą. Takie wykluczenie w stosunku do budynku, pojawiło się natomiast w definicji budowli (art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l.). Zatem w sytuacji, gdy ustawodawca wymienia budynek, jako jeden z rodzajów obiektu budowlanego, a do budowli zalicza każdy obiekt budowlany, to jeżeli dany budynek faktycznie wykracza poza jego ustawowo określone elementy, wówczas przestaje być budynkiem w rozumieniu art. 1a ust. 1 pkt 1 u.p.o.l. Budynek taki staje się obiektem budowlanym, ze wszystkimi cechami budowli. Przy dokonywaniu tego rodzaju kwalifikacji obiektów, należy zawsze mieć na uwadze jego elementy funkcjonalne, czyli przeznaczenie, wyposażenie, oraz sposób i możliwości wykorzystania tegoż obiektu jako całości. W tym właśnie znaczeniu omawiany obiekt budowlany może być budowlą w rozumieniu art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l., podlegającą opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości od jej wartości.

Wobec tego, Sąd nie zgodził się z twierdzeniem organu, że dla rozstrzygnięcia sprawy wystarczające jest poprzestanie na zapisie ewidencji, w której wskazano sporne budynki jako budynki magazynowe. Organ powinien bowiem dokonać rozstrzygnięcia z oceną przedstawionego przez skarżącą stanu faktycznego (zdjęć budynków magazynowych, zeznań prezesa, dokumentów budowlanych), w tym jego kompletności, ewentualnie rozważyć przeprowadzenie oględzin.

Odnosząc się do wagi najazdowej samochodowej, Sąd wyjaśnił, że jest to obiekt budowlany składający się z części o charakterze ściśle budowlanym (fundament) oraz nie mających takiego charakteru urządzeń technicznych ("wagowych"). Ściśle powiązanie tych części składa się na jeden obiekt budowlany – budowlę, słuszne jest więc opodatkowanie wagi podatkiem od nieruchomości, jako budowli w rozumieniu art. 1a ust. 1 pkt 2 u.o.p.l.

Na skutek wniesienia skarg kasacyjnych w ww. sprawach NSA rozpoznał sprawę i dzieląc stanowisko Sądu, oddalił skargi kasacyjne.

4. W sprawach I SA/Sz: 1352/15, 1173/15, 1174/15, 591/16, 290/16, 291/16 i 591/16 przedmiot sporu dotyczył zastosowania stawki podatku od budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń. We wszystkich sprawach składy orzekające podzieliły pogląd, że dla zastosowania przewidzianej w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d u.p.o.l. obniżonej stawki podatku od nieruchomości konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek: (1) budynek lub jego część muszą być związane z działalnością w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych oraz (2) musi je zajmować podmiot udzielający tych świadczeń, tj. podmiot leczniczy w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej.

W sprawie I SA/Sz 290/16 Sąd nie zgodził się ze stanowiskiem organu, że spółka – będąca podmiotem leczniczym w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej - nie może korzystać z zwolnienia w zakresie powierzchni basenu, sauny oraz sali fitness, bowiem służą one przede wszystkim celom komercyjnym prowadzonej przez spółkę działalności hotelowej. Zdaniem Sądu bezsporne jest, że spółka jest podmiotem leczniczym i świadczy działalność leczniczą. Tym samym jest podmiotem, który korzysta z preferencyjnej stawki podatkowej odnośnie powierzchni budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności leczniczej. Z treści art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d u.p.o.l. nie wynika natomiast ograniczenie stosowania tej preferencyjnej stawki podatkowej do powierzchni budynków lub ich części związanych wyłącznie z prowadzeniem działalności leczniczej. W ocenie Sądu, możliwość zastosowania preferencyjnej stawki podatkowej na podstawie powyższego przepisu nie wyłącza możliwości wykorzystywania powierzchni tych samych budynków lub ich części w innych celach, np. prywatnych, komercyjnych. Okoliczność, że skarżąca prowadzi cztero-gwiazdkowy hotel i wykorzystuje części budynku w postaci basenu, sauny, sali fitness oraz pomieszczenia z nimi związane (szatnia) również do prowadzenia działalności gospodarczej nie ma znaczenia dla możliwości skorzystania przez nią

z preferencyjnej stawki podatkowej, jeżeli są one równocześnie wykorzystywane przez nią do prowadzenia działalności leczniczej.

W sprawie I SA/Sz 591/16 Sąd nie zgodził się z oceną organów podatkowych, że trzy lokale będące własnością skarżących (osób fizycznych) wdzierżawione na rzecz podmiotu leczniczego spółki z o.o.- prowadzącego działalność leczniczą pod nazwą Sanatorium Uzdrowskie "V." nie korzystają z preferencyjnej stawki o której mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 lit. d u.p.o.l., bowiem z umowy dzierżawy wynika, że jej stroną nie jest sanatorium lecz spółka czyli zwykły podmiot gospodarczy. Zdaniem Sądu, co do zasady podmiotem zdolnym do zawierania umów dotyczących każdego rodzaju działalności tegoż podmiotu (tu: osoby prawnej) jest on sam, czyli w tym przypadku spółka. Tym samym mylny jest pogląd organów podatkowych, że w sytuacji gdy spółka prowadzi działalność leczniczą za pośrednictwem sanatorium, to w jej oznaczeniu jako strony umowy dotyczącej działalności leczniczej winna koniecznie znajdować się dodatkowo nazwa wskazanego przedsiębiorstwa. Nadto, Sąd nie zgodził się z twierdzeniem organu, że z treści zawartej umowy wynika, iż spółka nie zajęła spornych lokali jako podmiot leczniczy, lecz jako zwykły podmiot gospodarczy. Nie może o tym świadczyć, ani wskazana w umowie nazwa dzierżawcy, ani też przywoływane przez organ zapisy umowy, zgodnie z którymi lokale będą wynajmowane lub oddawane do bezpłatnego użytku. Z zapisów tych nie wynika bowiem czy będą one w jakikolwiek sposób związane z działalnością leczniczą, albo że nie będą z nią związane. Wobec tego Sąd uchylił zaskarżoną decyzję, wskazując na konieczność przeprowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego w sprawie.

W pozostałych sprawach, podatnicy nie figurowali w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą, prowadzonym przez wojewodę na podstawie ustawy o działalności leczniczej a zatem nie została spełniona jedna z przesłanek zastosowania obniżonej stawki podatku. Skarżący podatnicy byli wpisani do rejestru ośrodków oraz rejestru organizatorów turnusów rehabilitacyjnych, lecz – jak stwierdził Sąd - przedmiotowy wpis potwierdza jedynie że podmioty mają we wskazanych ośrodkach prawo organizowania turnusów rehabilitacyjnych, których celem jest wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zatem organ prawidłowo odmówił zastosowania preferencyjnej stawki.

5. W sprawach I SA/Sz: 1113-1134/15, 1167/15, 81/16, 88/16, 478/16, 590/16, 624/16 oraz 626/16, w których skarżącą była spółka telekomunikacyjna, kwestią sporną była zasadność zawieszenia postępowania przez organy podatkowe z uwagi na zaistnienie zagadnienia wstępnego w sprawach. Podstawą zawieszenia było wniesienie przez Prezydenta Miasta Gdańska, Prezydenta Wrocławia a także Prezydenta m.st. Warszawy pozwów do sądu powszechnego o ustalenie, czy istnieje umowa sprzedaży i leasingu zwrotnego z dnia 31 stycznia 2009 r. zawarta między skarżącą a jej spółką zależną. W ocenie SKO, z dniem 16 października 2014 r., tj. dniem w którym wniesiono pierwszy ww. pozew do sądu powszechnego, nastąpiło zawieszenie biegu terminu przedawnienia dla

zobowiązania podatkowego za 2009 r. należnego od spółki do wszystkich budżetów gmin. Zdaniem skarżącej, fakt zainicjowania przez inne organy podatkowe postępowań sądowych w zakresie stwierdzenia nieważności, bądź nieistnienia umowy z dnia 31 stycznia 2009 r. nie może nosić cech zagadnienia wstępnego w rozumieniu art. 201 § 1 pkt 2 o.p., ponieważ prawomocne orzeczenia jakie zostaną wydane w tych sprawach nie będą posiadały tzw. rozszerzonej prawomocności, o czym decyduje zawsze przepis prawa.

Rozstrzygając sprawę Sąd stanął na stanowisku, że w każdej gminie powstaje odrębne zobowiązanie do zapłaty podatku na rzecz tej konkretnej gminy, jeżeli zachodzą określone w ustawie przesłanki uzasadniające opodatkowanie. W konsekwencji nie można więc uznać, w świetle obowiązujących przepisów o.p., że pozew wniesiony do sądu powszechnego przez inny podmiot, niż gmina, która jest beneficjentem należności podatkowej rodzi na podstawie art. 70 § 6 pkt 3 o.p., skutek w postaci zawieszenia biegu terminu przedawnienia we wszystkich zobowiązaniach podatkowych Spółki w podatku od nieruchomości za 2009 r. Nadto, wyroki wydane w sprawie w zainicjowanych pozwami Prezydenta Gdańska, Wrocławia i m.st. Warszawy będą wywierały skutki i kształtowały stan prawny wyłącznie pomiędzy stronami proces (inter pares), i nie będzie ich cechowała tzw. "prawomocność rozszerzona" (erga omnes). Sąd zwrócił również uwagę, że sąd powszechny w wydanym już wyroku uznał, że w sprawie nie było żadnych istotnych wątpliwości, których nie mógłby wyjaśnić organ podatkowy w toku swojego postępowania. W sprawie nie wystąpiła więc niezbędność ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa dla oceny skutków podatkowych z nimi związanych w trwającym postępowaniu podatkowym. Rozpoznając sprawę Sąd uznał zatem, że organ podatkowy naruszył art. 201 § 1 pkt 2 o.p., gdyż brak było podstaw do traktowania wystąpienia z pozwem do sądu powszechnego przez inny organ podatkowy jako zagadnienia wstępnego w niniejszej sprawie.

6. W sprawach I SA/Sz: 278/16, 132/15, 926/16 1320/15, 1030, 1035-1039/15, 115/16 oraz 219-221/16, 247/16 i 248/16 kwestią sporną było, czy organ podatkowy wymierzając podatek od nieruchomości jest związany jedynie danymi wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków, czy też może jednak przeprowadzać dodatkowe czynności dowodowe w celu obalenia domniemania wynikającego z danych zawartych w rejestrze gruntów.

Składy orzekające w tych sprawach podzieliły powszechny pogląd, zgodnie z którym, co do zasady, organy podatkowe nie mogą dokonywać samodzielnych ustaleń co do przedmiotu opodatkowania, jak i podmiotu podatkowego. Dane z ewidencji gruntów i budynków nie mogą być dla potrzeb wymiaru podatku od nieruchomości korygowane w odrębnym postępowaniu przez organ podatkowy, za pomocą każdego dopuszczonego prawem dowodu. Na tej podstawie w sprawach I SA/Sz 278/16, 132/15, I SA/Sz 926/16 I SA/Sz 1320/15, I SA/Sz 115/16 Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia skargi,



stwierdzając, że w sprawie przesądzające znaczenie przy ustaleniu podatku mają zapisy ewidencji.

W sprawach I SA/Sz 1030 i 1035-1039/15 Sąd zauważył jednak, że rejestr ewidencji gruntów jest wyłącznie odzwierciedleniem aktualnego stanu prawnego dotyczącego danej nieruchomości i, że ujawniony w ewidencji gruntów stan prawny powinien być oparty na odpowiednich dokumentach (prawomocnych orzeczeniach sądowych, ostatecznych decyzjach administracyjnych, czynnościach prawnych dokonanych w formie aktów notarialnych, spisanych umowach i ugodach w postępowaniu sądowym i administracyjnym lub innych dokumentach posiadających moc dowodową dla ustalenia prawa własności). Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że organ mimo przeprowadzenia postępowania w sprawie i zgromadzenia dokumentacji dotyczącej trybu zmiany symbolu użytku na spornej działce oraz posiadania informacji o błędnie wprowadzonej zmianie do ewidencji gruntów i budynków organ nie rozpatrzyły całego materiału dowodowego, jak również pominął w istocie dowody potwierdzające wadliwy tryb wprowadzenia zmian do tej ewidencji.

W ocenie Sądu, w toku postępowania strona skarżąca wykazała bowiem, że bez jej wiedzy, co do spornej działki został zmieniony symbol użytku z B-RV na Bi. Jej wniosek skierowany do organu dotyczył legalizacji budynku, a nie zmiany symbolu użytku, a nadto w wyniku dokonanej przez organ zmiany, sąsiednie działki tworzące gospodarstwo rolne (rybackie) oraz działka sąsiada pozostały niezmienione, tj. pozostawiono symbol B-RV. Ponadto organ ewidencyjny nie poinformował strony w odpowiednim czasie – zgodnie z § 49 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków - o wprowadzonej zmianie oznaczenia użytku do ewidencji gruntów i budynków. Tym samym w ocenie Sądu, organ dopuścił się zaniedbania, którego skutki nie powinny obciążać podatnika, a zatem dane zawarte w ewidencji nie mają przesądzającego znaczenia w sprawie.

Podobnie Sąd uchylił decyzje wydane w sprawach I SA/Sz 219-221/16, 247/16 i 248/16. Sąd stwierdził bowiem, że organ ustalając podmiot i przedmiot opodatkowania na podstawie ewidencji gruntów i budynków pominął, znajdującą się w aktach sprawy decyzję Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego, z której jednoznacznie wynikało, że skarżąca spółka nie przejęła od Skarbu Państwa spornej działki, co do której organ określił jej podatek, tzn. nie była ani jej właścicielem, ani posiadaczem samoistnym, zaś wpis w ewidencji gruntów i budynków był nieprawidłowy od samego początku.

7. Rozstrzygając sprawy w których kwestią sporną było zastosowanie stawki podatku od nieruchomości określonych dla gruntów i budynków związanych z działalnością gospodarczą w przypadku gdy podatnikiem była osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, w części przypadków (sprawy I SA/Sz: 701/16, 295/16 oraz 742/15) składy orzekające uznały, że dla zastosowania stawki podwyższonej w przypadku gdy podatnikiem jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą przesądzające i wystarczające

znaczenie ma sam fakt posiadania przez podatnika statusu przedsiębiorcy. W części spraw (I SA/Sz: 1044/16, 1336/15 oraz 1002/16) natomiast składy orzekające uznały, że nieruchomość staje się elementem przedsiębiorstwa osoby fizycznej lub można ją uznać za związaną z tym przedsiębiorstwem, dopiero wtedy gdy w jakikolwiek sposób jest wykorzystywana w prowadzonej działalności gospodarczej (nie jest przy tym objęta podatkiem rolnym albo leśnym) lub – biorąc pod uwagę cechy faktyczne tej nieruchomości i rodzaj prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej – może być wykorzystana wprost na ten cel. W tych sprawach składy orzekające uznały, że konieczne jest przeprowadzenie dodatkowego postępowania dowodowego zmierzającego do ustalenia czy można uznać, że istnieje więź pomiędzy daną działalnością gospodarczą faktycznie prowadzoną przez podatnika a nieruchomością podlegającą opodatkowaniu. Dopiero te ustalenia faktyczne umożliwią ocenę czy nieruchomość podlega opodatkowaniu stawkami podatkowymi w podwyższonej wysokości. W takim przypadku organ jest zobowiązany zbadać, jaką rzeczywiście działalność gospodarczą prowadzi podatnik a także m.in. czy nieruchomość została wprowadzona do ewidencji środków trwałych, czy dokonywano odpisów amortyzacyjnych, czy wliczono w poczet pośrednich lub bezpośrednich kosztów uzyskania przychodów jakiegokolwiek nakłady remontowe, modernizacyjne lub inne koszty związane z wykorzystaniem nieruchomości.

8. W sprawach I SA/Sz: 1260-1262/16, 387/16, 388/16, 1265/15, 425-427/16, 1267/15, 927/16 oraz 79/16, w których stroną skarżącą były spółki prawa handlowego, a przedmiotem sporu był związek nieruchomości będącej w posiadaniu spółki z prowadzonym przedsiębiorstwem oraz brak możliwości wykorzystania nieruchomości w prowadzonej działalności z przyczyn technicznych, składy orzekające uznały, że o opodatkowaniu nieruchomości według stawek dla gruntów i budynków związanych z działalnością gospodarczą przesądzające znaczenie ma sam fakt, że nieruchomość wchodzi w skład przedsiębiorstwa, a względy techniczne uniemożliwiające prowadzenie działalności gospodarczej w określonym obiekcie powinny mieć obiektywny i trwały charakter. Obiektywny, to znaczy taki, który jest niezależny od woli przedsiębiorcy. Przejściowe niewykorzystywanie nieruchomości przez przedsiębiorcę nie daje więc podstaw do zastosowania niższej stawki podatku od nieruchomości. Tym samym względy ekonomiczne, finansowe czy też podejmowane przez przedsiębiorcę decyzje gospodarcze (np. w kwestii remontu, modernizacji budynku) lub też brak racjonalnych działań, które w efekcie doprowadziły do złego stanu technicznego budynku nie są zaliczane do względów technicznych, o jakich mowa w art. 1a ust. 1 pkt 3 u.p.o.l. Nie wystarczy bowiem, aby budynek był w złym stanie technicznym, ale aby stan ten był trwały, nieprzemijający.

9. Nadto, Sąd rozstrzygał w sprawach w których przedmiotem sporu była kwestia ustalenia podmiotu opodatkowania. I tak w sprawie I SA/Sz 77/16 ze skargi nadleśnictwa, Sąd stwierdził, że mimo, iż zarządcą gruntów pod liniami energetycznymi nie jest przedsiębiorca (zakład energetyczny) lecz skarżąca, to faktycznie służą one do działalności

gospodarczej podmiotowi prowadzącemu taką działalność (zakłady energetyczne zajmujące się przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej) zatem podlegają stawkom dla gruntów związanych z działalnością gospodarczą. Przy czym wobec tego, że grunt jest obciążony służebnością przesyłu na rzecz przedsiębiorcy podatek od nieruchomości obciąża Nadleśnictwo, które w ramach wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu przenosi jego ciężar, w wynagrodzeniu za służebność, na zakład energetyczny.

Przeciwnie natomiast w sprawie I SA/Sz 365/16 Sąd stwierdził, że skarżąca spółka, której na podstawie umowy z Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych nadleśnictwo oddano do korzystania pas gruntu zajęty na potrzeby utrzymania istniejących rurociągów naftowych; pod budowę i utrzymanie nowych rurociągów naftowych; pod budowę i utrzymanie linii światłowodowych - jest zobowiązana do zapłaty podatku od nieruchomości od zajętej powierzchni (w ewidencji oznaczone jako Tr) według stawek dla gruntów związanych z działalnością gospodarczą. Powyższe grunty zostały bowiem udostępnione spółce w celu utrzymania, umożliwienia eksploatacji i budowy rurociągów, czyli w celu wykonywania działalności gospodarczej. Dlatego zasadne było stanowisko organu, iż grunty udostępnione spółce były zajęte na cele działalności gospodarczej. W ocenie Sądu, zawarcie przez skarżącą z Lasami Państwowymi umowy z elementami posiadania służebności (wejścia na grunt, oczyszczanie go z roślinności drzewiastej i krzewiastej), nie wyklucza faktycznego władztwa w rozumieniu art. 336 kc gruntów leśnych, na których znajdują się m.in. rurociągi naftowe, zaś to na posiadaczu ww. gruntów ciąży obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości stosownie do treści przepisów art. 3 ust.1 pkt 4 lit. a u.p.o.l.

### **Sprawy z zakresu egzekucji świadczeń pieniężnych (6118), Ulgi płatnicze (6117) .**

W 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie wydał 33 wyroki w sprawach z zakresu ulg płatniczych (6117), wśród których w 19 sprawach oddalono skargę, w 3 sprawach uchylono zaskarżone decyzje, w 8 sprawach uchylono zaskarżone decyzje oraz poprzedzające je decyzje organu pierwszej instancji, zaś w 3 sprawach uchylono zaskarżone postanowienia. Najczęściej sprawy dotyczyły ulg w zakresie podatku od towarów i usług (9 spraw), podatku od nieruchomości (7), podatku dochodowego od osób fizycznych (5 spraw), zastosowania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym lub zwolnienia w tym podatku (4 sprawy), łącznego zobowiązania pieniężnego (2 sprawy). Ponadto dotyczyły też ulg w zakresie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (2 sprawy), kary pieniężnej (1 sprawa), opłaty targowej (1 sprawa), podatku rolnego (1 sprawa).

Sąd nadto wydał w 2016 r. 38 wyroków w zakresie egzekucji świadczeń pieniężnych (6118) wśród których w 31 sprawach oddalono skargę, w 4 sprawach uchylono zaskarżone postanowienie, zaś w 3 sprawach uchylono zaskarżone postanowienie oraz poprzedzające je postanowienie organu pierwszej instancji.

Sprawy te dotyczyły w większości zarzutów zgłoszonych w postępowaniu egzekucyjnym, a także umorzenia postępowania egzekucyjnego, obciążenia wierzyciela kosztami egzekucyjnymi, skargi na czynności egzekucyjne, podziału kwoty uzyskanej w egzekucji, określenia wysokości nieprzekazanej organowi egzekucyjnemu kwoty zajętej wierzycielności w postępowaniu egzekucyjnym, umorzenia kosztów egzekucyjnych, odmowy zawieszenia postępowania egzekucyjnego.

Spośród grupy spraw dotyczących ulg płatniczych oraz egzekucji świadczeń pieniężnych, na uwagę zasługują następujące, niżej opisane, sprawy.

## **Ulgі płatnicze**

1. W sprawie I SA/Sz 573/16 Sąd rozpoznawał skargę osoby fizycznej na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w przedmiocie umorzenia odsetek za zwłokę od zaległości z tytułu liniowego podatku dochodowego od osób fizycznych za lata 2009-2013 i w efekcie uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji.

W przedmiotowej sprawie podatnik, zwrócił się o rozłożenie na raty zapłaty zaległości z tytułu 19% liniowego podatku dochodowego od osób fizycznych za lata 2009 - 2013 oraz umorzenie odsetek za zwłokę od tych zaległości.

Sąd w wydanym wyroku stwierdził, iż decyzja ta wydana została z naruszeniem prawa, aczkolwiek z innych względów niż wskazane w skardze.

Bezsporne w sprawie było, że skarżący, jest przedsiębiorcą zaś będące przedmiotem wniosku o udzielenie ulgi zaległości pozostają w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Sąd zauważył też, że skarżący formułując pierwotny wniosek o zastosowanie ulgi jak i kolejne jego modyfikacje konsekwentnie wskazywał, iż ubiega się o udzielenie pomocy de minimis.

Z kolei organy podatkowe jako materialnoprawną podstawę wydanych decyzji w sprawie wnioskowanej ulgi wskazały art. 67a § 1 pkt 3 O.p. oraz art. 67b § 1 pkt 2 O.p. Przy czym z uzasadnienia decyzji organów podatkowych wynika, że uznały one, iż art. 67b O.p. nie stanowi samodzielnej podstawy zastosowania pomocy, w oderwaniu od art. 67a O.p. po zbadaniu istnienia przesłanek ważnego interesu podatnika lub interesu społecznego. Stanowisko organów podatkowych orzekających w niniejszej sprawie dopuszczało konieczność rozpoznania przesłanki z art. 67b O.p. dopiero wobec istnienia pozytywnej przesłanki ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego. Z takim stanowiskiem organów Sąd się nie zgodził. Wskazał, że należało wyjaśnić relacje między przepisami art. 67b § 1 pkt 2, a art. 67a § 1 O.p. Powołał się przy tym na argumentację prawną, zawartą w uzasadnieniu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 listopada 2015 r., sygn. akt II FSK 2396/13 Zauważył też, iż analogiczne stanowisko NSA zajął również w szeregu innych wyroków w tym wyroku NSA sygn. akt II FSK 2395/13 z dnia 4 listopada

2015 r., wyroku sygn. akt II FSK 2842/13 z dnia 17 grudnia 2015 r., wyroku sygn. akt II FSK 2624/13 z dnia 19 listopada 2015 r. (wszystkie publikowane w bazie: orzeczenia.nsa.gov.pl). WSA wskazał, że w powołanym wyżej wyroku II FSK 2396/13 NSA postawił tezę, że materialno-prawną podstawą rozpatrzenia wniosku o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, które stanowią pomoc de minimis dla podatnika prowadzącego działalność gospodarczą jest art. 67b § 1 pkt 2 O.p., a norma zawarta w art. 67a znajduje w tym przypadku zastosowanie jedynie w zakresie przewidzianych w tym przepisie rodzajów ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.

Wskazano, że w tej konkretnej sprawie normą ogólną jest art. 67a O.p., a w konsekwencji norma uznana za *lex specialis* (art. 67b O.p.) wyłącza stosowanie normy ogólnej, w takim zakresie, w jakim w swojej treści nie odwołuje się do stosowania normy ogólnej. Art. 67b § 1 in initio stanowi, iż : "Organ podatkowy na wniosek podatnika prowadzącego działalność gospodarczą może udzielać ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, określonych w art. 67a (...)". Zatem zawarte w art. 67b § 1 odesłanie do art. 67a odnosi się zatem tylko do rodzajów ulg podatkowych, jakie ta ostatnia regulacja przewiduje. Wyraźnie na to wskazują sformułowania: "może udzielać ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, określonych w art. 67a". Tylko takie rozumienie analizowanego przepisu ma gramatyczny sens. W konsekwencji przedsiębiorca zabiegając o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych, na podstawie art. 67b § 1 O.p., może wskazać jedną z form tychże ulg, przewidzianą w art. 67a, tj.: 1) odroczenie terminu płatności podatku lub rozłożenie zapłaty podatku na raty; 2) odroczenie lub rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetek określonych w decyzji, o której mowa w art. 53a; 3) umorzenie w całości lub w części zaległości podatkowej, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej. Z odesłania zawartego w art. 67b nie wynika natomiast, by organ podatkowy, rozpatrując wniosek o udzielenie pomocy na podstawie art. 67b § 1 (w szczególności w sprawach określonych w art. 67b § 1 pkt 2 i 3) był zobowiązany do analizowania przesłanek ulg podatkowych, określonych w art. 67a.

Zdaniem WSA w Szczecinie postępowanie podatkowe zainicjowane wnioskiem podatnika o udzielenie pomocy de minimis, polegającej na umorzeniu odsetek za zwłokę od zaległości podatkowej, winno być przeprowadzone w stanie prawnym odnoszącym się do realiów rozpatrywanej sprawy w związku z treścią art. 67b § 1 pkt 2 o.p., który stanowi, iż organ może udzielać podatnikowi prowadzącemu działalność gospodarczą ulg w spłacie zobowiązań podatkowych określonych w art. 67a, które stanowią pomoc de minimis - w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis.

Dopiero w przypadku potwierdzenia, że wnioskodawca spełnia kryteria wynikające z aktu prawa wspólnotowego, organ w ramach uznania administracyjnego uprawniony jest do wyboru określonej alternatywy decyzyjnej (uwzględnienia wniosku podatnika albo odmowy zastosowania ulgi). W tym przypadku organ może przyjąć różne kryteria wyboru, np.

uwzględnić okoliczności społeczne, ekonomiczne, dotychczasową postawę podatnika w zakresie wywiązywania się z obowiązków daninowych, a także zakres wnioskowanej ulgi itp.

W rozpoznawanej sprawie skarżący występując o umorzenie odsetek za zwłokę od zaległości podatkowej, na wezwanie organu podatkowego złożył formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis, udzielanej w warunkach określanych w ww. rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 (które to rozporządzenie zastąpiło z dniem 1 stycznia 2014 r. rozporządzenie nr 1998/2006) jednocześnie wskazując, że nie ubiegał się dotychczas o pomoc publiczną.

W ocenie Sądu, powyższa okoliczność nie została należycie rozważona przez organy podatkowe, a dla prawidłowego procedowania w sprawie wnioskowanej ulgi ma znaczenie, czy należy ją rozpoznać tylko w zakresie przesłanek określonych w art. 67a § 1 pkt 2 O.p. czy również z uwzględnieniem art. 67b O.p., a więc w sytuacji ulgi rozważanej w ramach pomocy de minimis także w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis, a ściślej w Rozporządzeniu Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Biorąc pod uwagę łącznie przepisy O.p. oraz przepisy wspólnotowe dotyczące pomocy de minimis, organ winien był uwzględnić zarówno informacje o trybie i przeznaczeniu pomocy publicznej, jak i dane określające dotychczasową historię korzystania wnioskodawcy z oferowanej przez państwo pomocy publicznej, bowiem stanowiło to warunek niezbędny przy orzekaniu o pomocy dla przedsiębiorcy.

Sąd zauważył, że organy podatkowe powołując w rozstrzygnięciu podstawę prawną rozpatrywania wniosku wskazały art. 67a § 1 pkt 2 O.p. i art. 67b § 1 pkt 2 O.p. przytaczając jedynie treść przepisów, jednakże swoje rozważania ograniczyły do przesłanek wskazanych w art. 67a § 1 O.p. i badania wystąpienia w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy przesłanki ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego.

Tymczasem, w świetle powyższych uwag, zbędna była analiza stanu faktycznego sprawy pod kątem przesłanek wskazanych w art. 67a § 1 O.p. – jak wyżej wskazano art. 67a § 1 ma zastosowanie w sprawie tylko w zakresie dopuszczalnych form udzielonej pomocy.

### **Egzekucja świadczeń pieniężnych.**

1. W sprawie I SA/Sz 1021/15 Sąd rozpoznawał skargę na postanowienie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. z dnia 24 czerwca 2015 r. wydane po rozpatrzeniu zażalenia O. SA (dalej: Spółka) na postanowienie Burmistrza Miasta S. z 27 kwietnia 2015 r., w sprawie stanowiska wierzyciela wobec zarzutów egzekucyjnych - którym utrzymano w mocy postanowienie organu I instancji.

W uzasadnieniu postanowienia Kolegium wskazało, że Naczelnik Urzędu Skarbowego w W. wszczął wobec ww. Spółki postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przez wierzyciela, gminę Miasto S. Przedmiotem wierzytelności objętej tytułem wykonawczym jest zaległość podatkowa w podatku od nieruchomości za 2009 rok.

Na skutek skargi Strony, WSA w Szczecinie uchylił zaskarżone postanowienie, jak i poprzedzające je postanowienie organu I instancji, uznając za trafny zarzut wygaśnięcia zobowiązania wskutek przedawnienia.

Wyjaśnił, że organy obu instancji jako podstawę do nieuznania zarzutu wygaśnięcia zobowiązania wskutek przedawnienia uznały fakt, że bieg terminu przedawnienia został zawieszony na podstawie art. 70 § 6 pkt 3 O.p. Zdaniem tych organów, przyczyną zawieszenia biegu przedawnienia jest powództwo cywilne wniesione przez trzy gminy (wśród których nie było gminy będącej wierzycielem w niniejszej sprawie) do sądu powszechnego (Sądu Okręgowego w W.), który ma rozstrzygnąć, czy dokonana umową z dnia 31 stycznia 2009 r. sprzedaż przez Spółkę części budowli telekomunikacyjnych (kabli) jest skuteczna, czy też jest to umowa pozorna, mająca na celu uniknięcie podatku od nieruchomości. W ocenie Kolegium, budowle stanowiące przedmiot tej umowy (linie telekomunikacyjne) położone są na terytorium całej Polski, co powoduje, że zobowiązanie podatkowe w podatku od nieruchomości ciążące na Spółce za te budowle jest podzielone na poszczególne gminy, a ich wartość, zgodnie z art. 4 ust. 9 u.p.o.l. określona jest proporcjonalnie do długości odcinka budowli położonego na terenie danej gminy. W związku z tym skutki prawne zakwestionowanej przed sądem powszechnym umowy sprzedaży, która zasadniczo wpłynęła na wartość opodatkowywanych budowli, dotyczą wszystkie budżety gmin, do których wpływa część podatku od nieruchomości należnego od Spółki za całość posiadanych budowli.

Sąd nie podzielił takiego poglądu. Sąd wskazał na treść art. 199a § 3 O.p., zgodnie z którym jeżeli z dowodów zgromadzonych w toku postępowania, w szczególności zeznań strony, chyba że strona odmawia składania zeznań, wynikają wątpliwości co do istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, z którym związane są skutki podatkowe, organ podatkowy występuje do sądu powszechnego o ustalenie istnienia lub nieistnienia tego stosunku prawnego lub prawa. Artykuł 199a § 3 O.p. zawiera swoisty środek dowodowy. Przepis ten odnosi się wyłącznie do kwestii ustaleń w zakresie istnienia prawa lub stosunku prawnego, nie dotyczy natomiast ustalenia przez sąd powszechny stanu faktycznego lub faktów, w tym np. oświadczeń woli. Poza zakresem normy z art. 199a § 3 o.p. pozostają okoliczności faktyczne sprawy. Przesłanką wystąpienia do sądu powszechnego jest stwierdzenie wątpliwości co do istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, z którym związane są skutki podatkowe. O tym, czy w konkretnej sprawie wystąpiła przesłanka wystąpienia do sądu, czyli pojawiły się "wątpliwości", decyduje organ podatkowy. W procesie tym powód (organ podatkowy, organ kontroli skarbowej) nie dochodzi żadnych roszczeń, domaga się jedynie dokonania przez sąd określonych ustaleń. Z powództwem,

o jakim mowa w art. 189<sup>1</sup> K.p.c., organ podatkowy może wystąpić tylko w toku prowadzonego postępowania podatkowego powiązanego bezpośrednio z czynnością prawną będącą przedmiotem sporu sądowego, jeżeli jest to niezbędne dla oceny jej skutków podatkowych. Wystąpienie przez organ podatkowy do sądu z powództwem na podstawie art. 189<sup>1</sup> K.p.c. skutkuje zawieszeniem biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego z dniem wniesienia żądania ustalenia przez sąd powszechny istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa – zgodnie z art. 70 § 6 pkt 3 O.p. WSA zauważył, że jak wynika z zaskarżonego postanowienia organ podatkowy nie wystąpił (w przedmiotowej sprawie podatkowej) z powództwem na podstawie art. 199a § 3 O.p. do sądu powszechnego, nie doszło więc do zawieszenia biegu terminu przedawnienia przedmiotowego zobowiązania podatkowego na podstawie art. 70 § 6 pkt 3 O.p.

Okoliczność, że inny organ podatkowy z takim powództwem wystąpił nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, gdyż taki fakt nie miał wpływu na bieg terminu przedawnienia przedmiotowego zobowiązania podatkowego.

Sąd podkreślił nadto, że zgodnie z art. 5 O.p. zobowiązaniem podatkowym jest wynikające z obowiązku podatkowego zobowiązanie podatnika do zapłacenia na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu albo gminy podatku w wysokości, w terminie oraz w miejscu określonych w przepisach prawa podatkowego. Istota zobowiązania podatkowego sprowadza się do zaistnienia między podatnikiem (podmiotem zobowiązanym – dłużnikiem podatkowym) a podmiotem publicznoprawnym (wierzycielem podatkowym) stosunku prawnego, którego przedmiotem jest zapłata podatku w określonej wysokości, terminie i miejscu. Zobowiązanie podatkowe jest skonkretyzowane zarówno po stronie podmiotowej, jak i przedmiotowej. Oznacza to, że podatnik ma uiścić podatek na rzecz danego podmiotu publicznoprawnego - w zakresie podatku od nieruchomości, danej gminy.

Zdaniem Sądu w świetle definicji zawartej w art. 5 O.p., na płaszczyźnie materialnoprawnej nie można zatem uznać, jak uczyniły to organy obu instancji w rozpoznawanej sprawie, że zdarzenie zaistniałe w stosunku zobowiązaniowym pomiędzy ściśle określonymi podmiotami (gminami które wystąpiły do sądu powszechnego) wywołało skutki w stosunkach prawnych związanych pomiędzy innymi podmiotami.

W konsekwencji WSA przyjął, że nie można więc uznać, iż pozew wniesiony do sądu powszechnego przez inny podmiot, niż gmina która jest wierzycielem konkretnej należności podatkowej, rodzi na podstawie art. 70 § 6 pkt 3 O.p., skutek w postaci zawieszenia biegu terminu przedawnienia we wszystkich zobowiązaniach podatkowych Spółki w podatku od nieruchomości za 2009 r.

Sąd wskazał dodatkowo należy, że wyrok wydany w oparciu o art. 189<sup>1</sup> K.p.c. będzie wywierał skutki i kształtował stan prawny wyłącznie pomiędzy stronami procesu, a taką stroną nie jest gmina będąca wierzycielem w niniejszej sprawie.

Z powyższych powodów Sąd uchylił zaskarżone jak i poprzedzające je postanowienie.



## Sprawy z zakresu ochrony środowiska (613)

Spośród spraw z zakresu wskazanej tematyki w roku 2016 Sąd rozpatrywał sprawy w przedmiocie:

- środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia,
- ochrony przyrody,
- gospodarowania odpadami,
- utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy.

Największą liczbę stanowiły sprawy dotyczące środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia. W większości przypadków organy administracji wydawały decyzje odpowiadające wymogom prawa, ale zdarzyły się też rozstrzygnięcia wydawane z naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego. I tak w sprawach o sygn. akt: II SA/Sz 757/16, II SA/Sz 758/16, II SA/Sz 814/16, II SA/Sz 815/16, II SA/Sz 817/16, Sąd uchylił decyzje wydane w obu instancjach przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy wiatrowej. Przyczynę uchylenia stanowiło niewyjaśnienie legitymacji skarżącego Stowarzyszenia do inicjowania postępowania nieważnościowego. Sąd wskazał, że wniosek Stowarzyszenia o wszczęcie postępowania nie zawierał żadnych informacji identyfikujących uprawnienia skarżącego do wszczęcia postępowania. W takiej sytuacji prawidłowo wszczęte zostało postępowanie nieważnościowe, jednak błędem było przystąpienie do merytorycznej oceny wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji organu I instancji z całkowitym pominięciem badania legitymacji Stowarzyszenia do działania w tej sprawie. Po wszczęciu postępowania organ orzekający w sprawie winien był zbadać, czy Stowarzyszenie posiada przymiot strony w rozumieniu art. 28 k.p.a., czy też wnosi o wszczęcie postępowania nieważnościowego, w sprawie dotyczącej innej osoby, jako organizacja społeczna w rozumieniu art. 31 k.p.a., przy czym warunkiem dopuszczenia organizacji społecznej do udziału w postępowaniu jest jednocześnie spełnienie obu wskazanych w § 1 powołanego wyżej przepisu przesłanek, czyli musi to być uzasadnione celami statutowymi tej organizacji i musi za tym przemawiać interes społeczny. Żądanie organizacji społecznej musi być uzasadnione celami statutowymi, a więc musi istnieć merytoryczne powiązanie przedmiotu postępowania administracyjnego z przedmiotem działalności organizacji społecznej. Działalność organizacji musi być określona jak najszczegółowiej, aby dawało to możliwość ustalenia, że działalność ta wiąże się z przedmiotem sprawy (wyrok NSA z 22 kwietnia 2008 r., sygn. akt II OSK 1499/06). W decyzjach Kolegium rozważań w tym zakresie zabrakło.

W zbliżonym przedmiocie Sąd orzekał w sprawie o sygn. akt II SA/Sz 933/16, tj. odmowy wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji ustalającej środowiskowe uwarunkowania realizacji dla przedsięwzięcia polegającego na budowie zespołu 5 siłowni wiatrowych. Oddalając skargę Sąd wskazał, że określona w Statucie

Stowarzyszenia działalność, a więc w istocie cele organizacji społecznej nie są tak ściśle określone aby dawały możliwość ustalenia, że wiążą się bezpośrednio z przedmiotem sprawy. Jakkolwiek Stowarzyszenie wywodzi działanie w interesie społecznym z tych postanowień statutu, które mówią o ochronie walorów dziedzictwa przyrodniczego i zapewnieniu bezpieczeństwa ekologicznego obywateli to, w ocenie Sądu, nie wykazało w sposób przekonujący powiązania konkretnych zagrożeń z planowaną inwestycją. Samo odwoływanie się do celów statutowych Stowarzyszenie nie jest wystarczające do przyjęcia, że interes społeczny w danej sprawie przemawia za wszczęciem postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd zajął również stanowisko, że organizacja społeczna, która nie brała udziału we wcześniejszym postępowaniu może złożyć wniosek o wszczęcie postępowania nadzwyczajnego dotyczącego stwierdzenia nieważności decyzji.

Wśród spraw rozstrzyganych w oparciu o ustawę o odpadach na uwagę zasługuje orzeczenie o sygn. akt II SA/Sz 89/16 w przedmiocie kary pieniężnej za niewykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 3 ustawy o odpadach, tj. nieprzekazania zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów za 2009 r.

Sąd ponownie rozpoznając sprawę, w związku z wyrokiem NSA z dnia 14 października 2015 r. II OSK 529/14, oddalił skargę Spółki. Za przesądzoną Sąd uznał kwestię, że adresatem decyzji w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej za niewykonanie obowiązku określonego w art. 37 ust. 3 ustawy o odpadach jest skarżąca Spółka, a nie znajdujący się w jej strukturze organizacyjnej sklep spożywczy. Posiadaczem odpadów jest bowiem podmiot prowadzący ten sklep. Z kolei prowadzenie prawidłowej gospodarki odpadami na poziomie centrum dystrybucyjnego nie zwalnia skarżącej Spółki z takiego samego obowiązku na poziomie poszczególnych sklepów, zaś spełnienie tego obowiązku powinno znaleźć odzwierciedlenie w dokumentacji prowadzonej zgodnie z wymogami ustawy o odpadach oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie.

W powołanym wyżej wyroku NSA przesądzana została również kwestia dotycząca wykonywania przez skarżącą obowiązku określonego w art. 37 ust. 3 ustawy o odpadach. Obowiązek ten skarżąca winna spełnić poprzez przekazanie zbiorczego zestawienia danych, o których mowa w art. 37 ust. 1 i 2 tej ustawy, marszałkowi województwa właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania odpadów, którym jest w okolicznościach niniejszej sprawy sklep spożywczy.

Jednak przy rozpatrywaniu sprawy należało wziąć pod uwagę zmianę przepisów ustawy o odpadach dokonaną ustawą z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010r. Nr 28, poz. 145). Ustawa zmieniająca weszła w życie z dniem 12 marca 2010 r. z wyjątkiem m.in. art. 1 pkt 26 lit. a tej noweli, który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2011 r. oraz art. 1 pkt 38 lit. a tiret 2, który

wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2013 r. - art. 19 pkt 1 i 2 ustawy zmieniającej. Zważywszy na przepis art. 1 pkt 26 lit. a ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r., obowiązek określony w art. 37 ust. 3 ustawy, dotyczący przekazywania zbiorczego zestawienia danych, o których mowa w ust. 1 i 2, posiadacz odpadów, w tym wytwórca komunalnych osadów ściekowych, jest obowiązany przekazać marszałkowi województwa właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania, odbierania odpadów komunalnych, zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów w terminie do dnia 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy. Z przepisu art. 19 pkt 1 ustawy zmieniającej wynika jednak, że zmiana terminu wykonania obowiązku określonego w art. 37 ust. 3 weszła w życie z dniem 1 stycznia 2011 r., a zatem skrócenie terminu (z końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy) dotyczyło dopiero obowiązku przekazywania danych za rok 2010. Na gruncie rozpatrywanej sprawy zmiana terminu nie ma znaczenia o tyle, że obowiązek określony w art. 37 ust. 3 ustawy o odpadach nie został przez skarżącą wykonany ani to w terminie dłuższym, ani też w terminie krótszym. Skutkiem niewykonania obowiązku jest nałożenie kary pieniężnej określonej w art. 79c ust. 3 znowelizowanej ustawy o odpadach, albowiem przepis ten wszedł w życie w dniu 12 marca 2010 r. i miał zastosowanie do sytuacji związanych z nieprzekazaniem zbiorczego zestawienia danych również za rok 2009. Organy orzekające w sprawie zastosowały przepisy ustawy zmieniającej ustawę o odpadach z dnia 22 stycznia 2010 r. w zakresie właściwym zarówno co do terminu wykonania obowiązku jak i zastosowanej kary pieniężnej.

### **Sprawy celne (630)**

Wniesione w 2016 roku skargi dotyczyły przede wszystkim decyzji wydanych w przedmiocie retrospektywnego zaksięgowania kwoty długu celnego – dwie sprawy oraz zajęcia produktów leczniczych. Obie skargi dotyczące retrospektywnego zaksięgowania kwoty długu celnego zostały wniesione przez ten sam podmiot i zostały przez sąd połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Po rozpoznaniu spraw zakończonych wyrokami w 2016 r. składy orzekające wydały rozstrzygnięcia oddalające skargi.

Sprawy, w których wniesiono skargi sądowoadministracyjne, wszczęte zostały z urzędu przez organy celne.

Nie odnotowano spraw, w których kwestia zawieszenia lub odmowy zawieszenia postępowania stanowiłaby podstawę skarg skierowanych do Sądu.

Szczególnie istotne problemy interpretacyjne nie wystąpiły w ww. sprawach, natomiast w następujących sprawach składy orzekające wyraziły poglądy i oceny prawne wymagające odnotowania:

1. Retrospektywne zaksięgowanie długu celnego.

W sprawach o sygnaturach I SA/Sz 1419/15 i I SA/Sz 1420/15 problem merytoryczny dotyczył prawidłowości klasyfikacji zadeklarowanego towaru, który zgłaszano jako olej napędowy niebarwiony o zawartości siarki 0.00072% z kodem TARIC 2710 19 43 90 ze stawką celną 0%, podczas gdy towar ten powinien być odprawiony jako pozostały olej średni objęty kodem TARIC 2710 19 29 00 ze stawką celną w wysokości 4,7%.

Rozpoznając sprawę Sąd wskazał na treść Nomenklatury Scalonej (CN) obowiązującej w dniu dokonania zgłoszeń celnych wskazał na definicje olejów średnich i olejów ciężkich zawarte w uwagach dodatkowych 2c i 2d do Działu 27 CN. I wyjaśnił, że w CN rozróżnienie olejów średnich i olejów ciężkich opiera się parametrze destylacji w 250°C, olej średnie do tej temperatury destylują w 65%, natomiast oleje ciężkie w mniej niż 65%. Opierając się na treści Certyfikatu Jakości przedmiotowego oleju po jego załadunku Sąd wskazał, że olej ten spełnia wymagania dla oleju średniego, co powoduje, że jest on automatycznie wykluczony z grupy olejów ciężkich z powodu objętości destylatu w 250°C. Sąd zgodził się także z organami celnymi co do tego, że w sprawie nie zaistniały okoliczności wskazujące, że ewentualne nieprawidłowe określenie kodu TARIC w zgłoszeniu nie miało swojego źródła w celowym działaniu strony i uznał, że od kwoty retrospektywnie zaksięgowanego długu celnego należne są odsetki (art. 65 ust. 5 prawa celnego).

## 2. Zajęcie towaru na podstawie art. 30 ust. Prawa celnego.

Wyrok w sprawie I SA/sz 616/16 został wydany w trybie uproszczonym na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 119 pkt 3 p.p.s.a. Istota sporu pomiędzy stronami sprowadzała się do oceny czy dopuszczalne było sprowadzenie do Polski wskazanych w postanowieniu o zajęciu towaru produktów leczniczych w ramach limitu pięciu opakowań na własne potrzeby, o którym mowa w art. 68 ust. 5 Prawa farmaceutycznego za pośrednictwem usług kurierskich. W ocenie strony termin ten może oznaczać zarówno przywóz leków przez podróżnego w bagażu osobistym, jak również dostarczanie leków za pośrednictwem przesyłek kurierskich. Natomiast zdaniem organów celnych, przywóz produktów leczniczych na własne potrzeby lecznicze bez wymaganej zgody dotyczy tylko przywozu dokonanego przez podróżnych przekraczających fizycznie granicę RP. Konkretnie chodziło o interpretację ww. przepisu i zawartego w nim pojęcia "przywozu". Strona zarzuciła błędną wykładnię przepisów organom celnym i w konsekwencji niezasadne zastosowanie przepisów WKC i zajęcie towarów w trybie art. 30 ust. 1 i ust. 3 Prawa celnego. Sąd rację przyznał organom celnym, wskazując że celem objęcia obrotu produktami leczniczymi ścisłymi regułami, określonymi w ustawie Prawo farmaceutyczne była ochrona zdrowia, bezpieczeństwo pacjentów oraz bezpieczeństwo takiego obrotu, zgodnie z wymogami określonymi w Konstytucji, a także dopasowanie przepisów krajowych do tzw. standardów Unii Europejskiej. Sąd odwołał się do treści art. 3, art. 38 Prawa farmaceutycznego i przytoczył treść art. 68 ust. 5 tej ustawy, który stanowi, że nie wymaga zgody Prezesa Urzędu przywóz z zagranicy produktu leczniczego na własne potrzeby lecznicze

w liczbie nieprzekraczającej pięciu najmniejszych opakowań. Sąd zauważył, że Prawo farmaceutyczne nie zawiera definicji "przywozu" produktu leczniczego, jednak w ustawie tej zdefiniowano pojęcie importu produktu leczniczego, którym jest każde działanie polegające na sprowadzaniu produktu leczniczego spoza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w tym ich magazynowanie, kontrola jakości przy zwalnianiu serii i dystrybucja (art. 2 pkt 7a Prawa farmaceutycznego). Sąd wskazał, że ustawa w tym miejscu nie posługuje się pojęciem "przywozu" lecz wskazuje nie bez przyczyny na "każde działanie polegające na sprowadzaniu produktu leczniczego" – a zatem odróżnia je od "przywozu", zatem na gruncie Prawa farmaceutycznego może istnieć inne działanie polegające na sprowadzaniu produktu leczniczego, niebędące przywozem. Działaniem takim, w ocenie Sądu, może być sprowadzanie produktu leczniczego w drodze sprzedaży wysyłkowej. Dodatkowo Sąd odwołał się do definicji sprzedaży wysyłkowej produktów leczniczych zawartej w art. 2 pkt 37aa Prawa Farmaceutycznego i uznał, że art. 68 ust. 3 tej ustawy dopuszcza prowadzenie wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych wyłącznie przez apteki ogólnodostępne i punkty apteczne, możliwość ta dotyczy tylko produktów leczniczych wydawanych bez przepisu lekarza, tym samym leki na receptę nie mogą być w ogóle sprzedawane w drodze sprzedaży wysyłkowej. Art. 68 ust. 3a Prawa farmaceutycznego z kolei, zawiera delegację ustawową dla ministra właściwego do spraw zdrowia do wydania rozporządzenia szczegółowo regulującego taką sprzedaż, w tym m.in. sposób dostarczania tych produktów do odbiorców. Analiza stanu faktycznego sprawy wskazuje, iż mamy tu do czynienia ze sprzedażą wysyłkową z zagranicy produktu leczniczego, który (co jest niesporne) w Polsce wydawany jest na receptę. Sąd przyznał, że w Prawie farmaceutycznym brak definicji ustawowej słowa "przywóz". Potoczne znaczenie słowa przywóz nie daje również jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy przywóz produktów leczniczych na własne potrzeby w ramach limitu dotyczy tylko podróżnych czy też sprzedaży z udziałem usług kurierskich bądź poczty. Według Słownika Języka Polskiego PWN "przywóz" to: 1. "przywiezienie czegoś do danego miejsca" 2. "sprowadzenie towaru z obcego kraju". Jednak zdaniem Sądu analiza obowiązujących uregulowań prowadzi do wniosku, że ustawodawca w różnych miejscach Prawie farmaceutycznym posługuje się tym wyrazem bądź w jednym bądź w drugim z wymienionych znaczeń. Zdaniem Sądu analiza całości uregulowań zawartych w ustawie Prawo farmaceutyczne prowadzi do wniosku, że w art. 68 ust. 5 użyto słowa "przywóz" w pierwszym z tych znaczeń. W przepisie tym chodzi bowiem o czynne działanie, za które nie można uznać sytuacji korzystania z usługi kurierskiej, czy wysyłki pocztowej (sprowadzenie produktu leczniczego w drodze sprzedaży wysyłkowej). Za nieracjonalne, zdaniem Sądu, należałoby uznać postępowanie ustawodawcy, który z jednej strony w sposób szczegółowy reguluje sprzedaż wysyłkową produktów leczniczych, dodatkowo całkowicie wyłączając możliwość sprzedaży tą drogą leków wydawanych na receptę, a z drugiej strony pozwala na sprowadzanie takich leków w drodze sprzedaży wysyłkowej z zagranicy bez określenia

jakichkolwiek dodatkowych warunków. Byłoby to całkowicie sprzeczne z celami ustawy Prawo farmaceutyczne, która obejmuje obrót produktami leczniczymi ścisłymi regułami, w celu zapewnienia ochrony zdrowia, bezpieczeństwa pacjentów oraz bezpieczeństwa takiego obrotu. Niewątpliwie przyzwolenie na sprzedaż wysyłkową produktów leczniczych z zagranicy, bez określenia w stosunku do niej jakichkolwiek wymogów, w dużo większym stopniu zagrażałoby naruszeniem powyższych celów. W ocenie Sądu, gdyby ustawodawca zgodził się na "każde działanie polegające na sprowadzaniu produktu leczniczego" z zagranicy to w art. 68 ust. 5 Prawa farmaceutycznego użyłby raczej słowa "import", w sytuacji zaś zgody na sprzedaż wysyłkową z zagranicy również nawiązałby do zdefiniowanego pojęcia sprzedaży wysyłkowej – czego nie uczynił. W konsekwencji, Sąd zgodził się z organami celnymi, że przywóz, w rozumieniu art. 68 ust. 5 Prawa farmaceutycznego, a więc na własne potrzeby w ramach limitu (do pięciu opakowań) dotyczy wyłącznie sytuacji, gdy produkty są przewożone przez osobę fizyczną – podróżnego przekraczającego granicę.

### **Sprawy z zakresu pomocy społecznej (632)**

Symbol 6320 – zasiłki celowe i okresowe

W tej grupie spraw znalazły się sprawy ze skarg na decyzje przyznające bądź odmawiające przyznania zasiłków celowych i okresowych jak również sprawy ze skarg na decyzje w przedmiocie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia oraz w przedmiocie umorzenia należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia w formie zasiłku celowego. Dominowały przy tym sprawy, w których uchylono bądź zaskarżone decyzje bądź decyzje organów obu instancji.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 331/16 uchylono zarówno decyzję organu I instancji jak i decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego utrzymującą w mocy decyzję o odmowie przyznania pomocy finansowej w formie zasiłku celowego na wykonanie fotografii do dowodu osobistego.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcia Sąd wskazał, że organ I instancji, wyłącznie na podstawie oświadczenia ojca wnioskodawcy o braku zgody na wywiad środowiskowy, uznał, że zachowanie skarżącego kwalifikuje się jako brak współdziałania z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, a tym samym wyczerpuje przesłankę odmowy uwzględnienia jego wniosku na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Zdaniem Sądu, ocena organu była przedwczesna w sytuacji, gdy organ miał wiedzę, że skarżący przebywa poza miejscem zamieszkania ojca, w Szpitalu Psychiatrycznym i nie wziął pod uwagę możliwości przeprowadzenia wywiadu w miejscu pobytu skarżącego. Tymczasem w § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 712) wprost określono, że w przypadku gdy osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia przebywa

w podmiocie leczniczym, w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, kierownik ośrodka pomocy społecznej zwraca się do kierownika podmiotu leczniczego o przeprowadzenie wywiadu przez pracownika socjalnego zatrudnionego w tym podmiocie albo o umożliwienie przeprowadzenia wywiadu przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej. Zdaniem Sądu, organ I instancji winien był przede wszystkim ustalić czas pobytu skarżącego w szpitalu, czy jest to krótkotrwały pobyt, i w tym zakresie ewentualnie rozważyć inny termin wywiadu, czy jest też to długotrwały pobyt, a zatem nie można mówić o wspólnym zamieszkiwaniu i gospodarowaniu z ojcem, co obliguje organ do przeprowadzenia wywiadu w innym miejscu pobytu, a taką możliwość dają organowi przepisy ww. rozporządzenia (§ 2 ust. 3 i § 5).

Z kolei w sprawie o sygn. akt II SA/Sz 271/16 uchylono decyzje organów obu instancji - w przedmiocie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Zdaniem Sądu, Samorządowe Kolegium Odwoławcze rozpoznające odwołanie wnioskodawcy nie mogło wydać decyzji orzekającej o utrzymaniu w mocy decyzji organu pierwszej instancji w oparciu o art. 98 w związku z art. 6 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej, bowiem świadczenie przyznane skarżącemu decyzją z dnia 20 lutego 2014 r., było pomocą rzeczową - posiłek w szkole dla dzieci skarżącego. Świadczenie to nie stanowiło świadczenia pieniężnego, a tylko do świadczeń o takim charakterze ma zastosowanie powołany art. 6 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto organ odwoławczy nawet nie zauważył, że organ pierwszej instancji rozpoznał sprawę w oparciu o art. 96 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej uznając, że sprawa dotyczy "zwrotu wydatków poniesionych na świadczenie z pomocy społecznej w formie zakupu posiłku w szkole...".

Sąd zauważył, że nieprawidłowa w ww. zakresie decyzja organu odwoławczego zawiera także całkowicie nieprawidłowe uzasadnienie odnośnie do zastosowania w niniejszej sprawie art. 104 ustawy o pomocy społecznej, a tym bardziej art. 39 tej ustawy, który w sprawie nie miał w ogóle zastosowania, co - zdaniem Sądu - stanowi naruszenie art. 107 § 3 k.p.a.

Z art. 104 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej wynika, że co do zasady organ wydaje jedną decyzję w przedmiocie wysokości należności i terminu zwrotu. Kolegium utrzymując z naruszeniem art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a. zaskarżoną decyzję w mocy, nie dostrzegło przy tym, że organ pierwszej instancji w swojej decyzji naruszył art. 104 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, skoro ustalając wysokość należności podlegającej zwrotowi nie określił jednocześnie terminu jej zwrotu.

Sąd zwrócił także uwagę na treść przepisu art. 104 ust. 4 wspomnianej ustawy, wskazując, że w pierwszej kolejności organ winien pouczyć stronę o możliwości złożenia wniosku, o którym mowa w tym przepisie, a następnie rozpoznać ten wniosek bądź wniosek pracownika socjalnego w tym zakresie, poprzedzając to rozpoznanie przeprowadzeniem stosownego postępowania wyjaśniającego.

Z opisanych wyżej przyczyn, uchylone zostały także decyzje organów obu instancji w dwóch innych sprawach tego samego skarżącego (o sygn. akt II SA/Sz 268/16 i II SA/Sz 272/16) – dotyczących obowiązku zwrotu wydatków poniesionych na świadczenie z pomocy społecznej w formie 1 tony węgla z dowozem do miejsca zamieszkania.

Symbol 6321- zasiłki stałe.

Większość spraw w tej grupie dotyczy decyzji w przedmiocie odmowy przyznania zasiłku stałego. Tylko w jednym przypadku skargę złożono na decyzję przyznającą taki zasiłek (z uwagi na błędnie wyliczoną zdaniem skarżącego wysokość zasiłku). Ponadto w jednym przypadku skarga dotyczyła decyzji w przedmiocie nienależnie pobranego świadczenia oraz jego zwrotu.

W sprawie sygn. II SA/Sz 1242/15 Sąd uchylił decyzje organów obu instancji.

W omawianej sprawie organy administracji zasadnie uznały, że skarżący spełnia ustawowo określone przesłanki uprawniające do przyznania zasiłku stałego, jednak kwestią sporną stało się obliczenie dochodu wnioskodawcy. Organy uznały, że zmianę wysokości otrzymywanego przez wnioskodawcę dodatku mieszkaniowego w miesiącu złożenia wniosku należało uwzględnić i do obliczenia dochodu przyjąć dodatek w wysokości uwzględniającej tę zmianę. Sąd podzielił argument skarżącego, że sposób wyliczenia jego dochodu, będącego podstawą przyznania zasiłku stałego wskazany w decyzji jest nieprawidłowy.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, dochód wnioskodawcy stanowi suma jego miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. Dochód z miesiąca złożenia wniosku bierze się pod uwagę tylko w sytuacji dochodu utraconego, co w przypadku skarżącego nie miało miejsca. Natomiast zmiana wysokości dochodu może dotyczyć tylko przypadku, gdy w trakcie pobierania świadczeń o których mowa w art. 36 ustawy o pomocy społecznej, dochód beneficjenta wzrósł/zmniejszył się. Wówczas zastosowanie do obliczeń dochodu takiej osoby ma przepis art. 106 ust 3a, 3b i ewentualnie art. 106 ust. 5 tej ustawy, jako podstawa decyzji zmieniającej lub uchylającej uprzednio przyznane świadczenie. Gdy organ rozpatruje pierwszy wniosek o przyznanie świadczenia, tak jak w przedmiotowej sprawie, zmiana sytuacji dochodowej strony nie następuje, gdyż nie ma wcześniejszego okresu pobierania świadczeń, który można byłoby porównać.

Także w sprawie o sygn. akt II SA/Sz 906/15 Sąd uchylił decyzje organów obu instancji. W omawianej sprawie, organ I instancji powołując się na zebrany materiał dowodowy wywiódł, że wnioskodawca prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z bratem oraz matką przy czym za zmianę miejsca zamieszkania nie można uznać jego pobytu w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym. Przyjmując do ustaleń łączny dochód trzyosobowej rodziny organ uznał, że kwota przypadająca na osobę w rodzinie, przekracza kwotę 456,00 zł, która stanowi ustawowe kryterium dochodowe na osobę w rodzinie warunkujące przyznanie zasiłku stałego.



W ocenie Sądu skarżący jest osobą obłożnie chorą, wymagającą stałej i do tego fachowej opieki i właśnie dlatego przebywającą w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Barlinku. Jak wynika to z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, jego stan zdrowia nie ulegnie poprawie (jest trwale niezdolny do samodzielnej egzystencji), czego konsekwencją z pewnością będzie fakt dożywotniego korzystania z opieki jaką zapewnia mu Zakład. W tej sytuacji nie można mówić, że skarżący wspólnie z bratem i matką zamieszkuje i gospodaruje. Sam fakt, że matka poczuwa się do ponoszenia choćby częściowej odpłatności za jego wyżywienie i zakwaterowanie w Zakładzie, sytuacji tej nie zmienia.

Jakkolwiek z art. 27 Kodeksu cywilnego wynika, że miejscem zamieszkania osoby objętej opieką jest miejsce zamieszkania jej opiekuna, nie oznacza to jednak, że osoba ubezwłasnowolniona nie może faktycznie stale przebywać w innym miejscu i tam koncentrować swoją aktywność życiową.

Zdaniem Sądu, organ odwoławczy stwierdzając, że opiekun prawny zobowiązany jest do ponoszenia kosztów utrzymania osoby pozostającej pod opieką, błędnie zinterpretował przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Opiekun sprawuje pieczę nad osobą i majątkiem pozostającego pod opieką; podlega przy tym nadzorowi sądu opiekuńczego (art. 155 § 1, 162 § 3). Z powyższego więc wynika, że opiekun ponosi wszelkie koszty z majątku podlegającego opiece, co w niniejszej sprawie nie ma miejsca, bowiem skarżący nie posiada własnych dochodów ani majątku (Sąd odstąpił od sporządzania inwentarza – art. 160 § 2).

W świetle art. 6 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej osoba samotnie gospodarująca, w rozumieniu tej ustawy, to osoba prowadząca jednoosobowe gospodarstwo domowe. Sąd przyznał, że trudno w stanie faktycznym omawianej sprawy wprost zastosować tą definicję do sytuacji skarżącego. Jednakże mając na uwadze to, że tym bardziej nie można zastosować definicji rodziny z art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej, skład Sądu orzekający w tej sprawie, mając na uwadze całokształt sytuacji faktycznej omawianej sprawy uznał, że złożony przez skarżącego wniosek o przyznanie zasiłku stałego, winien zostać rozpatrzony przy uwzględnieniu, iż wymieniony prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe.

Przyjmując takie rozwiązanie Sąd miał na uwadze również i to, że sytuacja prawna rodzin osób umieszczonych w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych jest znacznie gorsza niż rodzin osób umieszczonych w domach pomocy społecznej, o czym świadczy art. 61 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że zaskarżona decyzja oraz poprzedzająca ją decyzja organu I instancji zostały wydane z naruszeniem art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, poprzez jego błędną wykładnię, a naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy.

Sprawy o symbolu 6322- usługi opiekuńcze, w tym skierowanie do domu pomocy społecznej

W tej grupie spraw przeważają sprawy, w których zapadły wyroki uchylające zaskarżone decyzje ewentualnie uchylające decyzje organów obu instancji. W jednym przypadku stwierdzono nieważność zaskarżonej decyzji oraz decyzji ją poprzedzającej.

Ostatnia z wymienionych spraw (o sygn. akt II SA/Sz 766/15) dotyczyła skargi na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego utrzymującą w mocy decyzję organu I instancji w sprawie odmowy umieszczenia skarżącej w domu pomocy społecznej na pobyt czasowy.

W omawianej sprawie Sąd uznał, że w stanie prawnym ukształtowanym ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej brak jest podstaw do wydania decyzji o odmowie umieszczenia w konkretnym DPS, z powodu braku miejsc, osoby posiadającej decyzję o skierowaniu do umieszczenia na pobyt stały w domu pomocy społecznej.

Przedmiotową kwestię reguluje art. 59 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi w ust. 1, że decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Ust. 2 tego przepisu stanowi, iż decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej. Natomiast zgodnie z ust. 3 tego przepisu, w razie niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, powiadamia się osobę o wpisaniu na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W ocenie Sądu, z powyższych przepisów jednoznacznie wynika, że starania opiekunki prawnej skarżącej o umieszczenie jej mamy w Domu Pomocy Społecznej, w sytuacji wskazanej w zaskarżonej decyzji, tj. braku miejsc w danym czasie, nie mogły być rozstrzygnięte w formie władczej, przez wydanie decyzji odmownej, lecz w formie pisma informującego o braku możliwości umieszczenia w konkretnym domu pomocy społecznej, we wskazanym przez zainteresowanego terminie.

Decyzja jest prawną formą załatwienia określonych prawem spraw władczym rozstrzygnięciem organów administracji publicznej. Jej wydanie możliwe jest zatem tylko w sytuacjach przewidzianych prawem, tj. określonych w kodeksie postępowania administracyjnego lub ustawach szczególnych regulujących określone obszary życia społecznego. W sytuacji, gdy przepisy prawa nie przewidują wydania decyzji lecz załatwienia sprawy w innej formie, a organ wydaje decyzję, spełnia się przesłanka wydania decyzji bez podstawy prawnej, o której mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

Z kolei w sprawie o sygn. akt II SA/Sz 194/16 uchylono zarówno zaskarżoną jak i poprzedzającą ją decyzję organu I instancji w przedmiocie odmowy skierowania skarżącej do domu pomocy społecznej.

Kwestią sporną w powyższej sprawie była ocena możliwości udzielenia pomocy stronie przez członków jej najbliższej rodziny oraz kwestia wnikliwości zbadania jej sytuacji rodzinnej przez organy obu instancji.

Sąd przyznał rację skarżącej, że organy obu instancji w sposób bardzo powierzchowny zbadały sytuację jej rodziny. Nie poczyniły starań by zbadać warunki, w jakich funkcjonuje na co dzień skarżąca, czy faktycznie może ona polegać na pomocy obu synów, w jakim zakresie są oni w stanie rzeczywiście zapewnić jej opiekę. Organy obu instancji poprzestały na zanalizowaniu przede wszystkim kwestii majątkowych synów skarżącej, spychając kwestie rodzinne na dalszy plan, jako mniej istotne, wychodząc z założenia, że skoro ich sytuacja majątkowa przekracza kryterium dochodowe, to są oni w stanie zapewnić opiekę matce.

Tymczasem skarżąca konsekwentnie wskazywała, że mimo przekroczenia kryterium dochodowego przez rodziny obu synów, nie są oni w stanie zapewnić jej odpowiedniej opieki. Jeden z synów mieszka z małżonką w dwupokojowym mieszkaniu, gdzie są kręte schody, sąsiadów nie ma do późnych godzin popołudniowych, budynek znajduje się w odległości około 200 metrów od następnych budynków, nie ma zatem warunków by mogła z nimi zamieszkać. Natomiast drugi z synów w związku z kwestiami finansowymi nie chce przejąć opieki nad matką, dochodzi również do tego obawa o bezpieczeństwo jego dwuletniego dziecka wobec nieprzewidywalnych zachowań skarżącej. Organy obu instancji nie zbadały tych okoliczności.

Sąd podzielił stanowisko skargi, że decyzje organów obu instancji zostały wydane z naruszeniem ogólnych zasad postępowania administracyjnego w szczególności przy niewyjaśnionym dokładnie stanie faktycznym, pomijając słuszny interes skarżącej. Dopiero po ponownym zbadaniu stanu faktycznego i wszystkich okoliczności podnoszonych przez skarżącą, będzie możliwe wydanie decyzji w niniejszej sprawie.

Sąd zaznaczył przy tym, że przepis art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nie uzależnia prawa do umieszczenia w domu pomocy społecznej od posiadania rodziny i sytuacji finansowej tej rodziny, lecz od faktu, czy można osobie wymagającej całodobowej opieki zapewnić niezbędną pomoc w codziennej egzystencji w inny sposób niż poprzez pobyt w domu pomocy społecznej. Jest zatem oczywiste, że nie można odmówić tej formy wsparcia osobie spełniającej opisane w art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej warunki, mimo iż nie jest ona całkowicie samotna. W tej sytuacji, organ prowadząc postępowanie w sprawie wniosku skarżącej o umieszczenie jej w domu pomocy społecznej jest obowiązany ustalić, czy skarżąca faktycznie może otrzymać i czy w istocie otrzymuje pomoc ze strony jej synów w zakresie dla niej koniecznym.

Sprawy o symbolu 6324 rodzina zastępcza, pomoc na usamodzielnienie dla wychowanka rodziny zastępczej.

We wszystkich sprawach w tej grupie zapadły rozstrzygnięcia uchylające decyzje organów obu instancji.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 1409/15 uchylono decyzje wydane w przedmiocie jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjętego do pieczy zastępczej.

W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że w podstawie prawnej wydanej decyzji powołano się na uchwałę Zarządu Powiatu zmieniającą wcześniejszą uchwałę z dnia 4 sierpnia 2015 r. w sprawie zasad przyznawania niektórych świadczeń dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. Z kolei w podstawie prawnej ww. uchwały Zarząd Powiatu powołał się na art. 32 ust. 1 ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz art. 83 ust.1 pkt 1, ust. 1 pkt 2 lit. a, ust. 2 i ust. 4 u.w.r.s.p.z. Sąd podkreślił, że art. 32 ust.1 ustawy o samorządzie powiatowym stanowi, że zarząd powiatu wykonuje uchwały rady powiatu, a nie wydaje w tej sprawie własnych uchwał. Kompetencje w tej kwestii należą do rady powiatu, co wynika zresztą z art. 12 pkt 8a i 11 ww. ustawy. Powołanie się zatem w zaskarżonej decyzji na uchwałę Zarządu Powiatu było nieuprawnione, co stanowi podstawę do zakwestionowania legalności opartej na takiej podstawie decyzji.

W ocenie Sądu, powyższe naruszenie prawa było wystarczającym powodem do uchylenia zaskarżonej decyzji oraz poprzedzającej ją decyzji organu pierwszej instancji. Niemniej jednak uznał, że dla prawidłowego ponownego rozpatrzenia sprawy, niezbędne jest zwrócenie przez Sąd uwagi na wadliwy sposób prowadzenia przez organy postępowania administracyjnego w sprawie wywołanej wnioskiem skarżącej. Charakter decyzji uznaniowej nakładał na organy obowiązek zachowania staranności w zebraniu i ocenie całego materiału dowodowego niezbędnego dla końcowego rozpoznania sprawy. Tymczasem analizując uzasadnienie decyzji organów obu instancji nie sposób ustalić, jakie konkretne okoliczności skonfrontowane z możliwościami finansowymi organu i potrzebami dziecka, ustalonymi w toku postępowania wyjaśniającego, rzutowały na uznanie o przyznaniu wnioskodawczyni określonej w decyzji kwoty. Organ odwoławczy, mimo zarzutu odwołania, nie odniósł się rzetelnie do podnoszonych przez stronę wydatków poniesionych na utrzymanie dziecka w wysokości przekraczającej przyznaną kwotę.

Z opisanych wyżej powodów uchylono także decyzje organów obu instancji w analogicznej sprawie o sygn. akt II SA/Sz 1410/15.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 1397/15 zapadł wyrok uchylający zaskarżoną decyzję oraz decyzję organu I instancji w przedmiocie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt osoby pełnoletniej w spokrewnionej rodzinie zastępczej.

Przeprowadzona w tej sprawie kontrola zaskarżonej decyzji wykazała, że organ odwoławczy nie ustalił i nie rozważył wszystkich okoliczności zaistniałych w sprawie, istotnych dla oceny warunków uzasadniających odstąpienie od ustalenia opłaty za pobyt syna strony w rodzinie zastępczej.

Zdaniem Sądu, uzasadniając odmowę odstąpienia od ustalenia opłaty organ odwoławczy odniósł się wyłącznie do okoliczności przekroczenia przez zobowiązanego

kryterium dochodowego w zestawieniu z jego dochodem. Tymczasem skarżący od początku postępowania wskazywał, że jest osobą niepełnosprawną, przewlekłe choruje, często przebywa w szpitalach. W piśmie do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie skarżący podał, że ma problemy z kręgosłupem i zmuszony jest poddawać się systematycznie zabiegom rehabilitacyjnym, a także ma astmę i w związku z tym zmuszony jest zakupić urządzenie zapobiegające bezdechowi nocnemu, o czym wspomina pełnomocnik w skardze. Nadto, w aktach znajduje się kopia orzeczenia w którym wymieniono rodzaj schorzeń powodujących u skarżącego inwalidztwo określone czasowo na III grupę, a także wskazano schorzenia współistniejące, przewlekłe, wymagające leczenia specjalistycznego.

Niewątpliwie sytuacja zdrowotna skarżącego, stanowić może jedną z przesłanek do podjęcia decyzji, zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 2 uchwały Rady Miasta Nr XIV/338/11. Należało ją zatem rozważyć i dać temu wyraz w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze tego nie uczyniło, skupiając się jedynie na analizie kryterium dochodowego. W konsekwencji, brak przedstawienia swojej oceny co do wystąpienia "innych uzasadnionych okoliczności", do których również odwołuje się § 3 ust. 2 pkt 2 uchwały Rady Miasta Nr XIV/338/11, uniemożliwił sądową kontrolę zgodności z prawem stanowiska organu w tym zakresie. Skoro zaskarżona decyzja ma charakter uznaniowy, to brak odniesienia się przez organ do jednej z przesłanek stanowiącej podstawę wydania decyzji o odstąpieniu od ustalenia opłaty, stanowi uchybienie obowiązkom wynikającym z art. 7, art. 77 § 1 i art. 107 § 3 K.p.a., które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Sprawy z pomocy społecznej - 6329 - inne o symbolu 632.

W tej grupie spraw przeważają sprawy, w których zapadły wyroki uchylające decyzje organów obu instancji. W kilkunastu sprawach stwierdzono nieważność zaskarżonych decyzji bądź też decyzji organów obu instancji.

W sprawie II SA/Sz 651/16 organy obu instancji uznały, że skarżąca nie spełnia warunków do przyznania świadczenia rodzicielskiego bowiem uzyskała już świadczenie na pierwsze dziecko – z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1. W tej sytuacji nie przysługuje jej prawo do świadczenia rodzicielskiego na kolejne dziecko bowiem w przypadku zbiegu uprawnień do świadczeń, tj. świadczenia rodzicielskiego i świadczenia pielęgnacyjnego przysługuje jedno z tych świadczeń wybrane przez osobę uprawnioną.

W omawianej sprawie Sąd uznał, że zaskarżona decyzja oraz poprzedzająca ją decyzja zostały wydane w oparciu o błędną wykładnię prawa materialnego, tj. przepisu art. 27 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, co obligowało Sąd do uchylenia decyzji organów obu instancji. Zdaniem Sądu, wspomniany art. 27 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych dotyczy prawa do przyznania jednego ze świadczeń rodzinnych na skutek zbiegu uprawnień w sytuacji wychowania lub opieki nad tym samym dzieckiem, a nie dotyczy

przypadku, gdy mamy do czynienia ze zbiegiem uprawnień z tytułu wychowywania lub opieki nad różnymi dziećmi.

Sąd w całości podzielił stanowisko zaprezentowane w wyrokach Wojewódzkich Sądów Administracyjnych wydanych w podobnym stanie prawnym i faktycznym, że nie ma również podstaw, aby z innych przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych wprowadzić wnioski o ograniczeniu prawa do świadczenia rodzicielskiego w związku ze zbiegiem uprawnień do innych świadczeń przysługujących na podstawie tej ustawy w przypadku różnych dzieci osoby uprawnionej (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 23 sierpnia 2016 r., sygn. akt IV SA/Wr 158/16; LEX nr 2115167, wyrok WSA w Gdańsku z 27 października 2016 r., sygn. akt III SA/Gd 573/16).

W sprawie II SA/Sz 766/16, Sąd kierując się dokonaną w tej sprawie przez Naczelny Sąd Administracyjny wykładnią prawa, przedstawioną w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 maja 2016 r. (sygn. akt I OSK 1918/14) – uchylił decyzje organów obu instancji i umorzył postępowanie administracyjne – w części dotyczącej nienależnie pobranego świadczenia przyznanego na rzecz jednego z synów skarżącej.

Uchylając wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 13 marca 2014 r. (sygn. akt II SA/Sz 1083/13) – oddalający skargę w części dotyczącej zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przyznanego na rzecz jednego z synów skarżącej, Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 2 pkt 7a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w istocie dotyczy sposobu rozumienia pojęcia tych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, którym należy przypisać cechę "nienależności", na skutek sądowego obniżenia wysokości zasądzonych alimentów w trakcie realizowania zastępczego obowiązku ich zapłaty, na podstawie przepisów ustawy. W rozpoznawanej sprawie, to modyfikacja tytułu wykonawczego, na skutek wyroku, zapadłego przed Sądem Rejonowym, stanowiła zdarzenie skutkujące koniecznością zmiany wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Sąd odwoławczy zwrócił uwagę, że zmiana wysokości (obniżka) alimentów nastąpiła od dnia 25 sierpnia 2011 r., a więc za okres, w którym skarżąca w dobrej wierze i w zgodzie z unormowaniami ustawy pobierała sporne świadczenie. Nie pozwala to na kwestionowanie "należności" świadczenia przynajmniej za okres, w którym, na skutek braku wyroku sądu rodzinnego, strona nie mogła ani nie pobierać alimentów (świadczenia z funduszu alimentacyjnego) ani też zgłosić właściwemu organowi, że doszło do zmiany wysokości zasądzonych alimentów, a jednocześnie nie mogła mieć ani wiedzy ani świadomości, że obowiązek alimentacyjny może zostać całkowicie lub częściowo zniesiony. Sam fakt wydania wyroku obniżającego wysokość alimentów z datą wsteczną nie czyni możliwym stwierdzenia, że wypłacenie świadczeń sprzed tej daty nastąpiło mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie takiej wypłaty w dotychczasowej wysokości. W ocenie NSA, w rozpoznawanej sprawie, to modyfikacja tytułu wykonawczego, na skutek wyroku z dnia 9 listopada 2011 r., zapadłego przed Sądem Rejonowym, stanowiła zdarzenie skutkujące koniecznością zmiany wysokości

świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo Sąd odwoławczy zwrócił uwagę na konieczność prawidłowego określenia – przy ponownym rozpoznaniu sprawy - przedmiotu sprawy a także dokonania analizy uzasadnień decyzji organów obu instancji oraz wyjaśnienia, czego, po uprawomocnieniu się wyroku z dnia 13 marca 2014 r. w części stwierdzającej nieważność (wobec jej niezaskarżenia do NSA), dotyczy postępowanie, jakie będzie prowadzone po niniejszym uchyleniu zaskarżonej dalszej części tego wyroku oraz w sposób prawidłowy, czytelny dla organów sformułować zakres rozstrzygnięcia w razie konieczności uchylenia zaskarżonych decyzji.

Mając na uwadze powyższe zalecenia NSA, Sąd po ponownym rozpoznaniu sprawy przyjął, że przedmiotem rozpoznania Sądu orzekającego w dniu 13 marca 2014 r. była tylko i wyłącznie decyzja o ustaleniu nienależnego świadczenia, nie zaś decyzja obligująca do zwrotu tego świadczenia. Mając na uwadze wiążącą dla sądu I instancji wykładnię przepisów art. 2 pkt 7a, art. 10 ust. 1, art. 29 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dokonaną przez NSA w wyroku z dnia 13 maja 2016 r., Sąd uznał, że pojęcia "zmiany", o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, nie można było odnieść do dokonanego przez sąd rodzinny obniżenia wysokości alimentów z datą wsteczną, tj. od dnia 25 sierpnia 2011 r. W odniesieniu do okresu poprzedzającego zmianę tytułu wykonawczego, obniżającego alimenty skarżąca nie mogła mieć ani wiedzy, ani świadomości, że obowiązek alimentacyjny może zostać całkowicie lub częściowo zniesiony. W tym czasie skarżąca w dobrej wierze i w zgodzie z unormowaniami ustawy pobierała sporne świadczenie. Dlatego też, wbrew stanowisku organów, sam fakt wydania wyroku obniżającego wysokość alimentów z datą wsteczną nie oznacza, że wypłacenie świadczeń sprzed tej daty nastąpiło mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie wypłaty w dotychczasowej wysokości. W związku z tym, należności wypłacone z funduszu alimentacyjnego w okresie poprzedzającym dzień wydania wyroku przez sąd rodzinny (z dnia 9 listopada 2011 r.) nie mogą być uznane za świadczenia nienależnie pobrane (przy czym zaskarżona decyzja obejmowała tylko takie świadczenia). Z tych względów Sąd działając na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. a i § 3 p.p.s.a., uchylił decyzje organów obu instancji oraz umorzył postępowanie administracyjne ze względu na bezprzedmiotowość jego prowadzenia.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 499/16 Sąd uwzględnił skargę wniesioną przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin – Prawobrzeże na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji organu I instancji w części dotyczącej przyznania skarżącej dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym w trakcie jednego porodu.

Sąd zwrócił uwagę, że decyzja przyznająca jeden dodatek do zasiłków rodzinnych została wydana po tym, jak Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie I OPS 15/13 sformułował następujący pogląd: "Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,

o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm.), w przypadku korzystania z urlopu wychowawczego w celu sprawowania opieki nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu, przysługuje do zasiłku rodzinnego na każde z tych dzieci". Sąd podkreślił, że wobec faktu braku prawnego związania organów administracji publicznej tezą uchwały powiększonego składu NSA (abstrakcyjnej), a istnienia tego związania wyłącznie na płaszczyźnie faktycznej ("mocą autorytetu") - wykluczone jest automatyczne przyjmowanie przez organy prowadzące sprawę w trybie nieważności, a następnie sąd administracyjny kontrolujący wynik postępowania nieważnościowego, iż zawsze spełniona będzie przesłanka rażącego naruszenia prawa w sytuacji oparcia decyzji administracyjnej ("zwykłej") na wykładni prawa sprzecznej ze stanowiskiem tzw. abstrakcyjnej uchwały NSA. Inaczej rzecz ujmując, jeśli skład orzekający sądu administracyjnego kontroluje wydaną w trybie nadzwyczajnym decyzję odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji "zwykłej" pozostającej w sprzeczności z tezą uchwały abstrakcyjnej NSA, to nie może automatycznie uchylić zaskarżonej decyzji ("nieważnościowej") jako wadliwej tylko z tego powodu, że nie uwzględniła sprzeczności decyzji "zwykłej" z treścią uchwały, a więc nie dostrzegła nieważności. Wykluczenie wskazanego automatyzmu nie oznacza jednak, że kwalifikowana wada rażącego naruszenia prawa w opisanej wyżej sytuacji ("sprzeczności" decyzji wydanej w trybie zwykłym z treścią uchwały abstrakcyjnej NSA) nigdy nie może wystąpić.

Dominujące obecnie kompromisowe stanowisko odnośnie sposobu rozumienia przesłanki "rażącego naruszenia prawa", akcentuje zarówno oczywistość naruszenia jak i to, czy skutki tego naruszenia dają się, czy też nie, pogodzić z podstawowymi zasadami konstytucyjnymi składającymi się na prawidłowe funkcjonowanie demokratycznego państwa prawa. Jeśli zatem oczywistość naruszenia występuje a jej skutki są nie do zaakceptowania, uzasadnione jest podważenie stabilności ostatecznego orzeczenia w trybie nieważności z uwagi na wystąpienie przesłanki rażącego naruszenia prawa z art. 156 §1 pkt 2 k.p.a. Taka sytuacja, zdaniem Sądu, wystąpiła w niniejszej sprawie. Przeprowadzona przez Kolegium ocena decyzji w kontekście przesłanki nieważności z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. nie mogła abstrahować od tezy uchwały w sprawie I OPS 15/13 i przytoczonego w niej uzasadnienia. Co prawda treść uchwały nie wiązała formalnie ani organu orzekającego w trybie zwykłym, ani organu orzekającego w trybie nieważnościowym, jednakże żaden z nich nie mógł przejść nad faktem wydania uchwały do porządku dziennego. Ustalenie w wyniku wydania uchwały sposobu rozumienia przepisu art. 10 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych miało zatem w pierwszej kolejności dla organu orzekającego w trybie zwykłym takie znaczenie, że nie powinien on zachować się tak, jakby nie dostrzegał tej uchwały, a jeśli dostrzegł i nadal miał odmienne zdanie – obowiązany był ustosunkować się do argumentów zawartych w uzasadnieniu uchwały. Od dnia jej podjęcia sposób interpretacji przepisu art. 10 ust. 1 powołanej wyżej ustawy stał się bowiem dla praktyki orzekania sądowego na tyle jednoznaczny, że organ nie mógłby oczekiwać, iż nierespektująca tezy uchwały decyzja



ostałaby się w razie jej zaskarżenia do sądu administracyjnego. Tym bardziej zatem orzekając odmiennie od treści uchwały powinien był wyczerpująco uzasadnić swoje stanowisko przy czym w taki sposób, że jego argumentacja podważałaby tę tezę nie będąc jednocześnie opartą na jednym z poglądów sprzed wydania uchwały. Inaczej rzecz ujmując, jeśli organ administracji wydaje decyzję wyraźnie sprzeczną z treścią uchwały, która wprowadza jasny, określony, obowiązujący de facto mocą autorytetu sposób rozumienia określonego przepisu – to aby uchronić się przed zarzutem rażącego naruszenia prawa polegającym na wydaniu decyzji opartej na wykładni oczywiście błędnej, powinien powołać argumentację podważającą, przełamującą wynik wykładni zawarty w uchwale.

Uchwała w sprawie I OPS 15/13 zawiera wyczerpujące i wszechstronne uzasadnienie stanowiska o konieczności określonego kierunku interpretacji przepisu art. 10 ust. 1 ustawy o (...) w przypadku decyzyjnego orzekania o prawie do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu sprawowania w okresie urlopu wychowawczego opieki nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym w trakcie jednego porodu. Skład orzekający w omawianej sprawie stanowisko uchwały w całości podzielił, uznając, że jest zobowiązany dokonywać kontroli zaskarżonych decyzji z jej uwzględnieniem. Sąd wskazał, że decyzja z dnia 7 października 2014 r., mimo że ewidentnie spreczna z treścią uchwały, nie tylko nie zawiera uzasadnienia przełamującego (podważającego) wynik wykładni powiększonego składu NSA, ale nie zawiera żadnego uzasadnienia w zakresie przyznania tylko jednego dodatku do zasiłku rodzinnego (uzasadnienie dotyczy wyłącznie części odmownej), co przy wprowadzonym uchwałą swoistym stanie oczywistości rozumienia przepisu art. 10 ust. 1 ustawy w obowiązującym porządku prawnym dyskwalifikuje tę decyzję jako dotkniętą wadą kwalifikowaną rażącego naruszenia prawa polegającego co najmniej na oczywiście błędnej wykładni.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 34/16 Sąd uchylił zaskarżoną decyzję utrzymującą w mocy decyzję o odmowie przyznania skarżącej dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dwójki jej dzieci na okresy wskazane w tej decyzji.

W omawianej sprawie organ II instancji przyjął, że skarżąca jest matką dwójki dzieci, których to ojciec zmarł w dniu 22 lipca 2008 r. W dniu 3 kwietnia 2015 r. wymieniona zawarła kolejny związek małżeński. Zdaniem organu odwoławczego, aktualny stan cywilny skarżącej, wyklucza, w świetle art. 3 pkt 17a ustawy, uznania jej za osobę samotnie wychowującą dziecko, ponieważ aktualnie, nie jest ani panną, ani wdową, ani osobą pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu ani też osobą rozwiedzioną. W świetle prawa jest ona bowiem mężatką, a osoba posiadająca taki stan cywilny nie została wymieniona w przywołanym powyżej art. 3 pkt 17a ustawy o świadczeniach rodzinnych. W konsekwencji, z uwagi na brak statusu osoby samotnie wychowującej dziecko, nie przysługuje jej prawo do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka, wnioskowanego na dwójkę jej dzieci.

W opinii Sądu, interpretacja pojęcia "osoby samotnie wychowującej dziecko" dokonana przez organy administracji, nie zasługuje na uwzględnienie. Przede wszystkim dokonując wykładni wskazanego przepisu należy mieć na względzie, iż w kwestii definicji osoby samotnie wychowującej dziecko wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 23 czerwca 2008 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt: P 18/06 (Dz. U. Nr 119, poz. 770). Trybunał orzekł, że art. 2 pkt 5 lit. "a" ustawy z 22 kwietnia 2005 roku o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 ze zm.) w związku z art. 3 pkt 17a u.ś.r. w zakresie, w jakim pomija prawo: a) osób wychowywanych przez osoby pozostające w związku małżeńskim, b) osób wychowywanych przez osoby, które wspólnie wychowują co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem, do zaliczki alimentacyjnej, jest niezgodny z art. 18, art. 32 ust. 1 i art. 71 ust. 1 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 27 Konwencji o prawach dziecka. Przepis art. 18 Konstytucji stanowi, że małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei z treści art. 32 ust. 1 Konstytucji wynika, że wszyscy są wobec prawa równi i mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Zgodnie zaś z art. 71 ust. 1 Konstytucji, państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Sąd zaznaczył, że chociaż przywołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego wydany został na gruncie ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, to jednak nie można przejść obok niego obojętnie orzekając w sprawie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Nie ulega wątpliwości, że w jednym systemie prawa określone pojęcia ustawowe winny mieć takie samo znaczenie, dlatego definicja pojęcia "osoby samotnie wychowującej dziecko" użyta dla potrzeb ustawy o zaliczce alimentacyjnej, na gruncie ustawy o świadczeniach rodzinnych nie powinna być interpretowana odmiennie. Przepis art. 2 ust. 5 lit. "a" ustawy o zaliczce alimentacyjnej odnosił się do pojęcia "osoby samotnie wychowującej dziecko", które to pojęcie zdefiniowane jest w art. 3 pkt 17a u.ś.r. W tej sytuacji skoro konstytucyjność powoływanej definicji została zakwestionowana przez Trybunał Konstytucyjny na gruncie jednej ustawy, to oznacza, że przepis zawierający zakwestionowaną definicję powinien być interpretowany analogicznie zarówno na gruncie ustawy macierzystej, jak i ustawy, w której występuje odesłanie. Innymi słowy, jeżeli definicja pojęcia "osoby samotnie wychowującej dziecko" zawarta w art. 3 pkt 17a u.ś.r. uznana została za niekonstytucyjną na gruncie ustawy o zaliczce alimentacyjnej, to tak samo należy ją ocenić dla potrzeb ustalania zaistnienia przesłanek do przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Nie można bowiem zaakceptować stanowiska, że pojęcie "osoby samotnie wychowującej dziecko" na gruncie ustawy o świadczeniach rodzinnych będzie inaczej interpretowane niż na gruncie ustawy o postępowaniu wobec dłużników

alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, skoro obie te ustawy odsyłają do tej samej definicji zawartej w jednej z nich.

Sąd przyznał rację skarżącej, która zakwestionowała pogląd organu o braku możliwości uznania jej za osobę samotnie wychowującą dziecko w rozumieniu art. 3 pkt 17a u.ś.r. Zaznaczył, że negatywną przesłanką uznania osoby za samotnie wychowującą dziecko jest - stosownie do art. 3 pkt 17a u.ś.r. - warunek "wychowania wspólnie co najmniej jednego dziecka z jego rodzicem". Takiej sytuacji nie należy zatem odnosić do każdej osoby związanej z jednym z rodziców dziecka, ale wyłącznie do rodzica dziecka, którego dotyczy wnioski o przyznanie dodatku do zasiłku. Bez znaczenia pozostaje okoliczność, że jeden z rodziców ubiegający się o dodatek do zasiłku rodzinnego pozostaje w nowym związku. Innymi słowy, przez osobę samotnie wychowującą dziecko należy rozumieć osobę, która wychowuje swoje dziecko bez udziału drugiego z rodziców tego dziecka. Stan cywilny osoby ubiegającej się o to świadczenie pozostaje bez znaczenia dla jego przyznania. Przepis art. 3 pkt 17a u.ś.r. mówi bowiem nie o każdej osobie związanej z jednym z rodziców dziecka, ale o rodzicu dziecka, zatem osobie będącej w świetle prawa rodzicem tego dziecka (por. wyrok NSA z dnia 16 maja 2008 roku, I OSK 868/07 oraz wyrok WSA w Gdańsku z dnia 20 stycznia 2010 roku, II SA/Gd 643/09).

Mając powyższe na uwadze Sąd stwierdził, że w niniejszej sprawie skarżąca niewątpliwie jest osobą, która samotnie wychowuje dzieci w rozumieniu art. 3 pkt 17a u.ś.r. Z tych względów, Sąd na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. a p.p.s.a. uchylił zaskarżoną decyzję odmawiającą przyznania dodatku z tytułu samotnego wychowywania dzieci, jako naruszającą przepisy prawa materialnego, tj. art. 11a ust. 1 w zw. z art. 3 pkt 17a u.ś.r., albowiem organ administracji dokonał niekonstytucyjnej wykładni art. 3 pkt 17a u.ś.r.

### **Sprawy z zakresu skarg na uchwały jednostek samorządu terytorialnego oraz skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze (639, 640, 641)**

Sprawy ze skarg na uchwały rady gminy, uchwały rady powiatu oraz uchwały sejmiku województwa.

6391

W 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w grupie spraw oznaczonych symbolem 6391 rozpoznał skargi na uchwały rad gminy w przedmiocie między innymi uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opłat za zajęcie pasa drogowego, ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, czy regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 577/15 przedmiotem skargi Prokuratora Rejonowego w Koszalinie była uchwała Rady Gminy Będzino z dnia 26 kwietnia 2005 r. nr XXIV/191/05 zmieniona uchwałą z dnia 28 września 2011 r. nr X/79/11 w przedmiocie opłaty za zajmowanie pasa drogowego dróg gminnych na cele nie związane z potrzebami zarządzania

drogami lub potrzebami ruchu drogowego. Prokurator domagał się stwierdzenia nieważności § 2 ust. 5 oraz § 3 ust. 2 i 3 i § 4 ust. 1 pkt 4 zaskarżonej uchwały wywodząc, iż regulacje te stanowią przekroczenie upoważnienia i normują materię objętą regulacją ustawową. Wyrokiem z dnia 11 lutego 2016 r. WSA w Szczecinie stwierdził nieważność kwestionowanych przepisów uchwały wskazując, że zostały one podjęte z rażącym naruszeniem prawa. W ocenie Sądu, Rada Miejska w Będzinie w zaskarżonej uchwale wyraźnie przekroczyła swoje kompetencje i w zakresie postanowień zawartych w § 2 ust. 5, § 3 ust. 2 i 3 oraz § 4 ust. 1 pkt 4 uchwały. Wymienione przepisy pozostają, w ocenie Sądu w kolizji z art. 40 ust. 8 ustawy o drogach publicznych, udzielającym organowi delegacji tylko do ustalenia wysokości stawek opłat. Przepis ten w żadnym razie nie upoważnia rady gminy do ustalania sposobu obliczania opłaty i wprowadzania definicji, jak należy rozumieć określone w ustawie stany faktyczne.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 1343/15 przedmiotem skargi była uchwała Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 25 czerwca 2009 r., nr XXXVII/430/2009 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Śródmieścia Koszalina, podjęta na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.). Skarżący domagał się stwierdzenia nieważności § 12 ust. 11 pkt 2 wyżej wskazanej uchwały, zarzucając naruszenie art. 46 ust. 1 w zw. z art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1537 – j.t. ze zm.) oraz art. 87 ust. 2 i art. 94 Konstytucji RP w związku z art. 14 ust. 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 4 ust. 1 i art. 15 ust. 2 pkt 10 w związku z art. 1 ust. 2 pkt 10 tej ustawy. Skarżący, prowadzący działalność jako przedsiębiorca telekomunikacyjny zakwestionował § 12 ust. 11 pkt 2 uchwały stanowiący, że „na terenach zabudowy śródmiejskiej, mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenach wskazanych w ustaleniach szczegółowych zakazuje się lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, natomiast istniejące stacje bazowe telefonii komórkowej należy wyłączyć z eksploatacji w okresie do 5 lat od uchwalenia niniejszego planu”. Sąd w wyroku z dnia 25 lutego 2016 r. stwierdził nieważność § 12 ust. 11 pkt 2 zaskarżonej uchwały w części obejmującej ustalenie: "natomiast istniejące stacje bazowe telefonii komórkowej należy wyłączyć z eksploatacji w okresie do 5 lat od uchwalenia niniejszego planu", w pozostałej części oddalając skargę. Z uzasadnienia wyroku wynika, że Sąd nie podzielił stanowiska skarżącego, iż wprowadzenie zakazu lokalizacji stacji bazowych narusza dyrektywy zawarte w art. 46 ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Sąd wskazał, że celem zakazu jest poprawa walorów środowiskowych, w tym jakości życia mieszkańców. Zakaz budowy stacji bazowych telefonii komórkowych nie stanowi ograniczenia podmiotowego, lecz przedmiotowe, a zatem nie można tu mówić o nierównym traktowaniu przedsiębiorców telekomunikacyjnych, zwłaszcza że na terenie objętym planem umożliwiono prowadzenie usług telekomunikacyjnych poprzez możliwość lokalizowania sieci kablowej podziemnej.

Dlatego w tej części zarzuty skargi uznano za niezasadne. Jednocześnie sąd podzielił stanowisko skarżącego, iż doszło do przekroczenia przez gminę władztwa planistycznego w odniesieniu do tej części kwestionowanego § 12 ust. 11 pkt 2 zaskarżonej uchwały, która wprowadza obowiązek wyłączenia z eksploatacji w terminie do 5 lat istniejących na powyższym terenie stacji bazowych telefonii komórkowej. Sąd zauważył, że stacja bazowa telefonii komórkowej według definicji legalnej zawartej w art. 143 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami mieści się w pojęciu urządzeń infrastruktury technicznej. Zgodnie zaś z art. 15 ust. 2 pkt 10 u.p.z.p. w planie miejscowym określa się obowiązkowo zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. W tym stanie prawnym, wobec braku wskazania w materiałach planistycznych jakiegokolwiek uzasadnienia dla wyłączenia z eksploatacji, na wskazanym obszarze, istniejących stacji bazowych telefonii komórkowej, przy jednoczesnym stwierdzeniu, że godzi to w nabyte już uprawnienia inwestorskie i wcześniej ustanowione legalne interesy przedsiębiorców telekomunikacyjnych, Sąd uznał, że doszło poprzez omawiane postanowienie planu do przekroczenia przez gminę przysługujących jej uprawnień, co stanowi istotne naruszenie zasad uchwalania planu, co stosownie do art. 28 ust. 1 u.p.z.p. stanowi podstawę do stwierdzenia nieważności tego aktu, co w niniejszej sprawie odnosi się tylko do tej wskazanej wyżej części § 12 ust. 11 pkt 2 zaskarżonej uchwały.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 1353/15 przedmiotem skargi była uchwała Rady Gminy Rewal z dnia 9 czerwca 2015 r., nr XIV/57/15 w przedmiocie ograniczenia czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko na terenie Gminy Rewal. Skarżący kwestionowali zapisy uchwały ustanawiające ograniczenia dla podmiotów prowadzących działalność budowlaną oraz prowadzących i organizujących dyskoteki, wieczorki taneczne, koncerty, festyny, salony gry oraz działalność gastronomiczną, w ten sposób, że wobec wymienionych kategorii podmiotów wprowadzone zostały ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko. Sąd stwierdzając, wyrokiem z dnia 17 marca 2016 r., nieważność zaskarżonej uchwały wyjaśnił, że została ona podjęta bez należytego uzasadnienia. W uzasadnieniu podano jedynie, że uchwała umożliwić ma wypoczynek mieszkańcom i turystom w godzinach wieczornych i nocnych na terenie gminy Rewal oraz, że w roku 2014 i 2015 wpływały do Urzędu Gminy w Rewalu skargi mieszkańców na hałas i zakłócenia ciszy nocnej i przez to niemożność spokojnego wypoczynku. Dokonując oceny zaskarżonej uchwały Sąd podkreślił, że art. 157 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 – j.t. ze zm.), przyznaje radzie gminy kompetencję do ograniczenia czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko, z zastrzeżeniem, że ograniczenia te nie dotyczą instalacji lub urządzeń znajdujących się w miejscach kultu religijnego (ust. 1 i 2). Przytoczony przepis nie może być odczytywany w ten sposób, że

przyznaje radzie możliwości wprowadzania ograniczeń co do czasu funkcjonowania wszelkich instalacji mogących, czy też emitujących hałas, nawet uciążliwy. Odnosi się on bowiem wyłącznie do instalacji lub urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko. Zdaniem Sądu, zaskarżona uchwała wydana została również z istotnym naruszeniem zawartej w art. 32 Konstytucji zasady równości wobec prawa, bowiem w sposób nieuprawniony w § 1 i 2 różnicuje sytuację podmiotów prowadzących działalność budowlaną oraz prowadzących i organizujących dyskoteki, wieczorki taneczne, koncerty, festyny, salony gry oraz działalność gastronomiczną, w ten sposób, że wobec wymienionych kategorii podmiotów wprowadzone zostały ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko. Ograniczenia te nie dotyczą natomiast podmiotów prowadzących inne rodzaje działalności, które również mogą korzystać z instalacji i urządzeń emitujących hałas negatywnie oddziaływujący na środowisko. Przede wszystkim jednak brak jest, zdaniem Sądu, racjonalnego uzasadnienia dla przyjętych w § 3 uchwały wyłączeń spod zakazu korzystania z urządzeń i używania instalacji, z których hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko w godz. od 23.00 do godz. 9.00 w odniesieniu do lokali, z których hałas nie wydostaje się na zewnątrz budynku oraz imprez organizowanych przez jednostki organizacyjne Gminy Rewal.

W sprawie o sygn. akt II Sa/Sz 26/16 przedmiotem skargi była uchwała Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 30 października 2014 r. nr LXI/483/2014 w przedmiocie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Myślibórz dla terenu "Gorzowska - Łużycka" w miejscowości Myślibórz I. Skarżący, który jest właścicielem nieruchomości położonej na terenie objętym planem, kwestionował zapisy uchwały, na skutek których doszło do podziału jego nieruchomości na dwie części. Podnosił, że na skutek podziału nieruchomości, jej część stanie się bezużyteczna dla prowadzonej przez niego działalności rolniczej. Przede wszystkim jednak skarżący przywoływał okoliczność, iż przed podjęciem uchwały została wydana dla jego nieruchomości decyzja o warunkach zabudowy, a następnie pozwolenie na budowę, w oparciu o które prowadzone są roboty budowlane. Skarżący wskazywał również na okoliczność, iż planowana droga wewnętrzna w ramach terenu elementarnego 010 KDW przebiegać ma, zgodnie z przyjętymi w planie rozwiązaniami, zahaczając o wznoszony budynek mieszkalny oraz wprost przecinając założoną już przez niego instalację drenażową. Stwierdzając nieważność zaskarżonej uchwały, wyrokiem z dnia 25 maja 2016 r., WSA w Szczecinie uznał, że niewątpliwie planowane wytyczenie przez działkę należącą do skarżącego drogi dojazdowej wewnętrznej, mającej służyć dojazdowi do nieruchomości położonych na terenach przeznaczonych na cele zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej - oznaczonych symbolami 9MN, 8MN, 12MN i 10MN a zajmującej – z uwzględnieniem wyznaczonych w planie nieprzekraczalnych linii zabudowy – 44% powierzchni działki, narusza interes prawny skarżącego albowiem ogranicza jego władztwo prawnorzeczowe. Zdaniem Sądu, w przypadku kwestionowanego

skargą planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego, Rada Miejska w Myśliborzu nie dołożyła należytej staranności dla znalezienia optymalnego kompromisu między potrzebami publicznymi – z jednej strony oraz prawnymi interesami skarżącego – z drugiej strony. Sąd podzielił stanowisko strony, że organ choć mógł wprowadzić rozwiązania, które w zakresie ujętych w planie inwestycji drogowych omijałyby stanowiącą własność skarżącego działkę, co także zapewniłoby spójne funkcjonalnie i przestrzennie rozwiązanie komunikacyjne, bez ingerencji w ład przestrzenny oraz prawo własności, jednak przyjęto plan zakładając przebieg działki drogowej na terenie elementarnym 010 KDW ograniczając tym samym skarżącemu, jako właścicielowi możliwość zagospodarowania działki, jak również swobodę rozporządzania w zakresie zamierzeń inwestycyjnych. Sąd podkreślił, że działka skarżącego została już w znacznej części zagospodarowana, zaś działki, do których mają prowadzić m.in. planowane drogi wewnętrzne 010 KDW czy 08 KDW są działkami niezabudowanymi, zatem rozważenia wymagała możliwość zaplanowania innego przebiegu tych dróg, w sposób niekolidujący z terenem należącym do skarżącego (w praktyce zajęcie na potrzeby dróg 44% powierzchni działki skarżącego uniemożliwia dalsze jej wykorzystywanie jako działki rolnej). Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie doszło także do naruszenia procedury planistycznej, w tym w szczególności art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r., poz. 199), bowiem z treści uzasadnienia uchwały Rady Miejskiej w Myśliborzu Nr LXI/482/2014 z dnia 30 października 2015 r., uchylającej uchwałę nr LVIII/447/2014 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Myślibórz dla terenu "Łużycka – Gorzowska" w miejscowości Myślibórz, wynika, że powodem uchylenia wspomnianej uchwały była konieczność uwzględnienia uwag zawartych w piśmie Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie z dnia 12 września 2014 r. (w tym m.in. uwag do załącznika graficznego do tej uchwały). Z dokumentacji nadesłanej przez organ wynika natomiast, że pomimo uchylenia uchwały z dnia 26 sierpnia 2014 r. oraz uwzględnienia opisanych wyżej uwag poprzez wprowadzenie stosownych zmian m.in. w załączniku graficznym do tej uchwały, kolejna uchwała z dnia 31 października 2014 r. została podjęta z pominięciem procedury (tj. bez ogłoszenia, w sposób określony w pkt 1 art. 17 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, o wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i bez wyłożenia projektu do publicznego wglądu).

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 54/16 przedmiotem skargi była uchwała Rady Miejskiej w Białogardzie z dnia 30 grudnia 2015 r., nr XIV/133/2015 w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego Rady Miejskiej Białogardu. Podstawą wygaszenia mandatu radnego był art. 24f ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 466 – j.t. ze zm.), W ocenie organu, w sprawie zaszyły przesłanki uzasadniające stwierdzenie naruszenia zakazu, o którym mowa we wskazanym przepisie, tj. zarządzanie przez radnego działalnością gospodarczą, prowadzoną z wykorzystaniem

mienia komunalnego Miasta Białogard. Radny, pomimo takiego obowiązku, nie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania, tj. od dnia 3 czerwca 2015 r. Wobec powyższego zasadnym było stwierdzenie wygaśnięcia mandatu radnego w art. 383 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 r. Nr 21, poz. 112 ze zm.). Podstawą stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego było ustalenie, że skarżący jest prezesem stowarzyszenia, którego statutowym celem jest opieka nad zwierzętami. Organ ustalił, że w ramach tej działalności stowarzyszenie podpisało szereg umów z gminami, których przedmiotem było wyłapywanie i opieka nad bezdomnymi zwierzętami, za które to czynności stowarzyszenie pobierało od gmin opłaty. Zdaniem organu pobieranie opłat za wykonywanie wskazanych wyżej czynności przesądziło o tym, że działalność stowarzyszenia w tym zakresie nie była działalnością pożytku publicznego, a należało ją zakwalifikować jako prowadzenie działalności gospodarczej. Skarżący domagał się stwierdzenia nieważności uchwały wywodząc, że działalność pożytku publicznego nie jest działalnością gospodarczą i może być prowadzona jako działalność nieodpłatna lub odpłatna. W praktyce oznacza to, że organizacja pozarządowa, zachowując warunki ustawowe, może pobierać opłaty za swoje usługi bez konieczności rejestrowania działalności gospodarczej. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie schroniska dla bezdomnych zwierząt wymaga zezwolenia (art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach), ale tylko dla przedsiębiorcy zamierzającego ją podjąć wyłącznie w celu osiągnięcia zysku. Skarżący zaznaczył, że stowarzyszenie współpracowało z licznymi ościennymi gminami na zasadzie umów, jednak umowy te miały na celu realizację zadań własnych gmin, jakie zostały nałożone na nie przez ustawy. Odpłatność, jaka była założona w tych umowach, obejmowała przede wszystkim pokrycie kosztów związanych z przyjęciem i utrzymaniem zwierząt w schronisku. WSA w Szczecinie wyrokiem z dnia 17 lutego 2016 r. stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały. W uzasadnieniu wyroku Sąd wyjaśnił, że Istotą sporu w tej sprawie stanowi kwestia, czy stowarzyszenie prowadzi działalność gospodarczą. Sąd zwrócił uwagę, że ustawa o samorządzie gminnym nie zawiera własnej definicji pojęcia działalności gospodarczej, do jakiego odwołuje się art. 24f ust. 1 tej ustawy. Definicję tę zawiera natomiast ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584 ze zm.), zwanej dalej "u.s.d.g.". W myśl art. 2 u.s.d.g., działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Sąd wyjaśnił, że dla uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych, tj. zarobkowości, zorganizowania formalnego oraz ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Działalność gospodarcza z wykorzystaniem mienia gminnego musi być nastawiona na osiągnięcie zysku, w tym przede wszystkim zysku osiąganego z powodu bieżącego wykorzystania do celów gospodarczych składników mienia



i praw majątkowych. Mając powyższe na uwadze Sąd wskazał, że wykorzystywanie mienia komunalnego gminy (którym w myśl art. 43 u.s.g. jest własność i inne prawa majątkowe należące do gminy) winno pozostawać w funkcjonalnym związku z prowadzoną przez radnego działalnością gospodarczą, a więc służyć tej działalności. Taki związek może istnieć tylko wówczas, gdy określona działalność gospodarcza jest rzeczywiście, tzn. realnie prowadzona. Tym samym, działalności takiej nie należy wiązać z samym tylko wpisem do określonego rejestru (ewidencji), czy ze składaniem deklaracji podatkowych, które to fakty mogą co najwyżej stanowić środek dowodowy pomocny dla ustalenia faktycznego wykonywania działalności gospodarczej. Działalność ta stanowi bowiem prawnie określoną sytuację, ocenianą na podstawie konkretnych okoliczności faktycznych, wypełniających jej znamiona. Jest to więc kategoria obiektywna, niezależna od oceny samego ją prowadzącego oraz od dopełnienia przewidzianych prawem obowiązków z nią związanych. W ocenie Sądu, nie ma dostatecznych przesłanek do przyjęcia, że działalność statutowa stowarzyszenia winna być uznana za działalność gospodarczą. Przedstawione przez Radę umowy nie świadczą o prowadzeniu działalności gospodarczej przez stowarzyszenie, którego prezesem jest skarżący. W ramach tych umów/porozumień gminy realizują bowiem swój obowiązek w wypełnianiu opieki nad bezdomnymi zwierzętami, a umożliwia to działalność statutowa ww. stowarzyszenia. Pobieranie opłat od innych gmin nie może być uznawane za działalność gospodarczą w sytuacji, gdy celem tej działalności nie jest osiągnięcie zysku. Sąd podkreślił, że działalności nieodpłatnej nie należy mylić z działalnością bezkosztową. Działalność nieodpłatna wcale nie oznacza bowiem, że jest prowadzona bez żadnych kosztów. Zdaniem Sądu Rada nie wykazała, że stowarzyszenie osiąga zyski z prowadzonej statutowej działalności. Zaskarżona uchwała podjęta została zatem bez wskazania okoliczności odpowiadającym cechom działalności gospodarczej. Reasumując Sąd wskazał, że w art. 24f ust. 1 u.s.g. przewidziana została instytucja o represyjnym charakterze, co winno skutkować szczególną starannością organów (do których kompetencji należy skorzystanie z niej) co do ustalenia mających w tym zakresie znaczenie okoliczności. Staranność ta winna się przekładać na rzetelną weryfikację w oparciu o wszelkie dostępne środki dowodowe, czy istotnie spełnione zostały przesłanki wskazane w powołanym wyżej przepisie. W ocenie Sądu przy podjęciu zaskarżonej uchwały naruszono prawo (art. 383 § 1 pkt 5, § 6 K. w. w zw. z art. 24f ust. 1 u.s.g.) w stopniu istotnym, naruszając również konstytucyjną zasadę proporcjonalności.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 426/16 przedmiotem skargi była uchwała Rady Gminy Przelewice Nr XXXVIII/316/2014 z dnia 16 września 2014 r., w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży, a także sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Zaskarżona uchwała została podjęta na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 – j.t.

ze zm.). Skarżący kwestionował § 2 ust. 2 pkt 2 tej uchwały, wprowadzający zakaz sytuowania punktu sprzedaży alkoholu na działce bezpośrednio graniczącej z nieruchomością, na której są usytuowane określone w uchwale obiekty chronione. Podnosił, iż zapis ten narusza jego interes prawny i uprawnienia nabyte posiadaniem zezwoleniem na sprzedaż napojów alkoholowych, zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyłączeniem piwa), do spożycia poza miejscem sprzedaży, z miejscem sprzedaży w prowadzonym przez niego sklepie spożywczo przemysłowym, albowiem działka, na której prowadzi on działalność, graniczy z działką, na której usytuowany jest obiekt kultu religijnego. Udział w postępowaniu zgłosił nadto Prokurator Prokuratury Regionalnej w Szczecinie, który wniósł o stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały w całości, jednakże z innych przyczyn aniżeli te, które zostały wskazane w skardze. Prokurator zarzucił niezgodność § 2 ust. 1 oraz § 2 ust. 3 zaskarżonej uchwały z przepisami art. 1 i art. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ze względu na przekroczenie upoważnienia zawartego w art. 12 ustawy. Dokonując analizy zaskarżonej uchwały sąd wskazał, że w § 2 ust. 1 zaskarżonej uchwały Rada Gminy ustaliła zasady sytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych, które nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 10 m od:

- 1) budynków kultu religijnego,
- 2) szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo-wychowawczych,
- 3) placów zabaw, boisk i placów szkolnych,
- 4) zakładów opieki zdrowotnej,
- 5) świetlic środowiskowych,
- 6) obiektów kulturalnych,
- 7) obiektów sportowych,
- 8) przystanków szkolnych.

W kwestionowanym przez skarżącego § 2 ust. 2 pkt 2 uchwały ustalono, że punkt sprzedaży lub sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie może być zlokalizowany na nieruchomości bezpośrednio graniczącej z nieruchomością, na której usytuowane są obiekty, o których mowa w § 2 ust. 1. Z kolei w § 2 ust. 3 uchwała stanowi, że punkty sprzedaży napojów alkoholowych mogą być usytuowane w obiektach budowlanych i tymczasowych obiektach budowlanych, o których mowa w art. 3 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. W ocenie Sądu powołane wyżej przepisy niewątpliwie naruszają zakres upoważnienia ustawowego. Upoważnienie zamieszczone w art. 12 ust. 1 i ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nie daje bowiem organowi gminy pełnej dowolności w określaniu zasad sytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w szczególności nie daje podstaw do wprowadzenia ograniczeń nie przewidzianych w ustawie, jak również nie może naruszać celów i zasad ograniczania spożycia napojów alkoholowych, wskazanych w art. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Sąd podzielił stanowisko Prokuratora, iż wystąpiła

niezgodność pomiędzy zasadami wynikającymi z art. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a treścią norm uchwały, za pomocą których organ zamierzał zrealizować działania polegające na ograniczeniu spożycia napojów alkoholowych. Ograniczanie dostępności alkoholu i tworzenie warunków motywujących do powstrzymywania się od spożywania alkoholu wymaga stosowania środków faktycznie i adekwatnie zmierzających do realizacji tych celów i powinno być ściśle podporządkowane materii ustawowej. Sąd uznał, iż w ramach upoważnienia zawartego w art. 12 ust. 2 ustawy nie mieści się uprawnienie rady gminy do wprowadzenia unormowania, że punkt sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie może być zlokalizowany na nieruchomości graniczącej z nieruchomością, na której usytuowany jest obiekt chroniony, niezależnie od relacji przestrzennych między tym obiektem, a punktem sprzedaży alkoholu oraz wynikającego z nich wpływu na realizację celów ustawy. Sąd zgodził się z zarzutem Prokuratora, iż także § 2 ust. 1 pkt 1 w zakresie pkt 3-8 zaskarżonej uchwały wykracza poza zakres ustawowego upoważnienia. Niedopuszczalne jest bowiem sporządzenie katalogu miejsc chronionych w oderwaniu od ich wykazu zawartego w art. 14 ust. 1-5 u.w.t. Stanowi to przekroczenie delegacji ustawowej i skutkuje stwierdzeniem ich nieważności. Tożsamy skutek, tj. nieważność uchwały, powodują zapisy uchwały wskazujące ogólnie objekty, na terenie których może, a na których nie może być usytuowany punkt sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, gdyż w ten sposób treść uchwały wkracza w zagadnienie zakazów, o których mowa w art. 14 ustawy. Sprzeczna z nimi jest także wskazywana przez Prokuratora regulacja zawarta w § 2 ust. 3 uchwały przewidująca, że punkty sprzedaży alkoholu mogą być usytuowane w obiektach budowlanych i tymczasowych obiektach budowlanych, o których mowa w art. 3 pkt 1 i 5 ustawy Prawo budowlane. Sąd zwrócił uwagę, że przepis ten do obiektów budowlanych zalicza budowle wymienione przykładowo w pkt 3. Również pojęcie tymczasowego obiektu budowlanego (art. 3 pkt 5 Prawa budowlanego) jest bardzo szerokie. Takie szerokie określenie możliwych miejsc sprzedaży alkoholu jest, zdaniem Sądu, ewidentnie sprzeczne z założeniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o których mowa w art. 1 i 2, zatem uznać należy, iż nie znajduje oparcia w przepisach ustawy, które uchwała ma realizować. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd stwierdził, iż kwestionowane przez skarżącego oraz Prokuratora przepisy uchwały wykraczają poza określone w art. 12 i art. 14 u.w.t., granice upoważnienia ustawowego, wobec czego należało je uznać za wydane z naruszeniem prawa, co w świetle art. 147 p.p.s.a. stanowi podstawę stwierdzenia ich nieważności, a to – jak trafnie stwierdził Prokurator - pozbawia całą uchwałę racji funkcjonowania w obrocie prawnym

W sprawie II SA/Sz 929/16 przedmiotem skargi była uchwała Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 31 maja 2016 r. nr XXII/206/16 w sprawie regulaminu dostarczania wody. Skarżący podnosząc zarzuty naruszenia art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. nr 72, poz.747 z późn. zm.), zwanej dalej również „u.z.z.w.”, wnosił o stwierdzenie nieważności

uchwały w części regulacji zawartych w zapisach § 3 ust. 4, § 5, § 7 ust. 2 i 5, § 12 ust. 1, § 14 ust 2 pkt 3, § 17 ust.2, § 18 ust. 5, § 22 ust. 6, § 24, § 27 ust. 5, § 28. ust. 1, § 28 ust. 2 i 3 oraz rozdziału 11 regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków pt. „Warunki dostawy wody na cele przeciwpożarowe”. Zdaniem skarżącego naruszenie art. 19 ust. 1 i 2 wskazanej ustawy polegało na:

1) umieszczeniu w § 3 ust. 4 regulaminu, zapisu odsyłającego odbiorców usług do przepisów rozporządzeń wykonawczych do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, odnośnie jakości dostarczonej wody, podczas gdy art. 19 ust. 2 pkt. 1 w/w ustawy wskazuje, że regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków musi zawierać unormowania dotyczące minimalnego poziomu usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków;

2) wskazaniu w § 5 regulaminu, że „w razie przerwy w dostawie wody przekraczającej 12 godzin przedsiębiorstwo powinno zapewnić zastępczy punkt poboru wody i poinformować odbiorcę usług o jego lokalizacji”, które to określenie „powinno zapewnić” nie nakłada na przedsiębiorstwo żadnego obowiązku wbrew treści art. 19 ust. 2 u.z.z.w., a nadto dokonaniu w § 27 pkt. 4 regulaminu zapisu w odniesieniu do tego samego zdarzenia, iż Przedsiębiorstwo „ma obowiązek zapewnić” zastępczy punkt poboru wody i poinformować o tym fakcie odbiorców usług wskazując lokalizację zastępczego poboru wody” co skutkuje wewnętrzną sprzecznością zapisów zaskarżonej uchwały;

3) nałożeniu w § 14 ust. 2 pkt. 3 regulaminu na osobę ubiegającą się o przyłączenie nieruchomości do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej obowiązku okazania przedsiębiorstwu dokumentu potwierdzającego tytuł prawny wnioskodawcy do nieruchomości albo wskazania okoliczności uprawdopodobniających fakt korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, podczas gdy przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę nie zawierają podstaw do określenia takiego wymogu w stosunku do wniosku o realizację przyłącza.

4) umieszczeniu w § 22 ust. 6 regulaminu zapisu, zgodnie z którym przed zasypaniem przyłącza wykonać należy operat geodezyjny, podczas gdy sytuacje, w których sporządza się dokumentację geodezyjną uregulowane zostały na poziomie ustaw i rozporządzeń, a zatem nie może ona być normowana przez akt prawa miejscowego jakim jest uchwała Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 31 maja 2016 r.

5) przyznaniu przez Radę Miejską w Pyrzycach, w § 24 regulaminu, kompetencji dla przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego, do określenia wzoru zgłoszenia odbioru oraz protokołu odbioru, podczas gdy ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków nie przewiduje takiej możliwości;

6) umożliwieniu w § 27 ust. 5, § 28 ust. 1 oraz § 28 ust. 3 regulaminu ograniczenia świadczenia usług przez przedsiębiorcę oraz wstrzymania zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków w nieobjętych ustawą przypadkach oraz dokonanie modyfikacji w §

28 ust. 2 regulaminu zapisów ustawy wskazujących, w jakich przypadkach przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, podczas gdy w orzecznictwie sądów administracyjnych uznaje się za niedopuszczalne powtórzenie regulacji ustawowych, bądź ich modyfikację przez przepisy prawa miejscowego .

7) umieszczeniu w § 7 ust. 2 i 5 w § 12 ust. 1, w § 17 ust. 2 regulaminu zapisów dotyczących postanowień umownych, podczas gdy stosownie do treści art. 19 ust. 2 pkt 2 u.z.z.w., regulamin powinien określać szczegółowe warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług, a nie wskazywać co ta umowa powinna zawierać oraz nałożeniu na odbiorcę usług, w § 18 ust. 5 regulaminu, obowiązku terminowego regulowania należności za dostawę wody i odprowadzanie ścieków, która to kwestia może być wyłącznie przedmiotem skonkretyzowanych i zindywidualizowanych postanowień umownych, ustalanych przez same strony umowy cywilnoprawnej o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i zastrzeżona jest do ustalenia w drodze umowy pomiędzy jej stronami;

8) pominięciu w rozdziale 11 regulaminu, pt. "Warunki dostawy wody na cele przeciwpożarowe", technicznych czynności, jakie muszą zostać wykonane przez straż pożarną oraz przedsiębiorstwo, które umożliwią straży pożarnej dostęp do wody. Sąd w wyroku z dnia 10 listopada 2016 r. podzielił prezentowany przez skarżącego pogląd, że kwestionowane przez niego zapisy aktu prawa miejscowego, dotyczące między innymi jakości dostarczanej wody, czy powodów wstrzymania świadczenia usług i zapewnienia zastępczo dostaw wody, bezpośrednio wpływają na sferę jego praw i obowiązków, bowiem jest odbiorcą usług świadczonych przez przedsiębiorcę, a warunki świadczenia tych usług określa ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, regulamin oraz zawarta z przedsiębiorcą umowa. Sąd uznał również, że tak wykazany interes prawny skarżącego został naruszony, co wynika chociażby z faktu, iż organ nie w pełni zadośćuczynił obowiązkowi wskazania minimalnego poziomu świadczonych usług, stosownie do art. 19 ust. 2 pkt 1 tej ustawy. Nie określając w regulaminie parametrów dostarczanej wody organ naruszył uprawnienie skarżącego zarówno do informacji o jej jakości, ale również możliwości kontrolowania przestrzegania warunków świadczenia usługi. Sąd podkreślił, że w przypadku skargi na akt prawa miejscowego, a taki charakter ma zaskarżona uchwała, co wynika wprost z art. 19 ust. 1 zd. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, wystarczającym jest wykazanie naruszenie interesu prawnego w odniesieniu do jednego chociażby z kwestionowanych zapisów. Otwiera to bowiem, zgodnie z art. 134 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718 – j.t. ze zm.), możliwość dokonania sądowej kontroli całego zaskarżonego aktu pod względem jego zgodności z prawem. Dokonując merytorycznej oceny zarzutów skargi Sąd stwierdził nieważność § 3 ust. 4, § 5, § 7 ust. 2 i 5, § 12 ust. 1, § 17 ust. 2, § 18 ust. 5, § 22 ust. 6,

§ 24, § 27 ust. 5 zaskarżonej uchwały. Tym samym Sąd uznał za zasadne zarzuty odnoszące się nie tylko do zaniechania określenia jakości dostarczanej wody, ale również te, które dotyczyły nieprecyzyjnego określenia zasad zapewnienia dostępu do wody w czasie planowanych przerw w dostawie wody oraz w sytuacjach awaryjnych. Sąd podzielił wyrażony w skardze pogląd, iż stanowi naruszenie prawa umieszczenie w regulaminie zapisów, które wykraczają poza zakres przekazany przez ustawodawcę radzie gminy do uregulowania w drodze uchwały. Dotyczy to zapisów odnoszących się do wzajemnych zobowiązań stron umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków. Za zasadne zostały również uznane zarzuty dotyczące umieszczonych w regulaminie zapisów, odnoszących się do obowiązku wykonania operatu geodezyjnego, czy też zapisy delegujące kompetencje rady gminy w zakresie ustalenia wzorów zgłoszenia i odbioru przyłącza na przedsiębiorstwo świadczące usługi w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Za niezgodny z prawem Sąd uznał również § 27 ust. 5 regulaminu, który zawiera ogólną regulację odnoszącą się do możliwości ograniczenia lub wstrzymania świadczenia usług. W pozostałym zakresie Sąd skargę oddalił przyjmując, że kwestionowane skargą przepisy regulaminu nie naruszają prawa.

W kategorii spraw o symbolach 6392 i 6393 skargi zostały odrzucone z przyczyn formalnych bądź wobec stwierdzenia braku naruszenia interesu prawnego podmiotów skarżących, bądź oddalone.

### **Sprawy z zakresu dostępu do informacji publicznej i prawa prasowego (648)**

W tej kategorii spraw na uwagę zasługują niniejsze wyroki wydane przez tutejszy Sąd.

W wyroku Sądu o sygnaturze II SAB/Sz 123/16 z dnia 27 października 2016 r., w którym oddalono skargę na bezczynność Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej dotyczącej współpracy S.D. z organami bezpieczeństwa państwa i przekazywania informacji tymże organom o swoich współpracownikach i o podanie treści oświadczeń lustracyjnych S.D. z 2008 r. i 2016 r.

W uzasadnieniu, Sąd wskazał, że zgodnie z art. 36 ust.1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1575), dalej określona jako „ustawa OIPN” dokumenty zgromadzone przez Instytut Pamięci udostępnia się w celu wykonywania zadań ustawowych, prowadzenia badań naukowych, publikacji materiału prasowego. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, udostępnia się na pisemny wniosek, skierowany do dyrektora oddziału Instytutu Pamięci, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę wnioskodawcy. W art. 36 ust. 2, 3 i 4 „ustawy o IPN” ustalono określone wymogi dla tego rodzaju wniosku. W dalszych przepisach szczegółowo uregulowano postępowanie wszczęte na wniosek z art. 36, w tym, w jakich przypadkach Dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci w drodze decyzji administracyjnej

odmawia udostępnienia dokumentów oraz określono tryb odwołania się od takiej decyzji, łącznie ze skargą do sądu administracyjnego.

Jak wynika z przywołanych regulacji wymienione akty prawne w sposób całkowicie odmienny od ogólnych zasad dostępu do informacji publicznej, kompleksowo i w całości regulują procedurę udostępniania informacji, w tym również takich, które mają charakter informacji publicznych, a objętych żądaniem skarżącego i stanowią *lex specialis* wobec ustawy o dostępie do informacji publicznej. Tym samym udostępnienie informacji na zasadach wynikających z tej ustawy w zakresie objętym wnioskiem skarżącego nie mogło być zrealizowane, a wniosek ten mógł być rozpoznany wyłącznie według reguł wskazanych w ustawie lustracyjnej i w „ustawie o IPN”.

W sprawie II SAB/Sz 25/16, wyrokiem z dnia 31 marca 2016 r., Sąd skargę na bezczynność Burmistrza Gminy w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej oddalił. W niniejszej sprawie, Sąd wskazał, że do sądu administracyjnego skargę może wnieść tylko jeden z podmiotów wymienionych w art. 50 § 1 i 2 P.p.s.a., a zatem między innymi każdy, kto ma w tym interes prawny. Jednym z elementów interesu prawnego wnoszącego skargę na bezczynność podmiotu zobowiązanego do udostępnienia informacji publicznej, jest bycie podmiotem, który złożył w określonym czasie wniosek o udostępnienie informacji publicznej. W niniejszej sprawie wniosek taki pochodził od kogoś, kto miał dostęp do adresu poczty elektronicznej „zdrowynaturyzm@wp.pl”, co wcale nie jest jednoznaczne z tym, że podmiotem tym był skarżący.

W sytuacji, gdy wniosek nie zawiera wskazania chociażby imienia i nazwiska jego autora, a z adresu poczty elektronicznej danych tych nie można zasięgnąć, nie jest możliwe stwierdzenie, że skargę wniosła osoba, która złożyła wniosek o udostępnienie informacji publicznej. Jak z powyższego wynika, określenie we wniosku o udostępnienie informacji publicznej składanego drogą elektroniczną, co najmniej imienia i nazwiska wnoszącego, stanowi istotny element tego wniosku. Skoro skarżący nie wykazał, że to on złożył wniosek o udostępnienie informacji publicznej, to jego skarga na bezczynność nie została uwzględniona.

W sprawie II SAB/Sz 20/16, Sąd wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2016 r.:

- zobowiązał Starostę do rozpoznania wniosku skarżącego w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu prawomocnego wyroku,
- stwierdził, że bezczynność Starosty nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa,
- zasądził zwrot kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wyroku, Sąd wskazał, że w sprawie bezsporny jest fakt, iż strona złożyła swój wniosek czyniąc to za pośrednictwem poczty elektronicznej. Zdaniem Sądu, taki sposób złożenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej należy uznać za skuteczny. W ustawie o dostępie do informacji publicznej brak jest wskazania jakichkolwiek wymogów formalnych wniosku, a skoro nie istnieje przy tym konieczność pełnego zidentyfikowania wnioskodawcy, ani też wykazania przezeń interesu prawnego lub faktycznego w otrzymaniu

informacji, jako wniosek trzeba traktować również przesłanie zapytania pocztą elektroniczną, nawet gdy do jej autoryzacji nie zostanie użyty podpis elektroniczny. Wniosek o udzielenie informacji publicznej może przybrać każdą formę, o ile wynika z niego w sposób jasny, co jest jego przedmiotem.

Równocześnie Sąd zaakcentował, że złożenie wniosku o udostępnienie informacji publicznej nie wszczyna postępowania administracyjnego, prowadzonego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 23) – dalej „k.p.a.”. W postępowaniu o udostępnienie informacji publicznej stosowanie przepisów k.p.a., jest bowiem ograniczone jedynie do wyjątków wskazanych w art. 16 ust. 1 i 2 w związku z art. 14 ust. 2 u.d.i.p. Przepisy ustawy o dostępie informacji publicznej nie przewidują zatem możliwości wzywania strony o uzupełnienie braków wniosku na podstawie art. 64 § 2 k.p.a., jak również pozostawiania takiego wniosku bez rozpoznania.

Nie sposób zatem uznać za prawidłowe podejmowane przez organ działania polegające na wzywaniu strony o podpisanie wniosku. Wniosek taki nie musi bowiem zawierać podpisu, o ile tylko możliwa jest jego realizacja w oparciu o samą treść. Wprawdzie słusznie wskazano w odpowiedzi na skargę, że w przypadku zamiaru wydania decyzji w trybie art. 16 ust. 2 u.d.i.p. zachodzi potrzeba ustalenia bliższych danych adresowych, jednak w przedmiotowej sprawie skarżący w dniu 17 stycznia 2016 r., w odpowiedzi na wezwanie organu, obok imienia i nazwiska, wskazał również adres. Tym samym uznać należało, że nie uzasadnia bezczynności organu to, że skarżący nie podpisał ww. wniosku o udostępnienie informacji publicznej. W tej sytuacji skargę Sąd uwzględnił.

W sprawie II SAB/Sz 37/16, w wyroku z dnia 27 kwietnia 2016 r., Sąd w uzasadnieniu podkreślił, że ustawa o dostępie do informacji publicznej nie może być i nie jest środkiem do wykorzystywania jej w celu występowania z wnioskiem o udzielenie każdej informacji. Oznacza to, że zakres przedmiotowy ustawy wytycza i obejmuje dostęp tylko do informacji publicznej, a nie publiczny dostęp do wszelkich informacji. Dokument prywatny, niezależnie od tego, czy wszczyna postępowanie w konkretnej sprawie przed organem administracji publicznej czy też nie, współtworzy wespół z innymi dokumentami całość akt prowadzonej przed nim sprawy. Jednak fakt, że dokument prywatny trafia do organu i służy realizacji powierzonych prawem zadań organu, nie oznacza, że przez to nabiera on cech dokumentu urzędowego. Dokument skierowany do organu administracji publicznej przez podmiot prywatny nigdy nie stanie się dokumentem urzędowym tylko dlatego, że został doń zaadresowany i znajduje się w jego posiadaniu. Nie nabierze zatem cech dokumentu urzędowego, w rozumieniu przedmiotowej ustawy (nawet, gdy jego forma miałaby postać oficjalnego wzoru). Artykuł 6 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej stanowi, że dokumentem urzędowym w rozumieniu ustawy jest treść oświadczenia woli lub wiedzy, utrwalona i podpisana w dowolnej formie przez funkcjonariusza publicznego w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego, w ramach jego kompetencji, skierowana do innego podmiotu



lub złożona do akt sprawy. Mając powyższe na uwadze Sąd stwierdził, iż żądanie udostępnienia kserokopii zawiadomień w przedmiocie łamania przez stronę skarżącą przepisów prawa na podstawie których zainicjowano czynności zmierzające do przeprowadzenia kontroli nie dotyczy informacji publicznej.

Konsekwencją stwierdzenia, że żądane informacje nie stanowią informacji publicznej, jest niedopuszczalność załatwienia wniosku strony w formie decyzji administracyjnej.

W wyroku z dnia 19 października 2016 r., w sprawie II SAB/Sz 114/16, Sąd oddalając skargę podkreślił, że na etapie realizacji inwestycji finansowanych ze środków publicznych informacje o ich przebiegu udostępniane są na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznych. Biorąc pod uwagę regulacje zawarte w tej ustawie uznał, że na tym etapie jawnymi są wszelkie decyzje inwestora, które mają wpływ na wydatkowanie środków publicznych, w szczególności dotyczące zmiany harmonogramu, zastosowanej technologii, wykonania robót dodatkowych, zamiennych, zwłaszcza jeżeli decyzje te mają wpływ na termin realizacji, cenę, bądź inne, istotne z punktu widzenia interesu publicznego kwestie. Za ich jawnością przemawia przede wszystkim umożliwienie społecznej kontroli wydatkowania środków publicznych.

Zatem dokumentem urzędowym, podlegającym udostępnieniu w procesie realizacji inwestycji będą zatem takie dokumenty, które zostały wytworzone oficjalnie i włączone do dokumentacji obrazującej przebieg realizacji inwestycji, w szczególności, jeżeli konieczność ich wytworzenia w określonej formie przewidują obowiązujące przepisy, bądź zawarta z wykonawcą umowa, np. protokół odbioru robót, wniosek wykonawcy o zmianę harmonogramu itp. Nie stanowią informacji publicznej dokumenty wytworzone nieoficjalnie, mające charakter doradczy, czy techniczny, zwłaszcza jeżeli nie zostały włączone do dokumentacji z realizacji inwestycji, a ich wytworzenia nie wymagają ani przepisy, ani zawarta z wykonawcą umowa.

Wyrokiem z dnia 20 października 2016 r. w sprawie o sygn. akt II SAB 101/16, Sąd oddalił skargę na bezczynność Prezydenta Miasta w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej poprzez przesłanie kopii wszystkich dokumentów znajdujących się w posiadaniu organu dotyczących rejestracji i prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie wpisu wydanego przez Prezydenta Miasta.

Zdaniem Sądu, wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej (ewentualnie inne dodatkowe dokumenty, jeśli były składane), stanowią dokument prywatny, wytworzony przez podmiot dokonujący zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej, lub zgłoszenia zmian w tej ewidencji, który nie posiada ani przymiotu informacji wyszczególnionej w art. 6 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ani zbliżonej do tego wyszczególnienia), ani nie stanowi informacji pochodzącej od organu w rozumieniu art. 4. Jest to co prawda dokument skierowany do organu, jednakże dotyczy sfery faktów prywatnego podmiotu (osoby fizycznej) i stanowi materiał do powstania aktu będącego formą działalności organu – wpisu danego przedsiębiorcy do ewidencji, bądź odmowy dokonania wpisu, która następuje decyzją.

Dopiero rozstrzygnięcie pochodzące od organu (rejestracja przedsiębiorcy, bądź decyzja odmowna) będzie stanowiło informację publiczną w rozumieniu art. 6 ustawy.

W ocenie Sądu, właściwym trybem uzyskania informacji o wpisie do ewidencji działalności objętej wnioskiem skarżącej jest ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, która w sposób wyczerpujący i kompleksowy reguluje dostęp osób trzecich do informacji o działalności gospodarczej osób fizycznych. Organ przekazał wnioskodawcy skany wpisów do ewidencji działalności gospodarczej, zanonimizowanych w sposób odpowiadający wymogom aktualnie obowiązującej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, czyli z wyłączeniem danych o których mowa w art. 37 tej ustawy, co stanowi o prawidłowym załatwieniu wniosku skarżącej.

W sprawie II SAB/Sz 57/16, w wyroku z dnia 22 czerwca 2016 r., Sąd uznał, że możliwe jest uzyskanie w trybie dostępu do informacji publicznej danych o godzinie rozpoczęcia i zakończenia konkretnej sprawy, o ilości posiedzeń Sądu, o składzie Sądu, także możliwe jest również uzyskanie skanu protokołu rozprawy obejmujących te informacje ale z ograniczeniami wynikającymi z przepisów innych ustaw (art. 1 ust. 2 u.d.i.p.).

Nie stanowi informacji publicznej odpis odpowiedzi na pozew, o którego skan doręczenia wnosił skarżący. Pismo takie nie jest dokumentem urzędowym. Zgodnie z art. 6 ust. 2 u.d.i.p., dokumentem urzędowym w rozumieniu ustawy jest treść oświadczenia woli lub wiedzy, utrwalona i podpisana w dowolnej formie przez funkcjonariusza publicznego w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego, w ramach jego kompetencji, skierowana do innego podmiotu lub złożona do akt sprawy. Odpis odpowiedzi na pozew jest dokumentem prywatnym.

Domagając się przesłania w trybie dostępu do informacji publicznej skanu zwrotnego poświadczenia odbioru doręczenia egzemplarza odpowiedzi na pozew skarżący powołał się w skardze na orzeczenia w żaden sposób nie związane z zagadnieniem udostępniania w tym trybie zwrotnych poświadczeń odbioru. Wymienione w uzasadnieniu skargi wyroki dotyczą kwestii zachowania terminu do wniesienia środków zaskarżenia, w ramach których rozważania dotyczące ustalenia stanu faktycznego oparto na adnotacjach poczynionych na zwrotnych poświadczeniach odbioru. Zwrotki, tak jak i pismo przewodnie wystosowane przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w związku z doręczeniem odpowiedzi na pozew, stanowią element akt sądowych, jako potwierdzenie wykonania określonych czynności procesowych w ramach konkretnej sprawy. Nie zawierają w sobie elementu oświadczenia woli lub wiedzy funkcjonariusza publicznego, a przede wszystkim nie są nośnikami informacji publicznej definiowanej przez art. 6 u.d.i.p.

W sprawie II SA/Sz 1004/16, w wyroku z dnia 18 listopada 2016 r., Sąd przyjął, że nie budzi żadnych wątpliwości fakt, że informacje o wynagrodzeniu należą do sfery prywatności zatrudnianego pracownika. Wysokość wynagrodzenia stanowi dobro osobiste pracownika w rozumieniu art. 23 i 24 Kodeksu cywilnego i jako takie podlega prawnej ochronie. Ochronę tę respektuje art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej, oczywiście z wyjątkiem

odnoszącym się do osób pełniących funkcje publiczne, których prywatność, w tym wynagrodzenie, z mocy art. 5 ust. 2 ustawy, nie jest objęte ww. ochroną.

Sąd stwierdził, że nagroda ma charakter uznaniowy, a decyzję o jej przyznaniu pracownikowi podejmuje indywidualnie pracodawca. Jednocześnie należy do fakultatywnych składników wynagrodzenia i podlega takiej samej ochronie w zakresie prawa do prywatności jak wynagrodzenie.

Zdaniem Sądu, nie zasługują na uwzględnienie argumenty skarżącego, że osoba niepełniąca funkcji publicznej zawierająca umowę o pracę z pracodawcą wydatkującym środki publiczne musi liczyć się z zainteresowaniem społeczeństwa obejmującym wiedzę o jej dochodach. Z takim zainteresowaniem na pewno musi liczyć się osoba podejmująca się pełnić funkcję publiczną, bowiem jest to wpisane w "koszty" pełnienia tej funkcji, które oprócz innych obowiązków obejmują także konieczność ujawnienia informacji objętych sferą prywatności. Nie sposób rozciągnąć tego obowiązku na inne osoby, niepełniące funkcji publicznej, którym ochronę prawa do prywatności na gruncie dostępu do informacji publicznej zapewnia art. 5 ust. 2 ustawy, stanowiący ograniczenie w realizacji prawa do informacji. Przepis ten, jako wyjątek od zasady musi być interpretowany ściśle. Dla jego zastosowania nie może mieć znaczenia żadna gradacja ważności informacji o sprawach publicznych, jak usiłuje się wykazać w skardze. Nie ma też znaczenia czy pracodawca osoby niepełniącej funkcji publicznej jest podmiotem prywatnym czy publicznym. Tego typu rozróżnienie naruszałoby konstytucyjną zasadę równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP) w zakresie ochrony praw pracowniczych. Sąd odniósł się do twierdzenia zawartego w skardze dotyczącego osób i jednostek zawierających umowy cywilnoprawne z podmiotami publicznymi, podkreślając zasadniczą różnicę w kwestii ujawniania informacji o takich osobach. Zawierając stosowne umowy wydatkują one środki publiczne w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. To ryzyko prowadzonej działalności i wyboru kontrahenta (w tym wypadku podmiotu publicznego) wiąże się z koniecznością ujawnienia szczegółów umowy. Zupełnie inna sytuacja zachodzi w przypadku osób zatrudnionych w urzędzie obsługującym organy administracji publicznej, których wynagrodzenie, co już było podkreślane, podlega prawnej ochronie jako dobro osobiste pracownika i nie podlega ujawnieniu w oparciu o art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Zdaniem Sądu, nie można mówić o naruszeniu art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, w sytuacji gdy zachodzi przypadek, o jakim mowa w art. 61 ust. 3 Konstytucji, zgodnie z którym ograniczenie prawa, o którym mowa w ust. 1 i 2, może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i prawa innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. To właśnie ochrona praw innych osób - prawa do prywatności zagwarantowana konkretnym przepisem ustawy o dostępie do informacji publicznej - art. 5 ust. 2, stanowi ograniczenie realizacji prawa dostępu do informacji publicznej. Twierdzenie,

że informacja o przyznanych nagrodach nie ingeruje w sferę osobistą pracownika jest niezrozumiałe w kontekście wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 listopada 2002 r. (K 41/02), zgodnie z którym informacje dotyczące majątku i sfera ekonomiczna jednostki są objęte prywatnością i autonomią informacyjną.

Zatem w sprawach z zakresu informacji publicznej orzecznictwo tutejszego Sądu stanowi kontynuację dotychczasowej linii przy uwzględnieniu uchwał Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz orzeczeń sądów administracyjnych.

### **Sprawy z zakresu Pomoc finansowa i inne regulacje związane z członkostwem w Unii Europejskiej (655)**

Środki unijne, dopłaty ze środków unijnych, pomoc udzielana w ramach polityki rozwoju

Subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych- oznaczenie symbolu 655

Pomoc finansowa i inne regulacje związane z członkostwem w Unii Europejskiej- opis symbolu 655

Sprawy z ww. symbolu związane są min. z różnymi płatnościami przysługującymi rolnikom do działek rolnych. Większości sprawy te dotyczyły sporów między producentami rolnymi, a organami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotyczącymi niespełnienia wymogu minimalnych norm w zakresie gospodarowania na działkach rolnych oraz kwestii zwrotu nadmiernie pobranych płatności.

Ponadto ww. symbol obejmuje również sprawy związane z pomocą finansową udzielaną w ramach funduszy europejskich na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383), dalej „u.p.r.”; ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1387); ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 349); ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. Nr 72, poz. 619 ze zm.); ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.U. z 2015 r., poz. 1358); ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 217), dalej „u.p.s.”

W sprawach na podstawie przepisów u.p.r. skarżący kwestionowali głównie prawidłowość postępowania dotyczącego zwrotu tych płatności, zaś w sprawach na podstawie przepisów u.p.s. prawidłowość odmowy przyznania dofinansowania.

Poniżej wymieniono wyroki dotyczące konkretnych płatności z krótkim uzasadnieniem.

Przedmioty spraw w ramach symboli:

Płatności do gruntów rolnych, renta strukturalna - symbol 6550

1. I SA/Sz 859/16 wyrok z dnia 20 października 2016 r.- dot. zwrotu pobranych płatności Sąd wskazał, że kwestia niedochowania przez rolnika warunków programu rolnośrodowiskowego w 2014 r. była przedmiotem rozważań Sądu w wyroku z dnia 13 stycznia 2016 r., sygn. akt I SA/Sz 1276/15, który oddalił wówczas skargę rolnika. Sąd wskazał, że zarówno on jak i organ są związani wyrokiem I SA/Sz 1276/15 w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości, które nie podlegają ponownemu badaniu w sprawie, której przedmiotem jest zwrot pobranego dofinansowania.

2. I SA/Sz 835/16 wyrok z dnia 19 października 2016 r. -dot. płatności dla młodych rolników Sąd uznał pogląd organu za prawidłowy. Płatności dla młodego rolnika odmówiono ze względu na ustalenie daty rozpoczęcia działalności rolniczej w okresie ponad 5 lat poprzedzających złożenie w 2015 roku wniosku o przyznanie płatności. Wskazaną okoliczność organ ustalił, korzystając z bazy KRUS, była to data pierwszej rejestracji skarżącego jako osoby prowadzącej działalność rolniczą we własnym gospodarstwie. W bazie KRUS rolnikowi był przypisany status rolnika w okresach: od 9 listopada 2004 r. do 31 grudnia 2008 r. oraz od 20 kwietnia 2011 r. Zdaniem skarżącego, decydujące znaczenie w sprawie powinna mieć data ponownej rejestracji, tj. 20 kwietnia 2011 r.

3. I SA/Sz 366/16 wyrok z dnia 13 lipca 2016 r. dotyczący przyznania płatności bezpośrednich za rok 2013 w pomniejszonej wysokości Sąd uznał, że kluczowe w sprawie było, że rolnik nie wykonał decyzji Powiatowego Lekarza Weterynarii z dnia 11 maja 2012 r., co zostało ujęte w raporcie kontroli z 2013 r., do którego rolnik nie wniósł zastrzeżeń w odpowiednim czasie. Powyższe miało bezpośredni wpływ na pomniejszenie należnej płatności.

4. I SA/Sz 1310/15 wyrok z dnia 12 maja 2016 r. dot. przyznania płatności rolnośrodowiskowej za rok 2013 Sąd wskazał, że posiadanie działek zgłoszonych przez rolnika do płatności jest warunkiem niezbędnym do przyznania płatności rolnośrodowiskowej. Cywilistyczne pojęcie posiadania nie w pełni pokrywa się zakresowo z pojęciem rolniczego użytkowania gruntu, niezbędnego dla uzyskania płatności obszarowych. W rozpoznawanej sprawie został wydany w dniu 28 maja 2013 r. w sprawie VI C 4/13, przez Sąd Rejonowy w Gryficach, VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Łobzie wyrok, w którym zakazano skarżącej naruszania posiadania nieruchomości będącej przedmiotem wniosku o przyznanie

płatności przez: wstęp, wjazd, przejazd maszynami rolniczymi i innymi pojazdami oraz niszczenie upraw rolnych, koszenie traw i prowadzenie wszelkich czynności rolniczych. Wskazany przez sąd zakres zakazanych zachowań w sposób oczywisty wyklucza prowadzenie przez skarżącą produkcji rolnej. Co więcej z treści pisma prezesa skarżącej z dnia 24.09.2013 r. jednoznacznie wynika, że spółka do tego dnia nie wykonała żadnych czynności agrotechnicznych, w piśmie tym wskazano także na obowiązek respektowania przez spółkę wyroku sądu o zakazie wjazdu na swoje nieruchomości.

5. I SA/Sz 15/16 wyrok z dnia 13 kwietnia 2016 r. dot. orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności jako członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania z tytułu nienależnie pobranych płatności Sąd przeanalizował stosunek art. 29 ust. 7 ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do art. 116 Ordynacji podatkowej. W postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności członka zarządu, w pierwszej kolejności organ wykazuje wystąpienie pozytywnych przesłanek odpowiedzialności w postaci bezskuteczności egzekucji i wykazania, że zaległości wynikają ze zobowiązań, których termin płatności upłynął w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu. W ocenie Sądu, zaistnienie w sprawie przesłanki bezskuteczności egzekucji nie budziło wątpliwości. Sąd nie podzielił stanowiska organu, że w sprawie wykazano, iż zaległości wynikają ze zobowiązań, których termin płatności upłynął w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu. W ocenie Sądu, nie można podzielić poglądu organu, że zobowiązanie powstało już w momencie złożenia przez spółkę pierwszego wniosku o przyznanie płatności ONW dotyczącego płatności wieloletniej. Złożenie takiego wniosku rodzi po stronie wnioskodawcy zobowiązanie do przestrzegania wymagań określonych zarówno w przepisach unijnych jak i krajowych dotyczących warunków przyznania płatności, jednak nie rodzi zobowiązania do zwrotu płatności. Zobowiązanie do zwrotu płatności rodzi dopiero decyzja o ustaleniu kwoty nienależnie pobranych płatności wydana w trybie art. 29 ust. 1 ustawy o Agencji. Decyzja ta jest decyzją ustalającą, czyli kreującą nową sytuację strony. Zwrotu kwoty wskazanej w decyzji strona powinna dokonać po jej doręczeniu, czyli termin doręczenia takiej decyzji może być uznany za termin płatności. W niniejszej sprawie decyzja o ustaleniu kwoty nienależnie pobranych płatności z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) została wydana wobec spółki w dniu 13 stycznia 2011 r. i od dnia jej doręczenia powstało zobowiązanie spółki do zwrotu nienależnie pobranych płatności ONW za lata 2004 i 2005 w łącznej kwocie 25.388,91 zł. Z uwagi na fakt, że skarżący funkcję prezesa spółki pełnił do końca 2004 r., to nie zostało wykazane, że zaległości wynikają ze zobowiązań, których termin płatności upłynął w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu. Zatem nie została spełniona druga pozytywna przesłanka odpowiedzialności. Sąd wskazał również, że wypłata pierwszej płatności nastąpiła już w momencie kiedy skarżący nie pełnił funkcji członka zarządu i nie miał wpływu na działania spółki, w tym także na przestrzeganie warunków zobowiązania ONW. Ponadto wniosek kontynuacyjny na 2005 rok oraz wypłata środków za ten rok

nastąpiły także po okresie pełnienia przez skarżącego funkcji członka zarządu. Sąd wskazał, że z decyzji o ustaleniu kwot nienależnie pobranych z dnia 13 stycznia 2011 r. nie wynika kiedy nastąpiło zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej przez spółkę, zatem w żaden sposób nawet nie można braku czynności faktycznych, jakimi jest prowadzenie działalności rolniczej powiązać z czasem sprawowania przez skarżącego funkcji członka zarządu.

polityka rozwoju i polityka spójności- symbol 6559

1. I SA/Sz 974/16 wyrok z dnia 12 października 2016 r. / podobnie I SA/Sz 975/16 Spółka złożyła wniosek o dofinansowanie i nie załączyła do niego obligatoryjnych załączników mimo zaznaczenia odpowiedniej rubryki w złożonym wniosku. Organ wezwał spółkę do usunięcia braków formalnych przez przesłanie ww. załączników. W wskazanym terminie do usunięcia ww. braków spółka przesłała brakujące załącznik. Załączniki te wystawione były przez odpowiedni urząd, lecz z datą późniejszą niż data złożenia wniosku. Organ wskazał, że z zapisów regulaminu konkursu w sposób jednoznaczny wynika, iż dokumenty obligatoryjne wymagane na etapie składania wniosku o dofinansowanie muszą powstać/zostać wydane nie później niż w dniu, w którym wniosek był składany. Załączniki przesłane przez spółkę nie spełniały powyższej zasady, gdyż zostały wydane w dniu 16.06.2016 r., tj. po dacie opublikowania wniosku o dofinansowanie (31.05.2016 r.), co oznacza że w chwili składania wniosku wnioskodawca nie dysponował nimi. Spółka uważała, że nie naruszyła zapisów regulaminu konkursu, gdyż złożyła wniosek wraz z wymaganymi załącznikami. Sąd uznał, że rację ma spółka. Przepisy regulaminu konkursu nie były precyzyjne. Skoro spółka w terminie do usunięcia braków formalnych przedłożyła żądane załączniki, należało stwierdzić, iż złożyła kompletny wniosek, który powinien być poddany ocenie.

Ten sam problem był przedmiotem oceny w ramach postępowań I SA/Sz 1050/16, I SA/Sz 1052/16, I SA/Sz 1053/16, I SA/Sz 1054/16- wyroki z 17 listopada 2016 r. oraz I SA/Sz 1030/16 wyrok z dnia 10 listopada 2016 r.

Sądy zajęły odmienne stanowisko, uznając, że skoro załączniki te były obligatoryjne już na etapie złożenia wniosku, nie można uznać za prawidłowe uzupełnienie braków formalnych wniosku dołączenie ich w sytuacji gdy posiadają data późniejszą niż data złożenia wniosku. Świadczy to o tym, że załączniki te nie istniały w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie. Przepisy regulaminu konkursu były jednoznaczne.

2. I SA/Sz 1043/16 wyrok z dnia 23 listopada 2016 r. dotyczy nieujawniania nazwisk ekspertów biorących udział w ocenie projektu Sąd stanął na stanowisku, że nieprawidłowe są zapisy regulaminu konkursu zapewniające anonimowość nazwisk ekspertów, którzy biorą udział w ocenie projektu. Zdaniem Sądu, doszło do naruszenia art. 37 ust. 1 u.p.s. Strona nie mogła zapoznać się z nazwiskami ekspertów, przez co nie mogła zbadać czy osoby

dokonujące oceny nie powinny podlegać wyłączeniu na podstawie art. 24 Kpa w zw. z art. 50 u.p.s.

3. I SA/Sz 1038/16 wyrok z dnia 16 listopada 2016 r.

Spółka została wezwana przez organ do usunięcia braków formalnych wniosku na podstawie art. 43 ust. 1 u.p.s. Spółka usunęła braki w stosownym terminie, lecz organ uznał, że uzupełnieni wniosku doprowadziło do jego istotnej modyfikacji i pozostawił wniosek bez rozpatrzenia pismem, w którym podał, że stronie nie służy protest. Spółka złożyła pismo zatytułowane protest/zażalenie. Organ pozostawił je bez rozpoznania. Spółka złożyła skargę do WSA. Sąd uznał skargę za zasadną i przyjął, że pozostawienie protestu bez rozpatrzenia było nieuzasadnione. W ocenie Sądu, choć art. 43 ust.1 u.p.s. znajduje się poza rozdziałem 15- procedura odwoławcza, to nie sposób mówić, że na władcze rozstrzygnięcie organu nie służy stronie środek odwoławczy. Sąd podzielił pogląd J. Jaśkiewicza komentarz do art. 43 u.p.s., że pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia wobec nieuzupełnienia braków formalnych jest negatywną informacją w rozumieniu art. 53 ust. 2 pkt 1, podlegającą zaskarżeniu protestem. Należy odwołać się do negatywnej oceny projektu art. 53 ust. 2 u.p.s.- wniosek, zawierający projekt nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być wybrany do dofinansowania albo skierowany do kolejnego etapu oceny.

4. I SA/Sz 1016/16 wyrok z dnia 3 listopada 2016 r.

Spółka błędnie określiła swój status jako mikroprzedsiębiorstwo na etapie złożenia wniosku o dofinansowanie. Skarżąca wskazała w skardze, że informacje dotyczące przedsiębiorstw powiązanych podane przez nią we wniosku były rzetelne i prawdziwe, a przez to należało potraktować jej oświadczenie co do posiadanego statusu jako oczywistą omyłkę. Sąd podzielił ocenę organu, że jednoznacznie złożone we wniosku o dofinansowanie oświadczenie dotyczące tego, jaki status posiada skarżąca, nie mogło być potraktowane jako oczywista omyłka podlegająca poprawie w trybie art. 43 u.p.s.

5. I SA/Sz 1193/15 wyrok z dnia 17 lutego 2016 r. dotyczy zwrotu pobranych płatności i kwestii kwalifikowalności wydatku w postaci podatku od towarów i usług (VAT).

Gmina uzyskała dofinansowanie ze środków UE w tym na wydatki kwalifikowalne w postaci podatku VAT. W toku postępowania o przyznanie dofinansowania oraz w trakcie realizacji projektu Gmina składała oświadczenia, że VAT jest wydatkiem kwalifikowalnym i nie ma możliwości jego odzyskania. Po zrealizowaniu inwestycji Gmina wystąpiła do organu skarbowego z wnioskiem o zwrot nadpłaty w podatku VAT i ją otrzymała. Tym samym Gmina powinna zwrócić otrzymane dofinansowanie, gdyż wydatek na podatek VAT był wydatkiem niekwalifikowalnym. Organ podał, że zgodnie z Wytycznymi dla Wnioskodawców ubiegającymi się o dofinansowanie projektu w ramach RPO WZ - projekty indywidualne jak i Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy



strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013, niedozwolone jest zrefundowanie całkowite lub częściowe danego wydatku dwa razy ze środków publicznych - wspólnotowych lub krajowych. Do podwójnego finansowania zalicza się między innymi zrefundowanie podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. Możliwość podwójnego finansowania wydatku nie pozwala na uznanie go za wydatek kwalifikowalny. Sąd podzielił pogląd organu.

6. I SA/Sz 7/16 postanowienie z dnia 12 lutego 2016 r.

Strona nie uiszcza wpisu. Sąd na podstawie art. 61 ust. 7 u.p.s. wezwał stronę do uiszczenia wpisu pod rygorem pozostawienia skargi bez rozpatrzenia. Strona ww. braku nie uzupełniła. Sąd wydał postanowienie o pozostawieniu skargi bez rozpoznania i pouczył o możliwości złożenia zażalenia. Sąd przyjął, że wobec braku przepisów u.p.s. co do możliwości zaskarżenia takiego postanowienia należy zastosować art.194 § 1 pkt 1a p.p.s.a., jak dla postanowień o odrzuceniu skargi z powodu nieuiszczenia należnego wpisu.

### **III. Działalność pozaorzecznicza.**

#### **1. Konferencje szkoleniowe sędziów, referendarzy sądowych i pracowników WSA w Szczecinie w 2015 r.**

W Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Szczecinie orzeka, w ramach pełnej obsady etatowej, dwudziestu dwóch sędziów.

W 2016 roku sędziowie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie uczestniczyli w konferencjach szkoleniowych zorganizowanych przez sądownictwo administracyjne:

- konferencja przewodniczących wydziałów Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych poświęcona m.in. ujednoczeniu orzecznictwa sądownictwa administracyjnego w związku z nowelizacją ustawy *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi*, zorganizowana Przez Biuro Orzecznictwa NSA w dniach 11-13 stycznia 2016 r. w Jachrance;
- konferencja sędziów WSA w Warszawie z udziałem sędziów NSA, zorganizowana w Jachrance w dniach 30 maja do 1 czerwca 2016 r.;
- konferencja szkoleniowa sędziów sądów administracyjnych, zorganizowana przez Izbę Ogólnoadministracyjnej NSA i WSA w Szczecinie (6-8 czerwca 2016 r. Dźwirzyno);
- konferencja sędziów Izby Finansowej NSA i sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych orzekających w sprawach podatkowych, zorganizowana

przez WSA w Gdańsku przy współpracy z Izbą Finansową NSA w dniach 20-22 czerwca 2016 r. w Gniewie;

- konferencja Izby Finansowej NSA dotycząca problematyki unikania opodatkowania dla sędziów orzekających w sprawach podatkowych (26-27 września 2016 r., Warszawa);
- konferencja sędziów WSA w Warszawie z udziałem sędziów NSA, zorganizowana w Jachrance w dniach 3-5 października 2016 r.;
- konferencja sędziów sądów administracyjnych orzekających w sprawach gospodarczych, zorganizowana przez WSA w Krakowie z udziałem Izby Gospodarczej NSA w dniach 24-26 października 2016 r. w Krakowie;
- spotkanie szkoleniowe przewodniczących wydziałów informacji sądowej, zorganizowane przez Wydział Informacji Sądowej NSA 28 listopada 2016 r. w Warszawie.

Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie zorganizował konferencję szkoleniową dla sędziów WSA w Szczecinie, z udziałem sędziów z WSA w Gorzowie Wielkopolskim, Łodzi, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu. Konferencja odbyła się w dniach 24-26 listopada 2016 r. w Międzyzdrojach.

Na zaproszenie Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego Prezes WSA sędzia NSA Grzegorz Jankowski uczestniczył w VI Ogólnopolskim Zjeździe Cywilistów pt. „Prawo kontraktów”. Zjazd został zorganizowany w dniach 21-23 września 2016 r. w Międzyzdrojach. Ponadto Prezes wziął udział w konferencji „Wdrożenie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – aspekty proceduralne” w dniu 7 grudnia 2016 r. w Warszawie oraz w konferencji sędziów NSA połączonej ze Zgromadzeniem Ogólnym sędziów NSA w dniach 14-16 listopada 2016 r. w Józefowie.

Na zaproszenie Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego oraz Premiera Kraju Związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie, Prezes WSA w Szczecinie wziął udział w Prezentacji Gospodarczej Województwa Zachodniopomorskiego w Kraju Związkowym Meklemburgia-Pomorze Przednie w dniach 1 – 2 grudnia 2016 r.

W Konferencji inauguracyjnej obchody Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem zorganizowanej przez Prokuraturę Apelacyjną w Szczecinie, Helsińską Fundację Praw Człowieka i Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem „SOS dla Rodziny” w Szczecinie udział wziął Prezes sędzia NSA Grzegorz Jankowski, Wiceprezes sędzia WSA Alicja Polańska i Przewodniczący Wydziału II sędzia WSA Arkadiusz Windak.

Kontynuując współpracę sędziów WSA w Gorzowie Wlkp., Kielcach, Poznaniu i Szczecinie w organizacji warsztatów sędziowskich, sędziowie reprezentujący WSA w Szczecinie uczestniczyli w 2016 r. w warsztatach, które odbyły się w Toruniu (10-13 kwietnia 2016 r.) i w Bukowinie Tatrzańskiej (7-9 listopada 2016 r.).

Sędziowie wydziałów orzeczniczych uczestniczyli w konferencjach:

- Konferencja Krajowej Rady Sądownictwa „Granice niezawisłości sędziów i niezależność sądów” (18-19 stycznia 2016 r. Warszawa);
- 123. Konferencja Podatkowa (9 maja 2016 r. Toruń) ;
- VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Opodatkowanie przedsiębiorstw” (7 października 2016 r. Szczecin).

Asystenci sędziów uczestniczyli w 2016 r. w szkoleniach organizowanych przez NSA oraz przez Regionalny Ośrodek Szkoleniowy przy WSA w Gorzowie Wielkopolskim.

Wszyscy pracownicy WSA w Szczecinie odbyli w 2016 r. szkolenie z zakresu ochrony danych osobowych.

## **2. Narady Sędziów WSA w Szczecinie.**

Cyklicznie odbywały się narady Prezesa Sądu z Przewodniczącymi wydziałów orzeczniczych, których przedmiotem była bieżąca analiza stanu zaległości i sprawności postępowania oraz efektywności pracy sędziów, referendarzy sądowych i asystentów, a także omawiano aktualne problemy orzecznictwa sądowoadministracyjnego oraz zagadnienia budzące wątpliwości interpretacyjne.

Przewodniczący wydziałów organizowali narady sędziowskie, których celem było śledzenie problemów orzeczniczych. Podczas tematycznie organizowanych narad omawiano bieżące orzecznictwo NSA, jak i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Trybunału Konstytucyjnego, a także problematykę związaną z przygotowanymi opracowaniami Biura Orzecznictwa.

Z powyższych narad sporządzane były sprawozdania i przedstawiane Prezesowi WSA, a także sprawozdania kierowane do Biura Orzecznictwa NSA.

## **IV. Działalność Wydziału Informacji Sądowej**

### **1. Zagadnienia ogólne**

W omawianym okresie sprawozdawczym działalność Wydziału Informacji Sądowej podobnie jak w latach poprzednich koncentrowała się głównie na:

- informowaniu stron i osób zainteresowanych o właściwości sądów administracyjnych i stanie spraw załatwianych w Sądzie oraz udostępnianiu do wglądu akt spraw,
- udostępnianiu informacji publicznej o działalności Sądu,
- prowadzeniu spraw petycji, skarg i wniosków,
- obsłudze medialnej WSA w Szczecinie,
- prowadzeniu statystyki sądowej,
- prowadzeniu biblioteki.

Wydziałowi również powierzono prowadzenie strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej WSA w Szczecinie.

## **2. Udzielanie informacji i udostępnianie akt**

W 2016 roku na żądanie stron, pełnomocników, uczestników postępowania i innych osób zainteresowanych zgłaszane w formie ustnej podczas osobistej wizyty w siedzibie Sądu, a także telefonicznie lub drogą elektroniczną, pracownicy WIS WSA w Szczecinie udzielili kilkanaście tysięcy odpowiedzi. Pytania dotyczyły przede wszystkim stanu toczących się postępowań oraz zakresu sprawowanej przez sądy administracyjne kontroli nad działalnością administracji publicznej. W ramach udzielonych wyjaśnień wskazywano na środki prawne przewidziane w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, oraz obowiązki, jakie spoczywają na stronach postępowania i konsekwencje ich niedopełnienia. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi wiele pytań interesantów dotyczyło zmian wprowadzonych w procedurze sądownoadministracyjnej. Zadania realizowane były również w ramach współpracy z innymi instytucjami i urzędami, sądami powszechnymi, prokuraturą i organami ścigania.

Czytelnia akt udostępniła do wglądu akta 605 spraw.

## **3. Dostęp do informacji publicznej**

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych, WIS WSA realizował w 2016 r. obowiązki wynikające z ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

W trybie dostępu do informacji publicznej wpłynęło ogółem 55 wniosków; z tego 54 wnioski zostały załatwione pozytywnie poprzez bezpośrednie udzielenie informacji, ewentualnie przez odesłanie do informacji zamieszczonych na stronie internetowej Sądu. Użytkownicy Internetu byli kierowani na stronę CBOSA NSA, na której mieli nieograniczony dostęp do uzupełnianej na bieżąco bazy orzeczeń sądów administracyjnych.

W 2016 r. tylko jedna sprawa została zakończona wydaniem decyzji, w której odmówiono udzielenia informacji publicznej na podstawie art. 104 k.p.a., art. 5 ust. 2 w zw. z art. 16 ust. 1 i 2 u.d.i.p.).

## **4. Strona podmiotowa BIP**

Stosownie do § 10 pkt 2 ust. 4h Zarządzenia Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 13 października 2016 r. nr 25/2016 w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego, WIS wykonuje zadania w zakresie prowadzenia strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej. W 2016 r. m.in. uaktualniono dane umieszczone na stronie BIP, informacje uporządkowano w określonych

kategoriach tematycznych, przereklamowano stronę główną w celu ułatwienia zainteresowanym osobom dostępu do bieżących informacji związanych z funkcjonowaniem Sądu.

Na stronie tej zamieszczane są m.in. informacje o działalności Sądu, elektroniczny terminarz rozpraw, przepisy prawne wewnętrzne oraz ogólne regulujące pracę Sądu, formularze prawa pomocy, dane o strukturze organizacyjnej Sądu oraz informacje dot. dostępu do informacji publicznej. Umieszczona jest także informacja o trybie przyjmowania skarg i wniosków dotyczących działalności Sądu. Udostępniane są też orzeczenia za pośrednictwem utworzonej w Internecie Centralnej Bazy Orzeczeń Sądów Administracyjnych (CBOSA).

Strona podmiotowa BIP aktualizowana jest na bieżąco.

Mając na uwadze nałożone ustawą o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne obowiązki dotyczące wdrożenia systemu elektronicznego obiegu dokumentów oraz umożliwienie generowania urzędowego poświadczenia odbioru dokumentów elektronicznych, dostępne jest konto na elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP), gdzie działa elektroniczna skrzynka podawcza, do której dostęp jest umożliwiony na stronie podmiotowej BIP: [www.szczecin.wsa.gov.pl](http://www.szczecin.wsa.gov.pl)

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie

Biuletyn Informacji Publicznej

Wpisz szukaną frazę Szukaj

Menu

- STRONA GŁÓWNA
- INFORMACJE OGÓLNE
- AKTY PRAWNE
- KOSZTY POSTĘPOWANIA
- ZALATWANIE SPRAW
- POSTĘPOWANIE
- REJESTRY I ARCHIWA
- INFORMACJA PUBLICZNA
- ORZECZNICTWO
- SKARGI I WNIOSKI
- PETYCJE
- KOMUNIKATY, OGŁOSZENIA, ZAMÓWIENIA PUBLICZNE
- ADRESY SĄDÓW ADMINISTRACYJNYCH
- KONTAKT
- E-WOKANDA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie

ul. Staromłyńska 10  
70 - 561 Szczecin  
Sekretariat Prezesa Sądu: tel. 91 48 49 222  
e-mail: [sekretariat@szczecin.wsa.gov.pl](mailto:sekretariat@szczecin.wsa.gov.pl)

Godziny urzędowania Sądu:  
od poniedziałku do piątku 7:30 – 15:30

Wydział Informacji Sądowej

udostępnia akta spraw do wglądu w godz. 7:30 – 15:00  
Tel. 91 48 49 255, 91 48 49 245  
e-mail: [info@szczecin.wsa.gov.pl](mailto:info@szczecin.wsa.gov.pl)

Biuro Podawcze czynne w godz. 7:30 – 15:00  
Tel. 91 48 49 257  
Fax: 91 48 49 270  
[biuropodawcze@szczecin.wsa.gov.pl](mailto:biuropodawcze@szczecin.wsa.gov.pl)

Kasa Sądu czynna w godz. 9:00 – 15:00  
Nr rachunku bankowego:  
NBP O/O Szczecin  
95 1010 1599 0030 9822 3100 0000  
NIP: 851-28-49-470  
REGON: 812655586

Godziny przyjęć interesantów:  
Prezes Sądu - wtorek 9:00 – 11:00  
Wiceprezes Sądu - poniedziałek 9:00 – 11:00  
Przewodniczący Wydziału I - poniedziałek 9:00 – 11:00  
Przewodniczący Wydziału II - poniedziałek 12:00 – 14:00

## 5. Skargi, wnioski i petycje

W Wydziale Informacji Sądowej zarejestrowano 67 spraw z zakresu skarg i wniosków, ponadto wpłynęło 94 pism ponownych (są to kolejne pisma zarejestrowanej już sprawy). Razem do rozpatrzenia było 161 pism i udzielenia odpowiedzi na te pisma. Podobnie jak w latach ubiegłych skargi dotyczyły najczęściej niezadowolienia stron z przebiegu postępowania sądowego i treści orzeczeń sądowych. Natomiast we wnioskach dominowały zapytania o stan spraw (25), a także wyjaśnienie określonych zagadnień procesowych.

W ramach realizacji zadań z zakresu nadzoru NSA nad działalnością wojewódzkich sądów administracyjnych część skarg składanych za pośrednictwem Prezesa WSA w Szczecinie została przekazana wg właściwości do NSA (77).

W 2016 roku wpłynęła jedna petycja w trybie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2014 r., poz. 1195), która wraz z udzieloną odpowiedzią została zamieszczona na stronie internetowej BIP WSA w Szczecinie.

Poniższa tabela przedstawia Ruch spraw w WIS WSA w Szczecinie:

		Rodzaj spraw			
		ogółem wszystkie sprawy w wydziale	sprawy załatwiane bezpośrednio w wydziale		sprawy przekazywane przez wydział do załatwienia według właściwości
			sprawy dotyczące działalności sądów administracyjnych	sprawy dotyczące działalności innych podmiotów	
pozostało do załatwienia spraw z 2015 r.		1	1	0	0
wpływ w 2016 r.	pisma pierwotne (zarejestrowane pod nowym numerem, ilość zgodna z ilością spraw w spisie)	67	43	12	12
	pisma ponowne (dołączane do sprawy z nadanym już numerem, przy piśmie pierwotnym)	94	26	3	65
	razem pism do załatwienia w 2016 r.	161	69	15	77
ilość spraw do załatwienia w 2016 r. (pozostałość + pisma pierwotne)		68	44	12	12
załatwiono spraw w 2016 r.		68	44	12	12
pozostało do załatwienia spraw w 2017 r.		0	0	0	0

## **6. Obsługa medialna Sądu**

Realizowana była do końca kwietnia 2016 r. przez Pana Prezesa sędziego NSA Grzegorza Jankowskiego, następnie od początku maja 2016 r. przez Panią sędzię WSA Marię Mysiak – Przewodniczącą Wydziału Informacji Sądowej - Rzecznika Prasowego Sądu.

W ramach obsługi medialnej Sądu, podobnie jak w latach poprzednich, udzielano dziennikarzom informacji dotyczących przebiegu postępowania, jak i bieżącego orzecznictwa sądu administracyjnego.

## **7. Statystyka**

Zgodnie z § 5 ust 1 pkt 4 Regulaminu wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych obowiązki realizowane były przez Wydziału Informacji Sądowej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie również poprzez sporządzanie na bieżąco sprawozdań statystycznych z ruchu spraw i sposobu ich załatwienia za poszczególne miesiące i przekazywanie ich do WIS NSA. Ponadto kwartalnie sporządzano dane statystyczne odnośnie do spraw o wymierzenie organom administracji publicznej grzywien w trybie art. 55 § 1, art. 112, art. 149 § 2 i art. 154 § 1 p.p.s.a. oraz sprawozdanie dot. sposobu i kultury prowadzenia rozpraw oraz sygnalizacjach prasowych dotyczących tego zagadnienia.

Jak co roku sporządzano zbiorcze sprawozdania półroczne i roczne oraz wszelkie sprawozdania szczegółowe (doraźne) na potrzeby tut. Sądu.

## **8. Biblioteka**

Stosownie do § 5 pkt 1 ust 9 ww. Regulaminu do obowiązków WIS należy również prowadzenie Biblioteki Sądu, co jest związane z comiesięcznym zamawianiem pozycji książkowych oraz prenumeraty prasy codziennej i specjalistycznej na potrzeby pracowników. Księgozbiór w chwili obecnej wynosi 6 543 egzemplarze książkowe wycenione na kwotę 544 263 zł.

Ponadto w 2016 roku zostały przekazane w postaci elektronicznej do Redakcji Dziennika Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wyroki dotyczące stwierdzenia nieważności prawa miejscowego w sprawach o sygn. akt: II SA/Sz 609/15, I SA/Sz 938/14, I SA/Sz 685/13, II SA/Sz 26/16, II SA/Sz 361/16, II SA/Sz 390/16, II SA/Sz 408/16, II SA/Sz 415/16, II SA/Sz 426/16, II SA/Sz 577/15, II SA/Sz 880/15, II SA/Sz 930/16, II SA/Sz 1011/15, II SA/Sz 1068/13, II SA/Sz 1406/15.

## Spis treści

Wprowadzenie	
I. Wpływ skarg i wyniki postępowania sądowego	str. 3
II. Orzecznictwo Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego – zagadnienia wybrane	
Sprawy z zakresu budownictwa (601)	str. 7
Sprawy z zakresu skarg na uchwały jednostek samorządu terytorialnego oraz skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze (602, 639, 640)	str. 11
Sprawy z zakresu utrzymania i ochrony dróg publicznych I innych dróg (603, 6033 i 6031)	str. 13
Sprawy z zakresu gier losowych i zakładów wzajemnych 6042	str. 16
Sprawy z zakresu podatku od towarów i usług (6110), Zobowiązania podatkowe (611)	str. 18
Sprawy z zakresu podatku akcyzowego (6111)	str. 25
Sprawy z zakresu podatku dochodowego od osób fizycznych (6112)	str. 29
Sprawy z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych (6113)	str. 34
Sprawy z zakresu podatku od spadku i darowizn (6114)	str. 38
Sprawy z zakresu podatku od nieruchomości (6115)	str. 42
Sprawy z zakresu świadczeń pieniężnych (6118), ulg płatniczych (6117)	str. 51
Sprawy z zakresu ochrony środowiska (613)	str. 57
Sprawy celne (630)	str. 59
Sprawy z zakresu pomocy społecznej (632)	str. 62
Sprawy z zakresu samorządu terytorialnego(639, 640 i 641)	str. 75
Sprawy z zakresu informacji publicznej (648)	str. 86
Subwencje unijne, fundusze strukturalne (655)	str. 92
IV. Działalność pozaorzecznicza	str. 97
1. Konferencje sędziów, referendarzy sądowych i pracowników	
2. Narady sędziów	
V. Działalność Wydziału Informacji Sądowej	str. 99



